

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE
Ljubljana

MAJA ČEPIČ

Mentor: izr. prof. dr. DRAGO ZAJC

***POSLANSKE SKUPINE – NAČIN IN ORGANIZACIJA
DELA V DRŽAVNEM ZBORU
(RAVNANJE POSLANSKE SKUPINE V VLOGI VLADNE IN OPOZICIJSKE
POSLANSKE SKUPINE NA PRIMERU ZDRUŽENE LISTE SOCIALNIH
DEMOKRATOV 1996-2004)***

DIPLOMSKO DELO

Ljubljana, 2006

ZAHVALA

Vsem, ki so me spodbujali, me podpirali in prenašali!

Hvala

KAZALO

1. UVOD	4
1.1 Namen in cilj naloge	5
1.2 Hipoteza diplomskega dela	5
1.3 Struktura diplomskega dela	5
1.4 Uporabljena metodologija	5
2. OPREDELITEV POJMOV	7
2.1 Ustavne, zakonske, poslovniške opredelitve pojmov	15
3. KOALICIJSKE POGODBE.....	27
4. DELOVANJE POSLANSKE SKUPIN ZDRUŽENE LISTE SOCIALNIH DEMOKRATOV V MANDATU DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE 1996-2000	34
5. DELOVANJE POSLANSKE SKUPINE ZDRUŽENE LISTE SOCIALNIH DEMOKRATOV V MANDATU DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE 2000 – 2004	67
6. ZAKLJUČEK	105
Soočjenje rezultatov s hipotezami	105
7. VIRI, LITERATURA	110

1. UVOD

Kot svetnico v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana, me je vedno zanimala razlika med obnašanjem vladajočih strank in opozicijskih strank. Stranke, ki so na oblasti, dejansko ne razpravljajo na sejah, ne vlagajo amandmajev in replicirajo le, ko je nujno potrebno ali pa morajo braniti svoje predloge. Večina jim zagotavlja lagodno preživljanje sej, ki se ponavadi konča z glasovanjem in sprejetjem predlaganega sklepa (ko ga predlaga župan oz. županja). Opozicijske stranke pa razpravljajo, replicirajo in vlagajo amandmaje, vsepovsod so prisotne. Vendar pa mi je ob boljšem spoznavanju dela Mestnega sveta (in tudi Državnega zbora) postalo jasno, da tudi vladajoče stranke niso pasivne in niso samo glasovalni stroj. Seveda stranke na oblasti ne nasprotujejo predlagani politiki, je pa ta politika že vnaprej dogovorjena s predlagateljem (v lokalni samoupravi z županom / županjo, na državnem nivoju pa z vlado), tako da skoraj ni potrebno vlagati dodatnih amandmajev, ki bi akte spreminjali, izboljševali oz. jih približali politiki stranke. Svetniki vladajočih strank prav tako postavljajo manj svetniških vprašanj oz. pobud in skoraj nimajo pripomb na proračun.

Ta opažanja v Mestnem svetu sem želela prenesti tudi na državno raven - v Državni zbor in ugotoviti ali se ravnanje poslanske skupine kaj razlikuje zaradi njenega položaja v strukturi oblasti. Kako se obnaša poslanska skupina oz. njeni poslanci in poslanke, ko so v opoziciji ali ko so del vladne koalicije?

Za študijo primera sem izbrala Poslansko skupino Združene liste socialnih demokratov. Ta stranka je edina, ki je v zadnjih dveh parlamentarnih obdobjih preživela oboje: opozicijo in vlado (LDS je bila vladajoča stranka 3 mandatna obdobja, SLS tudi zadnji dve mandatni obdobju, SDS in SKD /za naslednico te stranke lahko štejemo NSi/ pa sta bili zadnji dve mandatni obdobji v opoziciji). Cilj naloge ni politiziranje o politiki ZLSD, temveč primerjava obnašanja poslanske skupine in s tem na neki način stranke v dveh mandatnih obdobjih Državnega zbora Republike Slovenije, enkrat kot opozicijske poslanske skupine, drugič kot druge največje stranke vladne koalicije.

V uvodu naj še opozorim na dejstvo, da je med letom 1996, ko so bile druge volitve v Državni zbor in letom 2004, ko je Državni zbor končal svoje tretje mandatno obdobje, preteklo le osem let, vendar pa se je delo Državnega zbora bistveno spremenilo (nov poslovnik, ki je stopil v veljavo septembra 2002). Opozoriti moram še na to, da je bila leta 1996 Slovenija relativno na začetku svoje poti v mednarodne povezave (obstajal je konsenz,

da bi bilo dobro če bi vstopili v EU in NATO), leta 2004 pa je Slovenija že bila polnopravna članica EU in NATA.

1.1 NAMEN IN CILJ DIPLOMSKEGA DELA

Namen in cilj diplomskega dela je dokazati, da se poslanska skupina drugače organizira in drugače obnaša na sejah Državnega zbora in njegovih delovnih teles, kadar je v vlogi opozicije ali pa del vladne koalicije.

1.2 HIPOTEZA DIPLOMSKEGA DELA

1. Poslanska skupina ima drugačno organizacijo dela in način delovanja, če je del vladne koalicije ali kot del opozicije.
2. Opozicijska poslanska skupina je na sejah Državnega zbora bolj aktivna in se poslužuje vseh parlamentarnih instrumentov za nadzorovanje vlade in spreminjanje vladne politike (zakonov) v skladu s svojim programom (vlaganje amandmajev).
3. Koalicijska pogodba oz. koalicijski sporazum vpliva na način delovanja poslanske skupine.

1.3 STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA

Diplomska naloga je sestavljena iz dveh delov.

V prvem (teoretičnem) delu so razloženi pojmi relevantni za nalogo: parlamentarna demokracija, parlament, volilni sistemi (in njihov vpliv na sestavo Državnega zbora), politične stranke, poslanske skupine, koalicija, opozicija. V posebnem poglavju so predstavljene ustavne, zakonske in poslovniške opredelitve: zakonodajni postopek, sprejem proračuna, poslanska vprašanja.

Drugi del naloge je študija primera. Na primeru Združene liste socialnih demokratov v dveh mandatnih obdobjih Državnega zbora je prikazano, kako se poslanska skupina obnaša in deluje kot vladna in kot opozicijska stranka (na primeru odnosa do proračuna RS, vloženih predlogov zakonov in aktov, sprejete zakonodaje in postavljenih poslanskih vprašanjih). V tem poglavju je tudi dokazana hipoteza diplomske naloge.

V zadnjem poglavju pa so soočeni rezultati diplomske naloge s postavljenimi hipotezami.

1.4 UPORABLJENA METODOLOGIJA

Uporabljena metodologija je študija primera. Na podlagi pisnih virov (zapisniki sej Državnega zbora) proučujem poslansko skupino v opoziciji in v vladi. Drugi viri pa so še

Poročilo o delu Združene liste socialnih demokratov 1997-2001 (kongresno poročilo, poglavje Poslanska skupina ZLSD v mandatnem obdobju 1996-2000), Poročilo o delu Združene liste socialnih demokratov 2001-2005 (kongresno poročilo, poglavje 3. Poslanska skupina), Poročilo o delu Državnega zbora v mandatnem obdobju 1996-2000 in Poročilo o delu Državnega zbora v mandatnem obdobju 2000-2004.

Kot sekundarne vire sem uporabila Ustavo, Zakon o volitvah v Državni zbor, Zakon o poslancih, Zakon o političnih strankah ter Poslovnik Državnega zbora (oba poslovnik).

2. OPREDELITEV POJMOV

Republika Slovenija je demokratična republika, katere politični sistem je parlamentarna demokracija, v kateri velja načelo delitve oblasti. Zakonodajno oblast ima predstavniško telo - Državni zbor, nosilka izvršilne oblasti je vlada, sodna oblast pa je neodvisna od zakonodajne in izvršne oblasti.

Demokracija ima temelje v antični Grčiji, sodobne demokracije pa so se začele razvijati z razvojem predstavniških domov – parlamentov. Po definiciji je demokracija politična ureditev z vladavino večine, ki varuje osebne in politične pravice vseh državljanov. Temelj demokracije so temeljne pravice in svoboščine (svoboda, enakost, pravica do združevanja in oblikovanja kompetitivnih političnih programov, možnost participacije državljanov v političnem in gospodarskem življenju) ob upoštevanju vrednot, kot so osnovna socialna pravičnost in varnost.

Z liberalnim pojmovanjem demokracije in človekovimi pravicami je neločljivo povezan parlament. (Zajc, 2000: 4). Parlament je najvišji izvoljeni in zakonodajni organ, sestavljen iz enega ali več domov. Parlament je pogoj za parlamentarizem, politično ureditev, v kateri ima zakonodajno oblast parlament in je vlada odgovorna parlamentu. Parlamentarizem je sistem predstavniške vladavine, v katerem se suverenost ljudstva izraža in potrjuje na splošnih, večstrankarskih in svobodnih volitvah, na katerih se izvoli splošno predstavniško telo-parlament. Gre za predstavniško demokracijo, za katero je značilno, da ljudstvo voli predstavnike (poslance), ki pa imajo časovno omejen mandat in ti v predstavniškem domu (parlamentu) sprejemajo zakone in volijo vlado.

V parlamentarnem sistemu organizacije državne oblasti je ključnega pomena razmerje med parlamentom in izvršilno oblastjo-vlado. Oba organa sta medsebojno povezana in načeloma enakopravna. Parlament izvoli in nadzira nosilce izvršilne oblasti in njihovo delo. Vlada lahko obstoja le, dokler ima podporo v parlamentu, hkrati pa ima na voljo instrumente, s katerimi lahko doseže razpustitev parlamenta.

Parlament je osrednja družbena institucija, v kateri se razrešujejo politična nesoglasja pod nadzorstvom javnosti. V okviru demokratičnih parlamentarnih pravil se sprejema tudi načelo, da sta večina in manjšina (»pozicija« in opozicija) enako legitimni, saj sta del istega volilnega telesa. (Zajc, 2000: 14) Funkcije sodobnih parlamentov so ustvarjanje legitimnosti, predstavljanje družbenih interesov, racionalizacija in razreševanje interesnih konfliktov, zakonodajna funkcija, funkcija sprejemanja in nadzora državnega proračuna, nadzor nad vlado in njeno politično in administrativno dejavnostjo, rekrutacija in socializacija –

oblikovanje nacionalne parlamentarno-vladne (evro)elite, informacijska, vzgojna, mobilizacijska funkcija.

Klasično vlogo parlamenta kot predstavniškega telesa z zakonodajno funkcijo ima v Republiki Sloveniji Državni zbor Republike Slovenije. To vlogo je dobil z ustavo Republike Slovenije sprejeto decembra 1991, ko je bil formalno vzpostavljen parlamentarni sistem.

Enodomni Državni zbor, izvoljen decembra 1992 v skladu z ustavo Republike Slovenije sprejeto decembra 1991, ki temelju na načelu delitve oblasti, postane po svojih funkcijah vsaj načeloma primerljiv z drugimi zakonodajnimi telesi z daljšo demokratično tradicijo; njegova legitimnost je utemeljena z načinom njegovega konstituiranja, s kontinuiranim zasedanjem in tudi s posebej določenim demokratično urejenim zakonodajnim postopkom. (Zajc, 2000, 36)

Ta ustavna izbira je povezana z tradicionalnimi predstavami o parlamentarizmu (parlament kot sistem narodove suverenosti); centralnost Državnega zbora, v katerem je vlada šibkejša tako v formalnem kot dejanskem smislu. (Zajc, 2000: 5)

Pogoj za vzpostavitev predstavniške demokracije in parlamenta so volitve predstavnikov ljudstva, ki jih voli na volitvah iz vrst političnih strank ali volilnih list. Poleg volitev, izvedenih na demokratičnih načelih s splošno in enako volilno pravico, ki morajo po načinu biti javne, pa je pogoj za volitev nastopanje več političnih subjektov na njih. Za izvolitev v predstavniško, zakonodajno telo se mora potegovati več političnih strank ali pa list.

➤ *Politične stranke*

Politične stranke so »instrumenti, ki so najbolj prilagojeni političnemu boju«, kot navaja Danica Fink-Hafner po Yves Menyju. (Fink Hafner, 2001: 14) in tiste organizacije, ki se razlikujejo od drugih organizacij, ki tudi poskušajo vplivati na javne oziroma vladne politike, predvsem po tem, da poskušajo izvoliti svoje kandidate v vlado, imajo mobilizacijsko sposobnost (so najpomembnejše sredstvo volilne mobilizacije), se ukvarjajo z izjemno širokim obsegom interesov, usmerjenim k javnim politikam (policy interests), kot navaja Danica Fink-Hafner po Dennisu Ippolitu in Thomasu G. Walkerju (Fink Hafner, 2001:14). So dejansko organiziran poskus legalnega prevzema oblasti, kot navaja Danica Fink-Hafner po E.E. Schattschneiderju (Fink Hafner, 2001: 14)

Funkcije političnih strank so:

- povezovanje (vez) med vladajočimi in vladanimi
- agregacija različnih interesov
- oblikovanje in izvajanje kolektivnih ciljev družbe

- strukturiranje volilnih glasov
- integracija in mobilizacija množice državljanov
- rekrutiranje voditeljev za javne funkcije
- oblikovanje javnih politik
- socializacija državljanov
- socializacija elite. (Fink Hafner, 2001: 18)

➤ *Volilni sistemi* (Predstavljanje družbenih interesov)

Volitve so lahko po večinskem ali po proporcionalnem sistemu. Vpliv volilnih sistemov na zastopanost strank v parlamentu se običajno kaže dolgoročno - tudi proporcionalni in mešani sistemi z volilnim pragom vplivajo na zmanjševanje števila strank. Volilni pragi precej učinkovito onemogočajo vstop v parlament manjšim strankam ter preprečuje preveliko fragmentarnost, hkrati pa usmerjajo volivce, da se raje opredeljuje za stranke, ki bodo zbrale zadostno volilno podporo med volivci. (Zajc, 2000: 39)

Večjo stopnjo zastopanosti različnih interesov omogočajo proporcionalni politični sistemi, ki zagotavljajo odprtost parlamenta in bolj ali manj natančno prevajajo deleže glasov posamezne stranke oz. kandidate v število poslanskih sedežev, kot navaja Drago Zajc Reina Taageperu in Matthewa Shugarta (Zajc, 2000: 37) Celotno število mandatov v posameznem parlamentu je torej v glavnem sorazmerno razdeljeno med subjekte, ki so tekmovali na volitvah in dobili potreben minimalni delež glasov, ki predstavlja volilni prag. (Zajc, 2000: 37)

Proporcionalni sistem zagotavlja sorazmerno zastopanost političnih strank v parlamentu in sicer tako, da je delež mandatov političnih strank sorazmeren z deležem glasov, ki so jih politične stranke dobile na volitvah. S tem se krepi vloga opozicije, ki lahko aktivno »sodeluje« pri vladni politiki, predvsem z nadzorovanjem in možnostjo vplivanja na menjavo vlade. Proporcionalni sistem pa je tudi podlaga za vstop večjega števila političnih strank za vstop v parlament. V čistem proporcionalnem volilnem sistemu pa pride do personalizacije volitev, ker volivci izbirajo med strankami in ne med kandidati osebno. In če lahko štejemo proporcionalnemu sistemu v dobro podlago za vstop večjega števila strank v parlament, je po drugi strani takšna razdrobljenost parlamenta slabost proporcionalnega sistema, ki vodi v težko oblikovanje vladne večine, k nestabilnost vladnih koaliciji in posledično v nestabilnost vlad (npr. Italija je imela do spremembe volilnega sistema vladno krizo skoraj vsako leto).

Čisti večinski in čisti proporcionalni volilni sistem se v svetu umikata in nadomeščata ju volilni sistemi, ki poskušajo prevzeti najboljše od obeh sistemov.

Sam proporcionalni sistem je nastal, da bi odpravil slabosti, do katerih prihaja na podlagi večinskega volilnega sistema, ki nagraduje zmagovalce in kaznuje poražence ter vodi v dvostrankarski sistem. Proporcionalni sistem se uporablja večinoma v evropskih državah, z izjemo Francijo in bivših socialističnih držav. Slovenski volilni sistem je proporcionalni volilni sistem z manjšimi korekturami.

Slabosti čistega proporcionalnega sistema se odpravljajo z korekturami v volilnem sistemu. Volilni prag, torej določen odstotek glasov, ki ga morajo doseči stranke, da lahko postanejo parlamentarne, prispeva k manjši razdrobljenosti parlamenta in k večji preglednosti političnega prostora ter k večji stabilnosti vladne koalicije in vlade. Vendar pa previsok volilni prag lahko sčasoma privede do dvostrankarskega sistema, kajti manjše stranke ne dosegajo praga za vstop v parlament, ostanki glasov volivcev pa se delijo med stranke, ki so prag dosegle. Korekcija proporcionalnega sistema pa so tudi preferenčni (prednostni glasovi). V Sloveniji se preferenčni glasovi uporabljajo ob lokalnih volitvah, v nekaterih evropskih državah pa tudi ob volitvah v nacionalne parlamente (npr. Avstrija, Belgija, Danska, Švedska,...). Preferenčni glas je poskus personalizacije volitev, ker volivec glasuje za strankino listo in tudi za kandidata te stranke osebno.

Slovenski poskus personalizacije volitev v proporcionalnem sistemu pa je uvedba volilnih okrajev. V Sloveniji so volitve na tak način že potekale v času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v 20. letih 20. stoletja.

Slovensko ureditev »teoretiki štejejo med pretežno proporcionalne volilne sisteme, skupaj s tistimi, ki personalizacijo dosegajo prek prednostnega glasu«. (Ribičič, 2000: 24).

Slaba stran obstoječega volilnega sistema pa je, da se o vladi odloča šele po volitvah, kajti v tem sistemu ni mogoče sklepati pred volitvami gotove koalicije.

➤ *Koalicija proti opoziciji*

Parlamenti so v sodobnih demokracijah prevzeli ključno funkcijo mirnega urejanja in razreševanja konfliktov, ki je predpogoj smotrnega zakonodajnega odločanja in upravljanja ter ključnega pomena za obstoj oz. konsolidacijo demokracije kot navaja Drago Zajc Ulrike Liebert (Zajc, 2000: 51) Za sprejem vsake odločitve v posamezni fazi postopka je potrebna večina. Glede na to, da vlade skoraj vedno razpolagajo z večino v parlamentu, na katero se lahko bolj ali manj zanesejo, je takšno formalno podeljevanje legitimnosti videti bolj ali manj simbolično opravilo. Obnašanje poslancev pa vendarle ni vnaprej predvidljivo – preizkus argumentov za sprejetje predlogov se opravi v posameznih fazah tako s strokovnega kot s

političnega vidika, pri čemer imajo udeleženci možnost, da spoznavajo tudi druge interese, upoštevajo nove okoliščine in se opredeljujejo v svojem prepričanju. (Zajc, 2000: 31)

Konflikti med množico različnih interesov se racionalizirajo in razrešujejo predvsem med strankami večine, združene v vladni koaliciji in manjšino, ki predstavlja vsakokratno opozicijo kot navaja Drago Zajc Klaus Beymeja (Zajc, 2000: 52) Koalicija in opozicija običajno razrešujeta pomembnejše konflikte, ki so povezani s temeljnimi družbenimi nasprotji, na osnovi kooperativnega razmerja, z medsebojnim usklajevanjem, zmanjševanjem zahtev, popuščanjem in celo z začasnim odlaganjem reševanja, odvisno od njunih dolgoročnih ciljev in političnih strategij, pri tem pa iščeta čim širše možno soglasje. Pomemben del konfliktov pa pogosto razrešita tudi na različne neformalne načine. (Zajc, 2000: 52)

Koalijske vlade niso dovolj usklajene, raznolike stranke težko najdejo soglasje in so počasne pri odločanju. V odnosu koalicije do opozicije pa se pogosto kažeta nestrpnost in zavračanje. Na drugi strani pa raziskovalci ugotavljajo, da se opozicije v postsocialističnih sistemih težko uveljavljajo. V novih demokratičnih državah naj bi bile razdeljene in nestabilne, ne pa osredotočene in močne. (Zajc, 2000: 52)

Opozicije v parlamentu lahko nastopajo kot destruktivne in ostro nasprotujejo vsemu, kar vlada ali poslanci koalicije predlagajo oz. vlagajo v zakonodajni postopek. Običajno je praksa opozicije takšna, čeprav je možna tudi na konstruktivna opozicija.

Poslovník Državnega zbora pravic poslancev glede na to, ali so člani koalicije ali pa pripadajo opoziciji v glavnem ne razlikuje. Vendar so pravice poslancev opozicije oz. parlamentarne manjšine dokaj široko opredeljene. Poslovník Državnega zbora npr. določa, da tretjina vseh poslancev s svojimi glasovi prepreči sprejemanje predloga zakona po skrajšanem postopku ali izsili uvedbo parlamentarne preiskave. Prav tako lahko zahteva razpis zakonodajnega referendum ali ustavnosodno presojo zakonov. Pripadnikom opozicije gredo včasih določene prednosti (poseben čas za razpravo o vprašanjih, ki jih predlaga opozicija, prednost pri zasedbi vodilnih mest v nekaterih delovnih telesih itd.). (Zajc, 2000: 168)

➤ *Poslanci*

Na volitvah izvoljeni predstavniki ljudstva, ki sestavljajo parlament na način, ki ga določajo volilna pravila oz. značilnosti volilnega sistema, so poslanci. Čeprav so posamezni poslanci kandidirali na listah posameznih strank, se šteje, da imajo splošni mandat, to je, da niso odgovorni nikomur oz. da niso vezani na kakršnakoli navodila. (Zajc, 2000: 161)

Poslanske skupine

Za delovanje poslancev izvoljene na isti listi v parlamentu ustanavljajo ti poslanske skupine. *Pravica do ustanavljanja poslanskih skupin* je ena temeljnih pravic poslancev in je povezana z naravno potrebo po združevanju zaradi doseganja skupnih ciljev. V parlamentu se prav iz teh razlogov združujejo poslanci podobnega političnega prepričanja; drugi načini združevanja so izjema. (Zajc, 2000: 164)

Poslanska skupina ali parlamentarna frakcija tako postane posebna oblika delovanja poslancev iste stranke v parlamentu na podlagi skupnega (strankarskega programa). Pomeni način uresničevanja strankinih programov in konkretnih predvolilnih obljub volivcem v procesih parlamentarnega odločanja. Vendar opravljajo poslanske skupine tudi številne druge pomembne naloge, ki so pomembne z vidika širšega procesa političnega odločanja kot navaja Drago Zajc Klaus Beymeja (Zajc, 2000:169).

Poslanska skupina je vez med parlamentarno areno in stranko oz. člani stranke. Poslanske skupine imajo nalogo zagotavljanja stalne zveze med vodstvi političnih strank kot oblikovalk politične volje državljanov in parlamentom kot osrednjo institucijo političnega sistema, povezovanje volivcev z institucijami moči in izvajanje odgovornosti stranke volilnemu telesu (ko stranka vstopi v parlament, dobi s tem mandat volivcev, da izvaja svojo politiko oz. program in je s tem odgovorna volivcem), povezovanje med parlamentarno večino in vlado (poslanske skupine parlamentarne večine namreč omogočajo vladi stabilno vladanje, s tem da ji zagotavljajo trajno večinsko podporo za vse zakonodajne programe in vse posamezne predloge), oblikovanje stališč in argumentov, na podlagi katerih je mogoče opredeliti glavne razlike med strankami, pa tudi stopnjo soglasja v zvezi s pomembnimi vprašanji, nadzor procesa odločanja, opozarjanje na nepotrebna podaljševanja in ovire, prevzemanje odgovornosti za nepravočasno ali pomanjkljivo ocenjevanje možnih posledic neke odločitve (to nalogo imajo predvsem opozicijske poslanske skupine), strokovna in tehnična pomoč posameznim, zlasti novim poslancem pri poslanskem delu, njihovo uvajanje v delo parlamenta in delovnih teles, obveščanje javnosti o svojem delu in delu parlamenta v sredstvih množičnega obveščanja, do katerih imajo dostop. (Zajc, 2000: 169)

➤ *Poslanska razprava*

Splošne in posebne razprave:

Splošne razprave dajejo skoraj neomejene možnosti za obravnavanje posameznih, širših in povezanih vprašanj, ki se nanašajo na sedanje in prihodnje politike oz. njihovo uresničevanje. Te razprave se razlikujejo po vsebini in ciljnih od konkretnih razprav. (Zajc, 2000: 95)

Posebne razprave: večji vpliv imajo razprave o konkretnih zakonodajnih predlogih v posameznih fazah zakonodajnega postopka, ko poslanci presojujejo posamezne predloge vlade in njihovo utemeljenost, politično primernost in strokovno ustreznost. Pri tem poudarjajo odgovornost vlade in posameznih ministrov za stanje na posameznih področjih ter njeno sposobnost, da najprimerneje uredi neko vprašanje. (Zajc, 2000: 95)

➤ *Poslanska vprašanja*

Pomembno sredstvo za kritično obravnavo vlade in ministrov ter njihove odgovornosti, čeprav nimajo neposredne politične sankcije, so poslanska vprašanja. (Zajc, 2000: 96) Vprašanja lahko na drugi strani pripomorejo, da posamezno ministrstvo izve, kako parlament ocenjuje njegovo delo in spozna, kaj od njega pričakuje. Opozarjajo na vprašanja in nerazrešene dileme, ki so bile zanemarjene med oblikovanjem politik ali pa so se pojavila šele med uresničevanje posameznih zakonov kot navaja Drago Zajc Philipa Nortona (Zajc, 2000: 96)

Motivi postavljanja poslanskih vprašanj so različni: od osebnega reklamiranja (prizadevanje poslancev, da si med volivci v svoji volilni enoti ustvarijo ugodno mnenje o svojem poslanskem delu in povečajo naklonjenost), ustvarjanje mnenja, da imajo posebne zasluge za to, da je vlada ali ustrezno ministrstvo nekaj pomembnega storilo ali preprečilo, javna razglasitev neke vrednostne sodbe (le posredno povezana z neko konkretno zadevo, ki bi jih naredila bolj razpoznavne in sprejemljive med vsemi volivci), kot navaja Drago Zajc Bjorna Erica Rascha (Zajc, 2000: 97)

Notranji parlamentarni dejavniki poslanskih vprašanj so odvisni od velikosti poslanske skupine (manjše poslanske skupine so praviloma bolj dejavne pri postavljanju poslanskih vprašanj), položaja oz. funkcije poslanca v parlamentu (poslanci, ki so na vodstvenih položajih praviloma ne uporabljajo poslanskih vprašanj bolj kot drugi, postavljanje poslanskih vprašanj je priložnost, da se dokažejo novi poslanci in tisti brez funkcij), položaj v opoziciji (nadzor vlade – ena temeljnih nalog opozicije; postavljanje poslanskih vprašanj je način, s katerim ta na privlačen način dokazuje upravičenost svojega obstoja ali pa celo napoveduje druge akcije).

Opozicijske stranke so dejavnejše od strank v koaliciji, poslanci manjših strank pa postavljajo sorazmerno več vprašanj. Poslanci pogosteje postavljajo vprašanja ministrom na področjih, ki posebej zanimajo njihovo stranko. Poslanska vprašanja so postala dovolj močno orodje opozicije v Državnem zboru, ko gre za nadzor vlade in njenih resorjev oz. za zagotavljanje informacij o uresničevanju politik. (Zajc, 2000: 99)

➤ *Interpelacija, nezaupnica, ustavna obtožba (»impeachment«)*

Interpelacija: najzahtevnejše vprašanje, ki ga lahko postavijo poslanci. Nanaša se na konkretno dejanje oz. ravnanje posameznega ministra, razprava o interpelaciji pa se lahko razširi na celotno delo vlade. (Zajc, 2000: 100)

Konstruktivna nezaupnica: poseben način izrekanja nezaupnice celotni vladi, ki zahteva, da je hkrati izvoljen tudi nov šef vlade, postopek pa se začne na predlog določenega števila poslancev. (Zajc, 2000: 100)

Ustavna obtožba (»impeachment«): predvidena za ugotavljanje kazenske odgovornosti predsednika vlade ali ministrov (in tudi predsednika države). Najvišje funkcionarje lahko obtoži le parlament, o obtožbi odloča ustavno sodišče. (Zajc, 2000: 100)

2.1 USTAVNE, ZAKONSKE, POSLOVNIŠKE OPREDELITVE POJMOV

- USTAVA

Ustava je temeljni zakon oz. najvišji pravni predpis, ki določa osnovna načela in oblike politične, gospodarske in socialne ureditve države. V formalnem pomenu je ustava pisan, enovit pravni akt, ki ga sprejme ustavodajna skupščina ali redno najvišje zakonodajno telo (parlament), oba po strožjem postopku kot velja za sprejemanje zakonov.

Po klasični teoriji v ustavno materijo štejejo zgolj določbe, ki urejajo organiziranost države in njen politični sistem, novejša razlaga pa vanjo štejejo tudi določbe o družbenoekonomskih odnosih in človekovih pravicah in svoboščinah, ki jim dajejo moderne ustave vse večji poudarek.

Slovenska skupščina, takrat še trodomna, je Ustavo Republike Slovenije razglasila 23.12.1991.. ustava Republike Slovenije je bila sprejeta po postopku določenem z republiško ustavo iz leta 1974 in ustavnimi amandmaji iz let 1989-1991.

Državni zbor sestavljajo poslanci državljanov Slovenije in šteje 90 poslancev. Poslanci se volijo s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. V Državni zbor se vedno izvoli po en poslanec italijanske in madžarske narodne skupnosti. Volilni sistem ureja zakon, ki ga sprejme državni zbor z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev. (80. člen Ustave Republike Slovenije)

Ustava Republike Slovenije v svojem 81. členu opredeljuje:

Državni zbor se voli na štiri leta; prvo sejo Državnega zbora po volitvah (konstitutivna seja) skliče predsednik republike najkasneje 20 dni po njegovi izvolitvi (81. člen).

Ustava Republike Slovenije se v svojem 82. členu dotakne poslancev:

Poslanci so predstavniki vsega ljudstva in niso vezani na kakršnakoli navodila. (82. člen)

- ZAKON O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR

Zakon o volitvah v Državni zbor je bil sprejet 10. septembra 1992 in s tem omogočil izvedbo prvih volitev v DZ.

Zakon določa način volitev v DZ (volilna pravica, splošne volitve, nadomestne volitve, naknadne in ponovne volitve), volilne organe, kandidiranje in potrjevanje list kandidatov ter način, na katerega morajo biti izvedene volitve v DZ (glasovanje na voliščih, ugotavljanje volilnih izidov v volilni enoti).

Zakon o volitvah v Državni zbor v poglavju I. Splošne določbe določi, da se »*Poslanci državnega zbora* volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem« (1. člen Zakona o volitvah v Državni zbor) in, da se »*Poslanci volijo po volilnih enotah*« (2. člen).

- ZAKON O POSLANCIH

Zakon o poslancih je bil sprejet 29. septembra 1992 in določa pravice in dolžnosti poslancev.

- POSLOVNIK DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE

Prvi poslovnik Državnega zbora je bil sprejet 5. julija 1993 in je »bil pomemben korak k ureditvi modernega zakonodajnega postopka in v širšem smislu k institucionalizaciji slovenskega parlamenta« (Zajc, 2000:147).

DZ je 2. aprila 2002 sprejel novi Poslovnik, ki je stopil v veljavo z 18. redno sejo, ki je bila 23. septembra 2002. Bistvene novosti se nanašajo na zakonodajni postopek, ki sedaj poteka bolj organizirano in hitreje.

- *Poslovnik Državnega zbora, 5. julij 1993*

V 6. členu Poslovnika DZ je opredeljeno, da je delo Državnega zbora javno, razen če se DZ ali njegovo delovno telo zaradi splošnih koristi ne odloči drugače. Poslovnik DZ je v 7. členu določal, da so seje DZ redne in izredne. Redne seje se sklicujejo v času rednih letnih zasedanj (pomladanska zasedanja so med 10. januarjem in 30. julijem; jesenska zasedanja so med 10. septembrom in 20. decembrom).

Redne seje ima DZ v času rednih zasedanj vsak zadnji teden v mesecu ali vsaj sedem dni pred koncem meseca (49. člen Poslovnika DZ, 2. odstavek). Izredna seja pa se skliče zunaj rednih zasedanj DZ in v času rednih zasedanj, kadar ni pogojev za redno sejo (50. člen poslovnika DZ, 1. odstavek).

Poslovnik Državnega zbora Republike Slovenije v 23. členu opredeljuje poslanska vprašanja in pobude. Poslovnik določa, da je praviloma na vsaki redni seji predvidena posebna točka dnevnega reda za vprašanja in pobude poslancev (1. odstavek 23. člena Poslovnika). DZ pa lahko odloči tudi, da bo vprašanja in pobude poslancev obravnaval na posebni seji (3. odstavek 23. člena poslovnika). Predsedujoči državnega zbora mora pri določitvi vrstnega reda postavljanja poslanskih vprašanj in pobud skrbeti za to, da pridejo na vrsto poslanci iz raznih poslanskih skupin ob upoštevanju vrstnega reda prijavljenih vprašanj,

s tem, da imajo pri postavljanju prvih treh vprašanj prednost poslanci opozicije (5. odstavek 23. člena poslovnika).

Poslanec, ki je postavil poslansko vprašanje, lahko predlaga, naj se o odgovoru vlade opravi razprava v Državnem zboru (1. odstavek 29. člena poslovnika). V 2. odstavku 29. člena poslovnika pa je opredeljeno tudi, da se lahko tudi na zahtevo najmanj desetih poslancev ali poslanske skupine opravi razprava o odgovoru vlade.

POSLANSKE SKUPINE

Poslanske skupine so v Poslovniku Državnega zbora prvič omenjene v III. poglavju (Pravice in dolžnosti poslancev), 18. členu, ki določa, da ima poslanec v skladu s tem poslovníkom, skupaj z drugimi poslanci pravico ustanoviti poslansko skupino, se včlaniti vanjo in v njej enakopravno sodelovati ali iz nje izstopiti.

V Poslovniku Državnega zbora so poslanske skupine opredeljene v VII. poglavju (členi 118-123). Poslovnik daje poslancem pravico, da se povezujejo v poslanske skupine (118. člen) ter da imajo poslanci, ki so izvoljeni na istoimenski listi pravico ustanoviti le eno poslansko skupino (119. člen). 119. člen tudi določa, da imata poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti položaj poslanske skupine. Poslansko skupino lahko ustanovijo najmanj trije poslanci in sicer najkasneje v osmih dneh po konstituiranju Državnega zbora (120. člen). Postopek za ustanovitev poslanske skupine je tudi določen v 120. členu Poslovnika in sicer: vodja poslanske skupine obvesti o ustanovitvi poslanske skupine predsednika Državnega zbora in mu predloži seznam članov z njihovimi podpisi. Vodja poslanske skupine mora obvestiti Predsednika DZ tudi o morebitnih spremembah števila članov poslanske skupine v treh dneh po spremembi (121. člen).

INTERPELACIJA

Interpelacija je v Poslovniku DZ opredeljena v XIV. poglavju (Razmerja Državnega zbora do vlade), v 8. podpoglavju (členi 284.do 289.). Interpelacijo o delu vlade ali posameznega ministra lahko vloži najmanj deset poslancev, ki jo vložijo pisno. V interpelaciji mora biti jasno obrazloženo vprašanje, ki je njen predmet. Inetrpelacijo morajo podpisati vsi poslanci, ki so jo vložili. Predsednik Državnega zbora seznanj z interpelacijo poslance, pošlje pa jo tudi predsedniku vlade oz. ministru na katerega se nanaša. Predsednik Državnega zbora z odgovorom vlade ali ministra seznanj poslance, o interpelaciji a se odloča najkasneje na prvi seji državnega zbora po tem, ko dobi predsednik Državnega zbora odgovor na interpelacijo.

Pred razpravo o interpelaciji ima predstavnik poslancev, ki so vložili interpelacijo, pravico obrazložiti interpelacijo. Predsednik vlade ali minister na katerega se nanaša interpelacija pa ima pravico obrazložiti pisni odgovor ali ustno odgovoriti na interpelacijo. Razprava o interpelaciji se lahko konča s sklepom s katerim se oceni delo vlade ali posameznega ministra. Sklep lahko predložijo poslanci, ki so vložili interpelacijo, ali druga skupina desetih poslancev. Po končani razpravi o interpelaciji o delu ministra lahko najmanj deset poslancev predloži naj se glasuje o nezaupnici ministru, zoper katerega je vložena interpelacija. Če je nezaupnica izglasovana, se šteje, da je minister razrešen. Po končani interpelaciji o delu vlade, pa lahko deset poslancev zahteva, da se glasuje o nezaupnici vladi, če hkrati s to zahtevo predložijo izvolitev novega predsednika vlade. Nezaupnica vladi je izglasovana, če je izvoljen nov predsednik vlade.

NEZAUPNICA VLADI

Nezaupnica vladi je v Poslovniku Državnega zbora opredeljena v poglavju XIV. (Razmerja Državnega zbora do vlade), v členih 274.-276. Nezaupnico vladi lahko vloži najmanj deset poslancev s pisnim predlogom predsedniku Državnega zbora, da se izvoli nov predsednik vlade. Predsednik DZ o predlogu obvesti predsednika vlade in poslance. Pred volitvami novega predsednika vlade ima predsednik vlade pravico odgovoriti na zahtevo za nezaupnico in obrazložiti svoje poglede na delo vlade. Volitve novega predsednika vlade se opravijo najprej v 48 urah in najkasneje v 7 dneh po vložitvi predloga za izvolitev.

POSTOPEK OBTOŽBE PREDSEDNIKA REPUBLIKE, PREDSENIKA VLADE IN MINISTROV

Postopek obtožbe predsednika republike, predsednika vlade in ministrov je opredeljen v XVII. Poglavju Poslovnika Državnega zbora, v členih 304.-312.

Državni zbor lahko obtoži predsednika republike pred ustavnim sodiščem zaradi kršitve ustave ali hujše kršitve zakona, storjene pri opravljanju njegove funkcije. Državni zbor lahko pred Ustavnim sodiščem obtoži tudi predsednika vlade ali ministre.

Uvedbo postopka o obtožbi predsednika republike državnemu zboru predlaga najmanj 30 poslancev, najmanj deset poslancev pa ima pravico predlagati Državnemu zboru, naj obtoži predsednika vlade ali ministre pred ustavnim sodiščem. Predlog za uvedbo postopka mora biti poslan predsedniku DZ v pisni obliki in s podpisi predlagateljev. Vsebovati mora opis očitane kršitve ustave ali hujše kršitve zakona in predlog dokazov o kršitvi ustave ali hujši kršitvi zakona.

POSTOPEK ZA SPREJEM DRŽAVNEGA PRORAČUNA (po poslovniku Državnega zbora iz leta 1993, 214. do 224. člen)

V postopku priprave proračuna predloži vlada najkasneje na junijsko sejo tekočega leta DZ proračunski memorandum o državnem proračunu za prihodnje leto. Proračunski memorandum obravnavajo delovna telesa DZ in podajo poročila z mnenji in predlogi matičnemu delovnemu telesu za proračun in sistem javnih financ. V obravnavi proračunskega memoranduma na seji DZ poda uvodno pojasnilo predstavnik vlade in predstavnik matičnega delovnega telesa. Po razpravi in odločanju o amandmajih DZ glasuje o sprejemu proračunskega memoranduma. Pri pripravi predloga proračuna mora vlada upoštevati sprejeti proračunski memorandum.

Predloga proračuna mora vlada predložiti najkasneje do 1. oktobra tekočega leta. V 25 dneh od vložitve predloga proračuna lahko predsedniki delovnih teles skličejo seje delovnih teles, na katerih predstavniki vlade pojasnijo predlog proračuna. Amandmaji k predlogu proračuna se lahko vlagajo do 40. dneva po njegovi vložitvi; vsak predlagatelj amandmaja mora upoštevati pravilo o ravnovesju med proračunskimi prihodki in izdatki. Delovna telesa se opredelijo do vloženih amandmajev in pošljejo poročilo, ki vsebuje mnenja, stališča, opredelitve do amandmajev in amandmaje delovnega telesa matičnemu delovnemu telesu.

Vlada se opredeli do vloženih amandmajev in na podlagi opredelitve pripravi dopolnjen predlog proračuna. Matično delovno telo se opredeli do dopolnjenega predloga, do mnenja sekretariata za zakonodajo in pravne zadeve ter do vloženih amandmajev. Na podlagi teh poročil ter svojih stališč pripravi skupno poročilo o državnem proračunu.

Pred začetkom razprave o proračunu poda obrazložitev najprej predsednik vlade, potem pa predsednik matičnega delovnega telesa. O amandmajih odloča DZ na koncu razprave o delu proračuna, h kateremu je bil vložen amandma. DZ glasuje najprej o amandmajih, ki jih je vložila vlada in nato šele o drugih amandmajih. Ko je končano glasovanje o delih, predsedujoči ugotovi ali je proračun medsebojno usklajen po delih in glede prihodkov in odhodkov. V primeru, da je proračun usklajen, glasuje DZ o njem kot celoti. Če državni proračun ni sprejet, določi DZ rok, v katerem mora vlada predložiti nov predlog proračuna.

ZAKONODAJNI POSTOPEK (POGLAVJE X., členi 174.- 212.)

Zakonodajni postopek ima tri obravnave zakona. V prvi obravnavi predloga zakona v državnem zboru se opravi predstavitev predloga in razprava o razlogih, ki zahtevajo sprejem

zakona. V prvi obravnavi ni mogoče dajati amandmajev k posameznim določbam predloga, matično telo predstavi svoje mnenje (183. člen).

Matično telo lahko meni, da predlog zakona ni ustrezen, ali da morajo biti cilji zakona in temeljne rešitve drugačne, zato oblikuje predloge stališč in sklepov o katerih razpravlja in odloča DZ. (184. člen)

DZ na koncu prve obravnave odloči, da se opravi druga obravnava zakona v predloženem besedilu, sprejme stališča ali sklepe, ki naj ji predlagatelj upošteva pri pripravi zakona za drugo obravnavo ali pa odloči, da se zakon ne sprejme. (185. člen)

Če DZ odloči, da se zakon ne sprejme, je zakonodajni postopek končan. (186. člen)

V drugi obravnavi razpravlja DZ po vrstnem redu posebej o vsakem členu predloga zakona in nato še o naslovu zakona. V drugi obravnavi se opravi splošna razprava o zakonu, če to zahteva najmanj deset poslancev. (188. člen)

V drugi obravnavi predloga zakona lahko predlagajo njegove spremembe in dopolnitve poslanci, matično delovno telo in predlagatelj z amandmaji. Vlada lahko predlaga amandma, tudi ko sama ni predlagateljica. (190. člen)

V tretji obravnavi razpravlja DZ o zakonskem predlogu kot o celoti. (196. člen) V tretji obravnavi lahko predlaga amandma najmanj deset poslancev, poslanska skupina, matično delovno telo, predlagatelj zakona in vlada, kadar ni sama predlagateljica zakona.

Ko je končana razprava o predlogu zakona in razprava ter glasovanje o amandmajih, DZ glasuje o zakonskem predlogu v celoti (198. člen).

□ *Poslovnik Državnega zbora, 2. april 2002*

V 5. členu Poslovnika DZ je opredeljeno, da je delo Državnega zbora javno, razen če se DZ ali njegovo delovno telo zaradi splošnih koristi ne odloči drugače. Poslovnik DZ v 6. členu določa, da so seje Državnega zbora Republike Slovenije redne in izredne. Redne seje se sklicujejo v času rednih letnih zasedanj (pomladanska zasedanja so med 10. januarjem in 15. julijem; jesenska zasedanja so med 1. septembrom in 20. decembrom).

Redne seje ima DZ v času rednih letnih zasedanj vsak mesec v zadnjih sedmih delovnih dneh (57. člen Poslovnika DZ, 2. odstavek). Po sklepu DZ po dogovoru v kolegiju se lahko redne seje skličejo tudi v drugih dneh. (57. člen Poslovnika DZ, 3. odstavek) Izredna seja pa se skliče zunaj rednih zasedanj DZ in v času rednih zasedanj na predlog vlade ali po sklepu kolegija, kadar gre za zadeve, ki jih ni mogoče odlagati in jih ni mogoče pravočasno uvrstiti na dnevni red redne seje (predlog za sprejem zakona po hitrem postopku, odločitev DZ je vezana na rok, določen z ustavo, z zakonom ali s tem poslovnikom, zadeve v zvezi s

prenehanjem in potrditvijo mandata poslanca, imunitete poslanca ali drugih nosilcev javne funkcije, odločitve iz 92. člena ustave – vojno ali izredno stanje)- 58. člen Poslovnika DZ. Predsednik DZ lahko skliče izredne seje tudi na zahtevo najmanj četrtnine poslancev ali predsednika republike najmanj 15 dni po vložitvi zahteve (58. člen, 1. odstavek).

V 240. členu opredeljuje poslovnik DZ poslanska vprašanja in pobude, ki jih lahko vladi ali posameznemu ministru ali generalnemu sekretarju vlade postavi vsak poslanec (poslanec lahko poda pobudo za ureditev posameznih zadev oz. sprejem določenih ukrepov s področja delovanja vlade oz. posameznega ministrstva oz. vladne službe). Poslanska vprašanja so ustna in pisna, poslanske pobude pa le pisne. Poslovnik določa, da se vsak mesec enkrat na seji DZ določi posebna točka dnevnega reda za vprašanja in pobude poslancev (1. odstavek 241. člena Poslovnika). Za vsako obravnavo poslanskih vprašanj določi kolegij dan in uro začetka obravnave poslanskih vprašanj (241. člen, 2. odstavek). Pri obravnavi poslanskih vprašanj morajo biti na seji državnega zbora navzoči predsednik vlade, ministri in generalni sekretar vlade (241. člen, 3. odstavek). Poslanec lahko na eni seji postavi največ dve ustni vprašanji (242. člen, 1. odstavek). Predsedujoči državnega zbora na seji DZ pri določitvi vrstnega reda postavljanja poslanskih vprašanj in pobud zagotovi, da pridejo na vrsto poslanci iz različnih poslanskih skupin s tem, da prva štiri vprašanja postavijo poslanci opozicije in poslanec vladajoče koalicije (1. odstavek 244. člena poslovnika).

Poslanec, ki je postavil poslansko vprašanje, lahko predlaga, naj se o odgovoru vlade opravi razprava v Državnem zboru (2. odstavek 246. člena poslovnika). O tem odloči DZ brez razprave.

POSLANSKE SKUPINE

Do ustanovitve poslanskih skupin, sestavljajo poslansko skupino poslanci, ki so bili v DZ izvoljeni z istoimenskih list, poslanci izvoljeni iz list volivcev in poslanca narodnih skupnosti. Sestava poslanske skupine se ugotovi na podlagi poročila o izidu volitev. Predstavniki list sporočijo dotedanjemu predsedniku DZ najkasneje v treh dneh po izidu volitev imena začasnih vodij poslanskih skupin iz prejšnjega odstavka. (11. člen) Poslanci ustanovijo poslanske skupine najkasneje v sedmih dneh po konstituiranju DZ (16. člen)

V poslovniku DZ so poslanske skupine opredeljene v V. poglavju (členi 28-31). Poslovnik daje poslancem pravico, da se povezujejo v poslanske skupine (28. člen), da imajo poslanci, ki so izvoljeni na istoimenski listi pravico ustanoviti le eno poslansko skupino (29. člen), da je lahko poslanec član le ene poslanske skupine (28. člen). 29. člen, 4. odstavek tudi določa, da

imata poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti položaj poslanske skupine. Poslansko skupino lahko ustanovijo najmanj trije poslanci (29. člen, 2. odstavek). Postopek za ustanovitev poslanske skupine je tudi določen v 30. členu Poslovnika in sicer: vodja poslanske skupine obvesti o ustanovitvi poslanske skupine predsednika DZ in mu predloži seznam članov z njihovimi podpisi. Vodja poslanske skupine mora obvestiti Predsednika DZ tudi o morebitnih spremembah števila članov poslanske skupine v treh dneh po spremembi (30. člen).

INTERPELACIJA

Interpelacija je v poslovniku DZ opredeljena v členih 250 do 253. Interpelacijo o delu vlade ali posameznega ministra lahko vloži najmanj deset poslancev, ki jo vložijo pisno. V interpelaciji mora biti jasno obrazloženo vprašanje, ki je njen predmet. Interpelacijo podpišejo vsi poslanci, ki so jo vložili. (250. člen) Predsednik DZ interpelacijo takoj pošlje predsedniku vlade oz. ministru na katerega se nanaša, in vsem poslancem. Hkrati določi predsedniku vlade oz. ministru rok za odgovor, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 30 dni. (250. člen, 2. odstavek). Po končani razpravi o interpelaciji o delu ministra lahko predlagatelji interpelacije predlagajo naj DZ sprejme sklep, s katerim se oceni delo vlade oz. ministra. Po končani razpravi o interpelaciji lahko najmanj deset poslancev zahteva, da se glasuje o nezaupnici ministru, zoper katerega je bila vložena interpelacija. Če je nezaupnica izglasovana, se šteje, da je minister razrešen. (253. člen)

NEZAUPNICA VLADI

Nezaupnica vladi je v Poslovniku Državnega zbora opredeljena v 3. poglavju Razmerja Državnega zbora do vlade, v členih 254.-256. O nezaupnici vladi odloča državni zbor na pisni predlog najmanj desetih poslancev, naj se izvoli nov predsednik vlade. Predsednik DZ pošlje predlog predsedniku republike, predsedniku vlade in poslancem. Pred volitvami novega predsednika vlade lahko predsednik vlade odgovori na predlog in obrazloži svoje poglede na delo vlade. Volitve novega predsednika vlade se opravijo najprej v 48 urah in najkasneje v 7 dneh po vložitvi predloga za izvolitev.

POSTOPEK OBTOŽBE PREDSEDNIKA REPUBLIKE, PREDSENIKA VLADE IN MINISTROV

Postopek obtožbe predsednika republike, predsednika vlade in ministrov je opredeljen v Poslovniku Državnega zbora, v členih 187.-192.

Uvedbo postopka o obtožbi predsednika republike lahko državnemu zboru predlaga najmanj trideset poslancev; predlog za uvedbo postopka o obtožbi predsednika republike (09. člen ustave) pa mora vsebovati opis očitane kršitve zakona in predloge dokazov o očitani kršitvi. (187. člen Poslovnika DZ)

Najmanj deset poslancev pa lahko predlaga državnemu zboru naj obtoži predsednika vlade ali ministre pred ustavnim sodiščem. Določbe o obtožbi predsednika republike se smiselno uporabljajo tudi v postopku obtožbe predsednika vlade in ministrov zaradi kršitve ustave in zakonov pri opravljanju njihovih funkcij (119. člen ustave). (192. člen Poslovnika DZ).

POSTOPEK ZA SPREJEM DRŽAVNEGA PRORAČUNA (po poslovniku DZ, 155. do 165. člen)

V postopku priprave proračuna predloži vlada najkasneje do 1. oktobra tekočega leta Predlog državnega proračuna. Skupaj s predlogom državnega proračuna pa predloži vlada tudi proračunski memorandum in ostale dokumente, ki jih zahteva zakon. (155. člen) Sejo, na kateri bo opravljena predstavitev proračunskega memoranduma, skliče predsednik DZ najkasneje v desetih dneh po predložitvi predloga državnega proračuna. (156. člen, 2. odstavek) Proračunski memorandum in predlog državnega proračuna na seji DZ predstavita predsednik vlade in minister za finance. O tej predstavitvi ni razprave (156. člen)

Amandmaje k predlogu proračuna lahko vložijo poslanci, poslanske skupine, zainteresirana delovna telesa in matično delovno telo. (157. člen) Amandmaji k predlogu proračuna se lahko vlagajo najkasneje v 10. dneh po njegovi vložitvi; vsak predlagatelj amandmaja mora upoštevati pravilo o ravnovesju med proračunskimi prihodki in izdatki. Delovna telesa se opredelijo do vloženih amandmajev in pošljejo poročilo, ki vsebuje mnenja, stališča, opredelitve do amandmajev in amandmaje delovnega telesa matičnemu delovnemu telesu. (157. člen)

Vlada se opredeli do vloženih amandmajev in na podlagi opredelitve pripravi dopolnjen predlog proračuna. (159. člen) Amandmaje k dopolnjenemu predlogu državnega proračuna lahko vloži matično delovno telo, poslanska skupina ali najmanj četrtina poslancev (160. člen, 1. odstavek) Matično delovno telo se opredeli do dopolnjenega predloga proračuna in do vloženih amandmajev in pripravi poročilo, ki vsebuje njegova stališča in opredelitve do amandmajev ter amandmaje matičnega delovnega telesa. (160. člen) O amandmajih odloča DZ na koncu razprave o posameznemu delu posebnega dela dopolnjenega predloga proračuna, h kateremu je bil vložen amandma. (161. člen, 3. odstavek) DZ glasuje najprej o amandmajih, ki so jih vložile poslanske skupine ali najmanj četrtina poslancev in nato o

amadmajih matičnega delovnega telesa. (161. člen, 5. odstavek) Ko je končano glasovanje o delih, predsedujoči ugotovi ali je predlog državnega proračuna usklajen glede prejemkov in izdatkov po delih (162. člen). Zakon o izvrševanju proračuna mora biti usklajen s sprejetim državnim proračunom. (164. člen)

ZAKONODAJNI POSTOPEK (POGLAVJE X., členi 114.- 148.)

Predlagatelj zakona lahko pred vložitvijo predloga zakona predlaga, naj se opravi predhodna obravnava o temeljih vprašanjih in družbenih razmerjih, ki naj bi se uredila z zakonom. Če kolegij sprejme predlog, da se opravi predhodna obravnava, predsednik državnega zbora določi delovno telo, v katerem se ta opravi. (119. člen)

Zakonodajni postopek ima tri obravnave zakona. Prva obravnava predloga zakona se opravi s posredovanjem predloga zakona poslancem (121. člen), razen, če najmanj deset poslancev v 15 dneh po posredovanju predloga poslancem zahteva, da DZ opravi razpravo o razlogih, ki zahtevajo sprejem zakona ter o ciljih in poglavitnih rešitvah predloga zakona (splošna razprava). (122. člen, 1. odstavek) DZ po kočani splošni razpravi sklepa o tem, ali je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. (122. člen, 2. odstavek) Če DZ odloči, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, se zakonodajni postopek nadaljuje; če DZ odloči, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, je zakonodajni postopek zaključen. (122. člen)

Druga obravnava zakona se opravi najprej v matičnem delovnem telesu in nato na podlagi poročila matičnega delovnega telesa na seji državnega zbora. Če o predlogu zakona ni bila opravljena splošna razprava, lahko predstavniki poslanskih skupin obrazložijo stališče poslanske skupine do predloga zakona. V drugi obravnavi se opravi razprava o členih ali delih predloga zakona, o naslovu zakona pa le, če je k njemu vložen amandma. Če v drugi obravnavi ni bil k dopolnjenemu predlogu zakona sprejet noben amandma, DZ na tej seji preide na glasovanje o zakonu. (139. člen)

V tretji obravnavi razpravlja DZ o zakonskem predlogu kot o celoti in o njem glasuje. (140. člen) V tretji obravnavi lahko amandmaje vložijo predlagatelj ali vlada, kadar ni predlagatelj ali poslanska skupina. (140. člen)

Po končani razpravi o predlogu zakona oz. po sprejemu uskladitvenih amandmajev, DZ glasuje o predlogu zakona. (141. člen)

Predlagatelj zakona pa lahko predlaga, naj Državni zbor obravnava predlog zakona v skrajšanem postopku, če gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, če gre za prenehanje veljavnosti posameznega zakona ali njegovih posameznih določb, če gre za manj

zahtevne uskladitve zakona z drugimi zakoni ali Pravom Evropske unije. (142. člen Poslovnika DZ). V skrajšanem postopku obravnave predloga zakona se ne opravi splošna razprava na podlagi 122. člena poslovnika. Druga in tretja obravnava se opravita na isti seji. Druga obravnava se v tem primeru začne z obravnavo zakona v matičnem delovnem telesu po določbah Poslovnika DZ o drugi obravnavi. (142. člen, 2. odstavek Poslovnika DZ)

RAZLIKA V ZAKONODAJNEM POSTOPKU PO POSLOVNIKU IZ LETA 1993 IN 2002

Zakonodajni postopek se po novem poslovniku začne z obvestilom, ki ga po pooblastilu predsednika DZ poslankam in poslancem pošlje generalni sekretar DZ. S tem obvestilo je objavljen točen zakon, s katerim se začne zakonodajni postopek oz. začnejo teči poslovniški roki. Predlagatelji zakona so isti kot pri starem poslovniku (114. člen poslovnika) in sicer vlada, poslanec, državni svet ali najmanj 5000 volilcev. Pomembna novost novega poslovnika pa je, da po vložitvi zakona, ni več mogoče prigrasiti sopedlagateljstva. Zakon lahko o nujnem postopku predlaga le vlada. K zakonu mora biti vložen tudi uvod, predvsem proračunska sredstva in prikaz ureditve v najmanj treh članicah EU. V primeru, da je vloženih več predlogov, ki urejajo isto družbeno razmerje, poslovnik v 127. členu omogoča matičnemu delovnemu telesu, da lahko odloči katerega od predlogov zakonov bo vzelo za osnovo in ga dopolnjevalo z posameznimi rešitvami (členi) iz drugih predlogov zakonov.

- Prva obravnava

Prva obravnava se opravi že s posredovanjem predloga zakona poslancem, razen če se zahteva splošna obravnava. Zahtevo za splošno obravnavo lahko poda najmanj 10 poslancev po posredovanju zakona (122. člen). Po opravljenji splošni obravnavi DZ samo sklep o tem ali je predlog primeren za nadaljno obravnavo.

- Druga obravnava

Druga obravnava se opravi najprej na matičnem delovnem telesu in nato na podlagi poročila matičnega delovnega telesa na seji DZ. Poslanska skupina lahko na seji DZ obrazloži stališče poslanske skupine do predloga zakona, vendar le če ni bilo opravljene splošne razprave (prva obravnava).

- Druga obravnava na matičnem delovnem telesu

Matično delovno telo lahko sklene, da predlog zakona, o katerem ni bila opravljena splošna razprava, ni primeren za nadaljno obravnavo.

Matično delovno telo v tej fazi postopka obravnava amandmaje k zakonu, ki jih lahko vložijo poslanci, poslanske skupine, zainteresirano delovno telo, delovno telo, ki je pristojno za vprašanje javnih financ ali vlada, kadar ni predlagateljica zakona (vlada k »svojim« zakonom ne more vlagati amandmajev).

- Druga obravnava na seji DZ

DZ opravi razpravo o posameznih členih, h katerim so bili vloženi amandmaji ter glasuje o posameznih amandmajih. Če pa je matično delovno telo sklenilo, da predlog zakona ni primeren za nadaljno obravnavo, pa DZ glasuje o tem predlogu, o njem pa ne razpravlja. Predstavnik PS lahko predstavi stališče poslanske skupine do tega predloga.

V tem delu obravnave lahko vložijo amandmaje poslanska skupina, deset poslancev in vlada, če ni predlagateljica zakona. Amandmaji se lahko vložijo samo k členom, h katerim je sprejelo amandmaje matično delovno telo.

• Tretja obravnava

Tretja obravnava se opravi praviloma na prvi naslednji seji po obravnavi zakona v drugi obravnavi, lahko pa v posameznih primerih že na isti kot druga (138. člen poslovnika pravi, da če so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljnega predloga zakona, lahko državni zbor na predlog predlagatelja zakona sklene, da bo na isti seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona, če temu ne nasprotuje več kot tretjina navzočih poslancev).

V tretji obravnavi lahko DZ razpravlja le o predlogu zakona v celoti in o njem glasuje. Obravnavo posameznih členov lahko opravi le o tistih, h katerim so vloženi amandmaji v 2. obravnavi. V tej fazi lahko vlagajo amandmaje predlagatelj ali vlada (če ni predlagateljica zakona) ali poslanska skupina; vendar samo k členom, ki so bili amandmirani v 2. obravnavi.

Racionalizacija zakonodajnega postopka

Zakonodajni postopek z uveljavitvijo novega poslovnika poteka bolj organizirano in hitreje.

Novi poslovnik je racionaliziral zakonodajni postopek, saj se prva obravnava predloga zakona v Državnem zboru opravi na zahtevo 10 poslancev in poslank, sicer predlog avtomatično preide v drugo obravnavo, kjer svojo zakonodajno pot začne na matičnem delovnem telesu. Vsak zakon, tudi po rednem postopku, naj bi tako končal svojo zakonodajno pot v enem do treh mesecih. Prehodi iz ene v drugo obravnavo so nagli, zavlačevanj je manj. To je sicer dobro, če so zakoni dobro pripravljene. Se pa z racionalizacijo zakonodajnega postopka poveča tudi možnost sprejema slabih zakonov.

3. KOALICIJSKE POGODBE

Koalicija je povezovanje več strank v parlamentu za oblikovanje skupne večine. Stranke podpišejo koalicijski sporazum v katerem določijo smernice svojega sodelovanja v vladi in s tem na nek način napišejo vladni program. V koalicijskem sporazumu pa je določeno tudi sodelovanje koalicijskih strank in njihovo delovanje in ravnanje ob sprejemanju odločitev. Kot navaja Drago Zajc W.H. Rikerja se v državah z daljšo parlamentarno tradicijo ponavadi oblikujejo oblikujejo »koalicije najmanjših razlik« (stranke, ki so najbližje na lestvici od politične levice do desnice), »minimalne večinske koalicije« (ne vključujejo nobene stranke, ki ni nujno potrebna za doseganje večine), »minimalne povezane večinske koalicije« (vključujejo tudi stranke z drugačnimi političnimi cilji, če je to potrebno za doseg minimalne večine) ter »široke« (vključujejo večino strank) in »velike« (vključujejo vse stranke) koalicije. (Zajc, 2000:52)

Združena lista socialnih demokratov je podpisala dva koalicijska sporazuma o sodelovanju stranke v vladi. Prvega je sklenila po volitvah leta 1992, drugega pa po volitvah leta 2000. Oba koalicijska sporazuma (pogodbi) se med seboj razlikujeta.

Leta 1992 je takratna Združena lista (predvolilna koalicija štirih strank, ki se je šele maja 1993 spremenila v stranko Združena lista socialnih demokratov) podpisala koalicijski sporazum z takratno Liberalno demokratsko stranko, ki jo je vodil predsednik vlade dr. Janez Drnovšek. Obe ostali koalicijski partnerici, Slovenski krščanski demokrati in Socialdemokratska stranka Slovenije, sta prav tako podpisali koalicijski sporazum z Liberalno demokratsko stranke, ne pa tudi z Združeno listo. S tem je dobila Liberalno demokratska stranka večjo moč, kajti z ločenimi sporazumi je razpršila moč ostalih koalicijskih partneric, ki bi skupaj imele več glasov od LDS v parlamentu. S tem je imela LDS tudi moč, da je ob določenih vprašanjih dobila podporo ene koalicijske partnerice, ob določenih pa druge, kar je zadostovalo za sprejemanje odločitev v Državnem zboru.

Združena lista oziroma kasneje Združena lista socialnih demokratov je imela v takratni vladi 4 ministrstva: za kulturo, za socialne zadeve, za znanost in tehnologijo ter za gospodarstvo.

V Aneksu k sporazumu med Združeno listo in dr. Janezom Drnovškom, predsednikom vlade in predsednikom Liberalno demokratske stranke o medsebojnem sodelovanju in pogojih vstopa ministrov Združene liste v vlado dr. Janeza Drnovška, o obveznostih predsednika vlade do strank in poslanske skupine Združene liste in pogojih podpore poslanske skupine Združene liste vladi dr. Janeza Drnovška je določeno obnašanje poslanskih skupin v koaliciji.

V teh pravilih je določeno, da se ustanovi koordinacijski organ koalicije – koordinacijska skupina z nalogo, da obvešča poslanske skupine vladnih strank o aktih, ki se pripravljajo v ministrstvih, če jih mora obravnavati DZ, da zbira pripombe, ki jih imajo poslanske skupine do aktov, ki se pripravljajo v ministrstvih in jih posreduje posameznim ministrstvom, obveščati mora pristojna ministrstva o zakonih in amandmajih, ki jih nameravajo vložiti poslanci vladnih strank ter inicirati usklajevanje med poslanskimi skupinami in ministrstvi. Poslanci vladnih strank imajo možnost dajanja pripomb in medsebojnega usklajevanja preden je določeno gradivo obravnavano na seji Vlade RS (in obratno: člani Vlade RS imajo možnost pripomb preden poslanci vladnih strank vložijo določen predlog v proceduro v DZ), poslanci in poslanke vladnih strank pa v proceduro ne bodo vlagali aktov, ali pa podpirali aktov, ne da bi prej poskušali predloge aktov uskladiti v koordinaciji, prav tako pa ne bodo nasprotovali aktom vlade, ki so bili poprej usklajeni.

Januarja 1996 je ZLSD izstopila iz koalicije, zaradi predloga predsednika vlade o zamenjavi ministra za ekonomske odnose. Predlog ni bil usklajen oziroma stranka o njem ni bila obveščena. S tem je stranka, po svojem mnenju, častno odšla iz koalicije v opozicijo, kjer je ostala vse do leta 2000.

Leta 1996 je sicer po pogajanjih pomagala izvoliti dr. Janeza Drnovška za predsednika vlade, vendar pa je ob glasovanju o ministrih vlade (v kateri bi bila ZLSD), lista ministrov dobila 45 glasov in ni bila izvoljena. Dr. Drnovšek je potem sklenil koalicijsko pogodbo s Slovensko ljudsko stranko in Demokratično stranko upokojencev, ZLSD pa je ostala v opoziciji, torej samostojna in avtonomna v svojem delovanju.

KOALICIJSKA POGODBA 2000 (LDS, ZLSD, SLS+SKD)

ZLSD je po volitvah 15. oktobra 2000 vstopila v pogajanja za sestavo vladne koalicije in jih uspešno zaključila 15. novembra 2000 s podpisom koalicijskega sporazuma. Podpisali so ga predsedniki strank LDS, ZLSD, SLS (takrat še SLS+SKD Slovenska ljudska stranka) in DeSUS. Že v tem je razlika med koalicijskim sporazumom iz leta 1992, ki je bil podpisan med LDS in ostalimi strankami separatno.

Koalicijski sporazum je bil napisan na 74 straneh (3 poglavja: Uvodne določbe, Poglavitne programske naloge in cilji vlade, sestavljene na podlagi tega sporazuma, Pripravljanje in sprejemanje odločitev) in je obsegal sodelovanje strank na 16 področjih:

- državna ureditev (možnost nekaterih popravkov pravnih aktov v določilih o državni ureditvi in odnosih med državnimi organi; pospešitev regionalizacije v lokalni samoupravi in

večja pristojnost lokalnih skupnosti; nov poslovnik DZ; ohranjanje obstoječega volilnega sistema; spremembe zakona o referendumu; nov predlog zakona o parlamentarni preiskavi)

- državna uprava in notranje zadeve (razvoj javne uprave – depolitizacija uprave, decentralizacija odločanja, uvajanje konkurenčnosti v javni sektor, poenostavitev upravnih postopkov; varnostna politika – sistemska vprašanja zagotavljanja varnosti, priprava izhodišč sodobne migracijske politike ter učinkovit nadzor državne meje, strateški načrt preprečevanja in zatiranja organiziranega kriminala, položaj delavcev na tem področju)

- javne finance (racionalizacija javne porabe v skladu z reformo odločanja prednostnih programov, ki se bodo financirali iz javno finančnih virov in z opustitvijo načela indeksiranja javnofinančnih izdatkov glede na pretekla obdobja, reforma neposrednih davkov)

- zunanja politika (vstop v EU, vstop v NATO, ureditev odprtih vprašanj s Hrvaško, urejanje statusa slovenskih manjšin v sosednjih državah ter statusa zdomcev in izseljencev, podpis in ratifikacija sporazuma RS s Svetim sedežem, utrditev dobrih odnosov z Avstrijo, vodenje aktivne politike do ZRJ in uresničevanje interesov Republike Slovenije v JV Evropi)

- področje vključevanja Slovenije v EU (koalicija soglaša, da je ključni projekt čim hitrejša vključitev v Evropsko unijo)

- obramba (profesionalizacija in depolitizacija obrambnih sil, zagotavljanje podrejenosti obrambnih sil civilni oblasti, vključitev v zvezo NATO)

- pravosodje (sprememba zakona o sodiščih in sodniški službi, sprememba sodnega reda, sprememba zakona o odvetništvu s prilagoditvijo evropskim normam, sprememba zakona o notariatu s selektivnim znižanjem notarske tarife, sprememba zakona o kazenskem postopku, sprejem zakona o brezplačni pravni pomoči)

- gospodarstvo (vodenje gospodarske politike, ki bo usmerjena v trajnostni razvoj, gospodarsko rast, temelječo na višji ravni znanja ter produktivnosti; politika pospeševanja podjetništva in konkurenčnosti)

- delo, družina, socialne zadeve, zdravstvo (socialni model, ki temelji na skupnih vrednotah in razumevanju, da socialna politika in gospodarski razvoj vzajemno krepi drug drugega; politika plač, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, delovna razmerja, socialna in družinska politika)

- zdravstvo (večja učinkovitost programov za izboljšanje zdravja vsega prebivalstva; zakonska opredelitev vsebine programa obveznega zdravstvenega zavarovanja, enak dostop do zdravstvenega varstva, ki ga omogoča zdravstveni sistem z ohranjanjem zdravstvenih domov, izločitev s seznama zdravstvenih pravic tiste, ki niso neobhodno potrebne, zagotavljanje izvajajna določb zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,

dopolnilno prostovoljno zavarovanje; nacionalni program za zmanjševanje kajenja, za zmanjševanje škodljivega pitja alkohola in za zdravo prehrano; odprave neenakopravnosti pri dostopnosti do postopkov oploditve z biomedicinsko pomočjo in s tem omogočanje dostopnosti do zdravljenja neplodnosti in oploditve z biomedicinsko pomočjo za vse ženske)

- šolstvo, znanost (načelo enakih možnosti za vse, načelo avtonomije, laičnosti in pravne nevtralnosti javnega šolstva; decentralizirna mreža šol in pospeševanje vzpostavljanja regionalne avtonomije, spodbujanje komunikacijske pismenosti in uporabe informacijske tehnologije)

- kultura (transparentno financiranje kulturnih programov in projektov, nadaljevanje izvajanja Zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v kulturi in izgradnja Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, priprava in sprejem Nacionalnega kulturnega programa, decentralizirano financiranje)

- prostor (urejanje prostora in odpravljanje administrativnih ovir pri posegih v prostor: sprejem nove prostorske, nepremičninske in gradbene zakonodaje)

- stanovanjska politika (izvajanje nacionalne stanovanjske in varčevalne sheme, ukrepi za pospešitev gradnje neprofitnih in socialnih stanovanj)

- okolje in vodarstvo (sprejem zakona o vodah, zakon o omejenem sproščanju in uporabi genske tehnologije, spremembe zakona o varstvu okolja)

- promet in zveze (dokončanje avtocestnega programa in izgradnja drugega tira železniške proge, ki bo Luki Koper omogočila dodatno železniško povezavo, podpiranje partnerstva s privatnim kapitalom; zakon o letalstvu, ki bo opredelil javno gospodarsko infrastrukturo na letališčih in določil obvezne javne službe na letališču; pomorski zakonik; nov predlog zakona o telekomunikacijah, ki bo omogočil liberalizacijo telekomunikacij)

- kmetijstvo, gozdarstvo in prehrana (eno izmed pomembnih vsebin vstopa Slovenije v EU; nacionalni program za razvoj kmetijstva in podeželja, ureditev trga z mlekom in mlečnimi proizvodi, program prestrukturiranja ter slovenskega kmetijsko okoljskega programa, harmonizacija nekaterih vsebin in priprava zakonodaje, reorganizacija in ureditev statusa javnih služb v kmetijstvu, gozdarstvu in veterinarstvu kot del reforme javne uprave).

Koalicijski sporazum je vseboval še 4 priloge:

- vprašanja, ki zadevajo priprave novega poslovnika Državnega zbora
- temeljni cilji in prednostne naloge ekonomske in javno finančne politike za obdobje 2000-2004
- naloge na področju reforme neposrednih davkov

- ravnanje koalicije ob obravnavi zakonov, ki so že v parlamentarnem postopku.
- (Dogovor o sodelovanju med Liberalno demokracijo in stranko mladih Slovenije)

V koalicijskem sporazumu je tudi določeno, katera ministrstva (po novem Zakonu o vladi Republike Slovenije, ki je bil sprejet na 1. izredni seji, 16. novembra 2000) zasedejo koalicijske partnerice: Liberalna demokracija Slovenije – ministrstvo za zunanje zadeve, za obrambo, za finance, za gospodarstvo, za šolstvo, znanost in šport, za okolje in prostor, za zdravstvo, za informacijsko družbo in za evropske zadeve; SLS+SKD Slovenska ljudska stranka – ministrstvo za prometno infrastrukturo, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter za pravosodje; Združena lista socialnih demokratov – ministrstvo za notranje zadeve, za delo družino in solidarnost ter za kulturo.

Iz vidika proučevanja poslanskih skupin, njihovega načina delovanja in njihovih obveznosti, je najpomembnejši del Splošna načela o pripravljanju predlogov in odločitev. Prioritetne naloge, ki jih bodo uresničevali koalicijski partnerji so našteje v tej koalicijski pogodbi, lahko pa vsak koalicijski partner predlaga, da se med skupna prioriteta vprašanja uvrstijo tudi druga. Koalicijski sporazum določa, da stranke koalicije medsebojno usklajujejo vsa vprašanja o katerih odloča vlada ali državni zbor. Tako ima koalicija dostop do podatkov, ki so potrebni za oblikovanje politike odločanja. Koalicijski partnerji se tudi sporazumno dogovorijo o vprašanjih, ki so izven kroga koalicijskega usklajevanja; kolikor ta vprašanja niso našteja v koalicijski pogodbi, jih lahko predlaga vsak koalicijski partner.

Določbe koalicijske pogodbe za odločanje v Državnem zboru

S koalicijsko pogodbo je določeno, da koalicijski partnerji v postopke pripravljanja in usklajevanja v vladni proceduri, vključijo svoje poslance in poslanke, ki v Državnem zboru v delovnih telesih pokrivajo področja, glede katerih se pripravljajo odločitve. Vodje poslanskih skupin so vnaprej in pravočasno seznanjeni z vsemi gradivi, spornimi vprašanji in sprejetimi odločitvami v postopku usklajevanja; prav tako so vnaprej obveščeni o aktih, ki jih bo vlada predlagala v odločanje DZ. Vodje poslanskih skupin koalicijskih strank se tudi dogovore glede vprašanj, ki so uvrščena na sejo Državnega zbora. Dogovorijo se o tem, kako bo koalicija zagotovila sprejem določenih aktov in po potrebi tudi skličejo skupen sestanek poslanskih skupin koalicijskih strank. Poslanci koalicijskih strank (če ni dogovorjeno drugače, kar mora biti sporazumno med koalicijskimi partnerji in v soglasju z resornim ministrom vlade) morajo zagovarjati skupno predlagane rešitve vlade in zanje tudi glasovati, ne smejo vlagati amandmajev in tudi ne podpirati amandmajev, ki so jih vložili poslanci drugih strank. Koalicija v DZ podpira le tiste predloge zakonov, ki jih vložijo opozicija, o

katerih se bo predhodno uskladila po postopku predvidenem za sprejemanje odločitev v vladi. Če do uskladitve ne pride, koalicija glasuje proti predlogu. Prav tako morajo poslanci koalicije pred vložitvijo zakonskega predloga oz. preden sopodpišejo zakonski predlog s poslanci opozicije, predložiti tega v usklajevanje po postopku, ki je predviden za sprejemanje odločitev v vladi. Če pa le pride do takega predloga brez uskladitve, pa bo koalicija naredila vse, da predlog ne bo sprejet.

Koalijska pogodba je v prilogi k koalijski pogodbi Ravnanje koalicije ob obravnavi predlogov zakonov, ki so že v parlamentarni proceduri določala kako bo ravnala koalicija pri obravnavi zakonov, ki še niso končali parlamentarne procedure.

Poslanci ZLSD so v predhodnem mandatnem obdobju, kot opozicijska poslanska skupina, vložili naslednje zakone, ki niso končali parlamentarne procedure. V zadnjem stolpcu so sedaj odločitve o teh predlogih, napisane v koalijski pogodbi.¹

Zakon	Predlagatelj	Namen	Koalijska pogodba
1. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vladi	dr. Ciril Ribičič in Borut Pahor	Preprečitev nekontroliranega širjenja števila ministrov in državnih sekretarjev	Po podpisu koalijske pogodbe je DZ po hitrem postopku sprejel koalijski predlog
2. Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije	dr. Ciril Ribičič ²	uredil osnovna razmerja med državo in glavnim mestom	Koalicija bo zakon podprla (uredila bo tudi odprta vprašanja nasledstva bivših ljubljanskih občin)
3. Zakon o lokalnih neodvisnih proizvajalcih električne energije	Borut Pahor in skupina poslancev	ureditev položaja neodvisnih- malih proizvajalcev električne energije	Koalicija bo zakon zavrnila.
4. Zakon o bolniškem zagovorništvu in varstvu pravic na področju duševnega zdravja	Borut Pahor	Predlog zakona ureja področje bolniškega zagovorništva	
5. Zakon o nadomestnem reševanju sporov in brezplačni pravni pomoči	Borut Pahor	ureja področje brezplačne pravne pomoči, do katere naj bi imeli dostop, ki si je ne morejo privoščiti zaradi slabega materialnega položaja	Predlagatelj bo predlog umaknil.
6. Zakon o spremembah zakona o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994-2003	Borut Pahor	predlagal, da bi program posodabljanja slovenske vojske podaljšali tako, da bi letno zanj namenili manj sredstev, ki bi jih uporabili za razvoj znanosti in izobraževanja	Predlagatelj bo predlog umaknil.
7. Zakon očasni določitvi osnove za določanje plač poslancev	Borut Pahor	Določili naj bi nižjo osnovo poslanskih plač in s tem znižali razmerja med plačami v javnem sektorju	Predlagatelj bo predlog umaknil; koalicija bo njegovo vsebino realizirala v

¹ Na 3. izredni seji DZ, 19. decembra 2000, so poslanci sprejeli sklep, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogi zakonov, ki so jih predlagali poslanci prejšnjega sklica, pa niso bili ponovno izvoljeni, končan.

² Predlagateljstvo je prevzel Miran Potrč; v mandatu 2000-2004 je bil predlog zakona sprejet.

			skladu s koalicijsko pogodbo s predlogom sklepa KVI AZ.
8. Zakon o spremembi zakona o kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije	Janko Veber	Iz Zakona o kmetijsko gozdarski zbornici naj bi se črtala določba, da zbornica opravlja kontrolo proizvodnje in selekcije za govedo in prašiče. S črtanjem de določbe, bi se ohranilo in nadaljevalo z dejavnostjo in strokovnim delom Oddelka za živinorejo pri Kmetijskem inštitutu Slovenije.	Predlagatelj bo predlog umaknil.
9. Zakon o dopolnitvi zakona o lokalnih volitvah	dr. Ciril Ribičič in Anton Partljič (LDS)	Z zakonom naj bi se utrdila volilna pravica za tujce, ki imajo delovna dovoljenja in dolgo časa bivajo na ozemlju Republike Slovenije.	Predlagatelj bo predlog umaknil.
10. Zakon o določitvi titularjev nenormiranega kapitala v zavarovalnicah in pozavarovalnicah	Franc (Feri) Horvat in Mirko Kaplja (SLS).		Predlagatelj bo predlog umaknil / koalicija bo predlog zavrnila
11. Zakon o dopolnitvi zakona o financiranju občin	Samo Bevk in skupina poslancev	Z zakonom so želeli izločiti nekatere prihodke občin iz izračuna primerne porabe, kar bi povečalo sredstva države za lokalne skupnosti	Predlagatelj bo predlog umaknil/ vlada bo pripravila svoj predlog
12. Zakon o spremembi zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji	Bojan Kontič in skupina poslancev	predlagali uvedbo novega datuma za kulturni praznik in sicer 3. december (rojstni dan Franceta Prešerna) in jasnejše poimenovanje nekaterih praznikov	Koalicija bo predlog zavrnila
13. Zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin	Bojan Kontič in skupina poslancev	želeli izločiti nekatere prihodke občin iz izračuna primerne porabe, kar bi povečalo sredstva države za lokalne skupnosti in urediti financiranje kulturnih institucij po odločbi ustavnega sodišča.	Koalicija bo predlog zavrnila.
14. Zakon o preoblikovanju dejavnosti prostih carinskih prodajaln na cestnih mejnih prehodih z Avstrijo, Italijo in Madžarsko	Franc /Feri/ Horvat in Davorin Terčon (LDS)	želela urediti odgovornost države za nadomestitev škode podjetjem ob zapiranju prostocarinskih prodajaln in pri reševanju brezposelnosti zaradi tega ukrepa države.	Predlagatelj bo predlog umaknil.
15. Zakon o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju	Borut Pahor	ureja pravica do brezplačnih zdravil za otroke in mladostnike	
16. Zakon o spremembi zakona o javnih skladih	Miran Potrč in Bojan Kontič	Z zakonom bi se podaljšal rok za uskladitev delovanja občinskih skladov (predvsem stanovanjskih) z zakonom o javnih skladih.	Predlagatelj bo predlog umaknil

4. DELOVANJE POSLANSKE SKUPINE ZDRUŽENE LISTE SOCIALNIH DEMOKRATOV V MANDATU DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE 1996-2000

Na prvih parlamentarnih volitvah decembra 1992 je volilna koalicija »Združena lista« (sestavljena iz Stranke demokratične prenove - SDP, Socialdemokratske unije – SDU, Delavske zveze in DeSUSa, ki so se maja 1993 na združitvenem kongresu združile v Združeno listo socialnih demokratov - ZLSD) z doseženimi 13,58 % vstopila v veliko koalicijo LDS – ZLSD - SKD. S svojimi ministricami in ministri je pokrivala v vladi štiri področja - gospodarstvo; delo, družino in socialne zadeve; znanost in kulturo. Vendar je v januarju 1996 izstopila iz vlade zaradi nestrinjanja z vladnim odnosom do upokoјencev in ukrepi na področju socialne politike, ter zaradi neuskklajene menjve ministra za gospodarstvo.

Druge volitve v Državni zbor Republike Slovenije (DZ) so bile 10. novembra 1996. Združena lista Socialnih demokratov je osvojila 9,03% glasov in zasedla 9 sedežev v novoizvoljenem Državnem zboru. Izvoljeni poslanci so bili: Miran Potrč (izvoljen v VI. volilni enoti, 9. okraj - Hrastnik), Borut Pahor (II. volilna enota, 10.okraj - Nova Gorica), Aurelio Juri (II. volilna enota, 4. okraj - Koper), Samo Bevk (I. volilna enota, 11. okraj - Idrija), Franc (Feri) Horvat (VIII. Volilna enota, 6. okraj – Murska Sobota), Bojan Kontič (V. volilna enota, 7. okraj - Velenje), dr. Ciril Ribičič (III. volilna enota, 8. okraj - Ljubljana-Šiška), Boris Sovič (VII. volilna enota, 8. okraj – Maribor) (po lokalnih volitvah novembra 1998 je postal župan Mestne občine Maribor; nasledil ga je 22. 1.1999 Jože Jagodnik, VII. volilna enota, 10. okraj - Maribor), Janko Veber (IV. volilna enota, 1. okraj - Kočevje).

Odstotkovni delež ZLSD v DZ je bil 10%.

Po volitvah mandatarja (1. izredna seja, 8. januar 1997) in imenovanju vlade (3. izredna seja, 27. februar 1997) je ZLSD postala opozicijska stranka. To je bila vso mandatno obdobje DZ 1996-2000.

Po volitvah v DZ se je izkazalo, da je politična slika v njem zelo komplicirana. Prišlo je do čiste polarizacije političnega prostora. Liberalna demokracija Slovenije (LDS) je na volitvah dobila 27,01% glasov in zasedla 25 sedežev v DZ, Slovenska ljudska stranka (SLS) je dobila 19,38% glasov in 19 sedežev, Socialdemokratska stranka (SDS) je dobila 16,13% glasov in 16 sedežev, Slovenski Krščanski demokrati (SKD) 9,62% in 10 sedežev, Združena lista socialnih demokratov (ZLSD) 9,03% in 9 sedežev, Demokratična stranka upokoјencev (DeSUS) 4,32% (5 sedežev), Slovenska nacionalna stranka (SNS) 3,22% (4 sedeži). Po en

mandat sta dobila poslanca madžarske in italijanske narodne skupnosti. Položaj je kazal, da imajo »levo« stranke (»levo« zato, ker bi v tistem trenutku po političnem programu in načelih LDS, DeSUS in SNS težko šteli med stranke »desnice«) v Državnem zboru 43 sedežev; k »levici« sta se štela tudi poslanka madžarske narodne skupnosti in poslanec italijanske narodne skupnosti, tako da je imela »levica« v DZ 45 glasov, pa prav tako pa tudi »desne« stranke. Nastalo zagato je razrešil poslanec poslanske skupine Slovenskih krščanskih demokratov Ciril Pucko, ki je 8. januarja 1997 izstopil iz poslanske skupine in istega dne prispeval odločilni 46 glas k izvolitvi kandidata za predsednika vlade dr. Janeza Drnovška (oddanih je bilo 90 glasovnic, 90 veljavnih; ZA 46, PROTI 44).

Večino v DZ so imele LDS, SLS in DeSUS, ki so tvorile tudi vladno koalicijo. V opoziciji so poleg ZLSD bile še SDS, SKD in SNS. Razmerje med koalicijskimi in opozicijskimi poslanskimi skupinami je bilo naslednje:

$LDS + SLS + DeSUS = 25 + 19 + 5 = 49$ poslancev (56%)

$ZLSD + SDS + SKD + SNS = 9 + 16 + 9 + 4 = 38$ poslancev (44%)

V tem seštevku nista šteta poslanca italijanske in madžarske narodne skupnosti in samostojni poslanec Ciril Pucko (Ciril Pucko je 8.1. 1997 izstopil iz poslanske skupine Slovenskih krščanskih demokratov in s tem omogočil izvolitev predsednika vlade, dr. Janeza Drnovška. Do konca mandata je bil samostojen poslanec).

Sprva je kazalo, da bo ZLSD postala del vladajoče koalicije. Na 2. izredni seji Državnega zbora 6. februarja 1997 je predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Janez Drnovšek predlagal Državnemu zboru kandidatno listo ministrov v izvolitev. Kandidati za ministre so bili iz LDS, ZLSD, DeSUS in SNS. Ministrske položaje bi iz ZLSD zasedli mag. Franci Križanič (minister za ekonomske odnose in razvoj), Boris Sovič (minister za obrambo), dr. Lev Kreft (minister za kulturo) in Borut Pahor (minister brez resorja, pristojen za evropske zadeve). Glasovanje je potekalo tajno. Lista kandidatov za ministre ni bila izglasovana (oddanih je bilo 90 glasovnic, veljavnih 90; ZA 45, PROTI 45). Zato je predsednik Vlade Republike Slovenije na 3. izredni seji DZ (27. februar 1997) predlagal novo listo ministrov, v kateri pa ni bilo več kandidatov za ministre iz vrst ZLSD. Vlado bi tvorile LDS, SLS in Desus. Tokrat je bila lista kandidatov za ministre izglasovana (oddanih je bilo 89 glasovnic, 89 veljavnih; ZA 52, PROTI 37).

ZLSD je med opozicijskimi strankami v DZ zasedala 24% delež. Z drugimi opozicijskimi strankami ZLSD ni sodelovala. Razlog je bil predvsem v različnosti ciljev in strankarskih programov oziroma svetovnonazorskih opredelitev. Opozicijske poslanske skupine so se sicer dostikrat brez vnaprejšnjega dogovarjanja ujele pri nasprotovanju predlogom vlade in

vladajoče koalicije v DZ pri obravnavi zakonov ali amandmajev na zakone, ki so posegali v socialne pravice ljudi in pravice zaposlenih in brezposelnih. Vladajoča stranka (in bodoča koalicijska partnerica v naslednjem mandatu) LDS stališč poslanske skupine ZLSD ali stranke ni usklajevala.

ZLSD je kot opozicijska stranka delovala celoten mandat DZ 1996-2000. Tudi z izvolitvijo t.i. Bajukove vlade (dr. Andrej Bajuk je bil za mandatarja izvoljen v tretjem poizkusu na 47. izredni seji DZ, 3. maja 2000, vlada pa je bila imenovana na 50. izredni seji 7. junija 2000) se položaj stranke ni spremenil; dobila je le novega partnerja v opoziciji (prej vladajočo Liberalno demokracijo Slovenije). Stranka tudi v tem primeru ni spremenila svojega ravnanja, odnosa in presoje do posameznih zakonov in aktov.

Kot opozicijska stranka je ZLSD skozi ves mandat DZ svoje predloge težko uveljavljala. Vladajoča večina je ponavadi stališča in predloge poslanske skupine ZLSD in posameznih poslancev preglasovala. V tem mandatu ZLSD z vladajočo LDS ni sodelovala in ni usklajeval stališč, čeprav so ostale opozicijske stranke želele to prikazati.

Ves mandat, ko je bila v opoziciji, se je ZLSD trudila uveljavljati svoje predloge, vendar pa je vladajoča večina večinoma predloge poslanske skupine ZLSD preglasovala. Ob nastopu t.i. Bajukove vlade, ko se je sestava opozicije spremenila. Ker sta dve stranki do tedaj vladajoče koalicije (LDS, DeSUS) postali opozicijski stranki, je ZLSD dala pobudo o sodelovanju opozicijskih strank. S pobudo sta soglašali SNS in DeSUS, LDS je na to pobudo reagirala negativno. ZLSD v tem času ni menjala pripomb in stališč k posameznim zakonom ter metod dela in politike stranke.

Poslanska skupina ZLSD

Poslanci izvoljeni na listi Združene liste Socialnih demokratov so 2. decembra 1996 ustanovili poslansko skupino, v katero so vstopili vsi poslanci izvoljeni na listi ZLSD. *Do ustanovitve poslanskih skupin se šteje, da sestavljajo poslanske skupine vsi poslanci, ki so bili izvoljeni v državni zbor z istoimenskih list volivcev, in poslanca narodnih skupnosti na podlagi poročila republiške volilne komisije. (12. člen poslovnika državnega zbora, 2. odstavek.) (Uradni list Republike Slovenije, leto III, št. 40).* Vodja poslanske skupine ZLSD je postal Miran Potrč, njegov namestnik pa Samo Bevk.

Struktura poslanske skupine ZLSD

Poslansko skupino ZLSD je v mandatu 1996-2000 sestavljalo 9 poslancev; med njimi ni bilo nobene poslanke. Med izvoljenimi poslanci so bili štirje izvoljeni ponovno, pet pa prvič. Med izvoljenimi poslanci ZLSD so trije opravljali tudi funkcijo župana.

Tabela ponovnih izvolitev poslancev ZLSD od leta 1992

I. mandatno obdobje (1992-1996)	II. mandatno obdobje (1996-2000)
1. Bavdek Dušan 2. Bohinc Rado 3. Horvat Franc /Feri/ 4. Jagodnik Jožef 5. Kocjančič mag. Janez 6. Kožuh Novak dr. Mateja 7. Kreft dr. Lev 8. Lipoglavšek Franc 9. Pahor Borut 10. Pavlica Miloš 11. Pečan Breda 12. Potrč Miran 13. Ribičič dr. Ciril 14. Sisinger Ivan	1. Bevk Samo 2. Horvat Franc /Feri/ 3. Juri Aurelio 4. Kontič Bojan 5. Pahor Borut 6. Potrč Miran 7. Ribičič dr. Ciril 8. Sovič Boris * 9. Veber Janko *Borisa Soviča je zaradi izvolitve na mesto župana Mestne občine Maribor 22.1.1999 zamenjal Jožef Jagodnik .

Izobrazbena struktura poslanske skupine ZLSD je bila 1 doktor znanosti (v oklepajih navajam število vseh izvoljenih poslancev z določeno stopnjo izobrazbe - 6), 6 poslancev z visoko strokovno izobrazbo (46), 1 poslanec z višjo izobrazbo (16), en poslanec z srednjo izobrazbo (18).

Tabela izobrazbene strukture PS ZLSD

Doktor znanosti (DZ)	Doktor znanosti (ZLSD)	Univerzitetna izobrazba (DZ)	Univerzitetna izobrazba (ZLSD)	Višja izobrazba (DZ)	Višja izobrazba (ZLSD)	Srednješolska izobrazba (DZ)	Srednješolska izobrazba (ZLSD)
6	1 (16,6%)	46	6 (13%)	16	1 (6,25%)	18	1 (5,5%)

Način dela poslanske skupine

Poslanska skupina se na svoje delo (priprava stališč, amandmajev, predlogov in zakonskih tekstov) pripravlja na svojih sestankih. Navadno je uveljavljala tudi razgovore s strokovnjaki iz posameznih področij. Ob vprašanjih, ki so zahtevala politično presojo, pa se je poslanska skupina posvetovala z vodstvom stranke oziroma včasih celo sama zahtevala politično opredelitev stranke. V pripravah na zasedanje DZ je poslanska skupina prakticirala zadolžitve posameznih poslancev za posamezne zakone v vseh fazah obravnave. To je poslanski skupini tudi omogočalo spremljanje, kje so bili uspešni in kje ne ter dogovor o nadaljnjem ravnanju v DZ.

Poslanska skupina ZLSD je zaradi svojega statusa v opoziciji delovala samostojno in avtonomno. Poslanska skupina v tem mandatu ni sodelovala z nikomer (posamezni poslanci so sicer vlagali zakone in amandmaje tudi s poslanci drugih strank v Državnem zboru), razen ko je šlo za predloge kakorkoli povezane z ustavo, zaradi potrebnih 30 poslancev.

Organizacija in delo Državnega zbora

V mandatu 1996-2000 se Državni zbor sestala na 21. rednih in 55. izrednih sejah. Na njih so je bilo običajno okoli 30 točk dnevnega reda. Zasedanja so trajala 433 dni (235 dni za redne in 198 dni za izredne seje). Na dnevnem redu so poslanci imeli 1376 točk (854 na rednih sejah, 522 na izrednih sejah). Razpravljavcev je bilo v mandatu 4732 (2069 na rednih in 2663 na izrednih sejah). Nastopov je bilo 23.888 (13.367 na rednih, 10.521 na izrednih sejah). V imenu poslanskih skupin so poslanci nastopali 1158-krat na rednih in 800krat na izrednih sejah (skupaj 1958 krat), poslanci pa so nastopali 17.181-krat (9360-krat na rednih in 7821-krat na izrednih sejah).³

Delovanje DZ in vladajoče koalicije je bilo v tem obdobju slabo programirano. DZ se je zato stalno srečeval s problemi pri svojem delu. Poslanska skupina ZLSD je zato sredi mandata na predsednika DZ naslovila predloge za izboljšanje dela in učinkovitost DZ. Predlagali so konkretne predloge glede planiranja dela v DZ in vodenja zakonodajnega postopka, kot tudi glede spoštovanja in razlage poslovnika.

Na 1. izredni seji, 8. januarja 1997 so poslanci sprejeli predlog Odloka o ustanovitvi in nalogah odborov in Državnega zbora in predloge odlokov o izvolitvi komisij in odborov Državnega zbora. Poslanska skupina ZLSD je zasedla naslednja mesta v delavnih telesih DZ Republike Slovenije (% zastopanaosti ZLSD v DZ):

KOMISIJA ZA VOLITVE, IMENOVANJA IN ADMINISTRATIVNE ZADEVE - ZLSD
2 člana (10%): Aurelio Juri, Miran Potrč (skupaj članov: 20)

MANDATNO- IMUNITETNA KOMISIJA - ZLSD 1 član (10%): Bojan Kontič (skupaj članov: 10)

Ostala delovna telesa DZ so bila:

- Komisija po zakonu o nezdržljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo (ZLSD - brez članov - 0%) (skupaj članov: 5, 2 člana izvoli Državni svet)
- Komisija za peticije (ZLSD - član Samo Bevk – 16,6%) (skupaj članov: 6)
- Komisija za poslovník (ZLSD - predsednik dr. Ciril Ribičič – 6,6%) (skupaj članov: 15)
- Komisija za narodni skupnosti (ZLSD - član dr. Ciril Ribičič – 7,7%) (skupaj članov: 13)
- Komisija za lokalno samoupravo (ZLSD - podpredsednik Aurelio Juri, član Bojan Kontič – 12,5%) (skupaj članov: 16)

³ Vir: Poročilo o delu Državnega zbora v mandatnem obdobju 1996-2000 (Zbirka: Poslanske pisarne, ki jo izdaja Oddelek Državnega zbora Republike Slovenije za informiranje).

- Komisija za nadzor lastninskega preoblikovanja in privatizacije (ZLSD - član Miran Potrč – 6,6%) (skupaj članov: 15)
- Komisija za vprašanje invalidov (ZLSD - član Bojan Kontič – 11,1%) (skupaj članov: 9)
- Komisija za evropske zadeve (ZLSD - člana Aurelio Juri, Boris Sovič – 13,3%) (skupaj članov: 15)
- Komisija za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb (ZLSD – člana Janko Veber, Bojan Kontič– 14,2%) (skupaj članov: 14)
- Komisija za politiko enakih možnosti (ZLSD- član dr. Ciril Ribičič – 12,5%) (skupaj članov: 8)
- Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in svetu (ZLSD- član Samo Bevk – 12,5%) (skupak članov: 8)
- Ustavna komisija (do 18.2. 1998) (ZLSD- 2 člana Borut Pahor, dr. Ciril Ribičič – 10%) (skupaj članov: 20)
- Komisija za volilni sistem in ustavne spremembe (od 28.10.1999) (ZLSD- podpredsednik Borut Pahor, član - 10%) (skupaj članov: 20)
- Odbor za gospodarstvo (ZLSD - podpredsednik Franc /Feri/ Horvat, član Boris Sovič – 12,5%) (skupaj članov: 16)
- Odbor za infrastrukturo in okolje (ZLSD - člani Samo Bevk, Aurelio Juri, Janko Veber – 13%) (skupaj članov: 23)
- Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (ZLSD - član Janko Veber – 6,25%) (skupaj članov: 16)
- Odbor za finance in monetarno politiko (ZLSD - člana Franc Horvat, Janko Veber – 12,5%) (skupaj članov: 16)
- Odbor za mednarodne odnose (ZLSD - člani Franc Horvat, Borut Pahor, dr. Ciril Ribičič – 15,8%) (skupaj članov: 19)
- Odbor za notranjo politiko in pravosodje (ZLSD - član dr. Ciril Ribičič – 6,25%) (skupaj članov: 16)
- Odbor za obrambo (ZLSD - član Borut Pahor – 7,14%) (skupaj članov: 14)
- Odbor za znanost in tehnologijo (ZLSD - predsednik Boris Sovič – 7,14%) (skupaj članov: 14)
- Odbor za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko (ZLSD - člana Bojan Kontič, Miran Potrč – 11,76%) (skupaj članov: 17)

- Odbor za kulturo, šolstvo in šport (ZLSD - člana Samo Bevk, Janko Veber – 11,1%) (skupaj članov: 18)
 - Odbor za spremljanje in uresničevanje Resolucije o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti Republike Slovenije (ZLSD - član Samo Bevk – 10%) (skupaj članov: 10)
 - Odbor za nadzor proračuna in drugih javnih financ (ZLSD – predsednik Franc /Feri/ Horvat, član Miran Potrč – 15, 38%) (skupaj članov: 13)
 - Delegacija Državnega zbora Republike Slovenije v Parlamentarno skupščino Sveta Evrope (ZLSD - vodja/član delegacije Borut Pahor)
 - Delegacija Državnega zbora Republike Slovenije v Parlamentarno konferenco Sveta Evrope (ZLSD - član Franc Horvat)
 - Delegacija DZ RS v Parlamentarno skupščino OVSE (ZLSD - brez članov)
 - Pridružena delegacija DZ RS v Severnoatlantski skupščini (ZLSD - brez članov)
 - Delegacija DZ RS s statusom pridružene partnerke v Skupščino Zahodno evropske unije (ZLSD - brez članov)

Posamezni poslanec ZLSD je bil v povprečju član petih delovnih teles. Stranka je imela tudi predsedniška mesta in sicer v sledečih komisijah in delovnih telesih DZ:

- Komisija za poslovniki (predsednik dr. Ciril Ribičič)
- Odbor za znanost in tehnologijo (Boris Sovič, nato Samo Bevk)

Poleg predsedniških mest je imela ZLSD tudi 3 podpredsedniška mesta:

- Komisija za volilni sistem in ustavne spremembe (Borut Pahor)
- Komisija za lokalno samoupravo (Aurelio Juri)
- Odbor za gospodarstvo (Feri Horvat).

Vodja delegacije Državnega zbora Republike Slovenije v Parlamentarni skupščini sveta Evrope je bil Borut Pahor.

Na 4. seji DZ so poslanci (pod točko dnevnega reda volitve in imenovanja) izvolili še Franca Horvata za predsednika Odbora za nadzor proračuna in drugih javnih financ in Janka Vebra za člana Komisije za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb.

Delovanje poslanske skupine ZLSD v DZ

Poslanska vprašanja in pobude poslancev poslanske skupine ZLSD (1996-2000)

V mandatnem obdobju DZ 1996-2000 je bilo na sejah Državnega zbora postavljenih 1586 pobud in vprašanj. Od tega je bilo pisnih pobud 159 (66 neodgovorjenih), 524 pisnih vprašanj (182 neodgovorjenih), 87 ustnih pobud (26 neodgovorjenih), 773 ustnih vprašanj (73 neodgovorjenih), 25 ustnih dopolnilnih vprašanj (3 neodgovorjeni) in 18 pisnih dopolnilnih vprašanj (4 neodgovorjena).

Pri postavljanju poslanskih vprašanj in pobud so bili poslanci poslanske skupine ZLSD dejavni. Postavili so 196 vprašanj in pobud na katere so dobili odgovore in 53 vprašanj in pobud na katere niso dobili odgovorov. To pomeni, da so postavili 16% vseh postavljenih vprašanj in pobud, kar jih uvršča na tretje mesto po postavljenih vprašanjih; SDS je postavila 33% vseh vprašanj in pobud, SNS pa 18% vseh vprašanj in pobud.

Primerjava števila poslanskih vprašanj in pobud z drugimi Poslanskimi skupinami:

	POSTAVLJENA	ODGOVORJENA	NEODGOVORJENA
LDS	120 (7%)	89	31
SLS	94 (6%)	76	18
SDS	499 (33%)	404	95
SKD	193 (13%)	163	30
ZLSD	249 (16%)	196	53
DeSUS	46 (3%)	35	11
SNS	324 (18%)	219	105
SLS+SKD (od aprila 2000)	5	2	3

POSTAVLJENA VPRAŠANJA IN POBUDE:

- 196 vprašanj in pobud na katere so dobili odgovore
- 53 vprašanj in pobud na katere niso dobili odgovorov

SEJA/TOČKA	POSLANCI
3. seja Državnega zbora; 16. točka	Aurelio Juri, Miran Potrč, Franc /Feri/ Horvat, Janko Veber
4. seja, 39. točka	Aurelio Juri, Samo Bevk, Franc /Feri/ Horvat, Bojan Kontič,
5. seja, 37. točka	Aurelio Juri, Miran Potrč, Franc /Feri/ Horvat, Samo Bevk, dr. Ciril Ribičič
6. seja, 40. točka	Franc /Feri/ Horvat, Bojan Kontič, Boris Sovič, Aurelio Juri, Janko Veber, Samo Bevk, Borut Pahor
7. seja, 44. točka	Borut Pahor, Boris Sovič, Miran Potrč, Samo Bevk, dr.

	Ciril Ribičič, Bojan Kontič
19. izredna seja, 21. točka	Miran Potrč
8. seja, 66. točka	Boris Sovič, Janko Veber, Miran Potrč, Bojan Kontič, Samo Bevk, Aurelio Juri
9. seja, 1. točka	Miran Potrč, Bojan Kontič, Boris Sovič, Samo Bevk, Franc /Feri/ Horvat
10. seja, 2. točka	Dr. Ciril Ribičič, Boris Sovič, Samo Bevk, Miran Potrč, Franc /Feri/ Horvat, Bojan Kontič
25. izredna seja, 1. točka	Dr. Ciril Ribičič, Miran Potrč, Bojan Kontič, Samo Bevk
29. izredna seja, 14. točka	Dr. Ciril Ribičič, Borut Pahor, Samo Bevk, Franc /Feri/ Horvat, Aurelio Juri
31. izredna seja, 13. točka	Dr. Ciril Ribičič, Borut Pahor, Samo Bevk, Miran Potrč, Bojan Kontič, Janko Veber, Aurelio Juri
11. seja, 1. točka	Miran Potrč, Franc /Feri/ Horvat, Borut Pahor, Bojan Kontič, Jožef Jagodnik, Samo Bevk
12. seja, 1. točka	Franc /Feri/ Horvat, Samo Bevk, Miran Potrč, Aurelio Juri, Jožef Jagodnik, Bojan Kontič, Janko Veber
13. seja, 2. točka	Franc /Feri/ Horvat, Miran Potrč, Samo Bevk, Bojan Kontič, Janko Veber, Jožef Jagodnik, dr. Ciril Ribičič
14. seja, 1. točka	Borut Pahor, Jožef Jagodnik, Janko Veber, Miran Potrč, Aurelio Juri
15. seja, 2. točka	Borut Pahor, Franc /Feri/ Horvat, Janko Veber, Bojan Kontič, Samo Bevk, Miran Potrč
38. izredna seja, 3. točka	Franc /Feri/ Horvat, Miran Potrč, Samo Bevk, Janko Veber, Aurelio Juri, Bojan Kontič
16. seja, 1. točka	Franc /Feri/ Horvat, Aurelio Juri, Bojan Kontič, Miran Potrč
17. seja, 1. točka	Miran Potrč, Borut Pahor, Janko Veber, Samo Bevk, Aurelio Juri
18. seja, 1. točka	Miran Potrč, Franc /Feri/ Horvat, Jožef Jagodnik, Aurelio Juri, Bojan Kontič, Janko Veber, Samo Bevk
19. seja, 1. točka	Borut Pahor, Miran Potrč, Aurelio Juri, Samo Bevk, Bojan Kontič, Franc /Feri/ Horvat
20. seja, 1. točka	Miran Potrč, dr. Ciril Ribičič, Samo Bevk, Bojan Kontič
21. seja, 1. točka	Franc /Feri/ Horvat, Borut Pahor, Miran Potrč, Janko Veber, Aurelio Juri
51. seja, 53. točka *	Samo Bevk, Janko Veber, dr. Ciril Ribičič, Jožef Jagodnik
52. izredna seja, 13. točka **	Borut Pahor,
53. izredna seja, 33. točka	Borut Pahor, Jožef Jagodnik, Janko Veber, Bojan Kontič, Miran Potrč, Franc /Feri/ Horvat, Samo Bevk
55. izredna seja, 36. točka	Miran Potrč, Franc /Feri/ Horvat, Bojan Kontič, Aurelio Juri, Janko Veber, Miran Potrč

* Ker predsednika vlade dr. Andreja Bajuka ni bilo na seji in tako ni mogel odgovarjati na prva tri vprašanja poslancev opozicije, so poslanci predstavili ta vprašanja na eno od naslednjih sej (proceduralni predlog poslanca Toneta Anderliča; za 33, proti 20)

** Ker na prva tri poslanska vprašanja poslancev iz opozicijskih poslanskih skupin na 51. izredni seji še ni odgovarjal dr. Andrej Bajuk, predsednik Vlade RS, je zbor v nadaljevanju seje, dne 11.7.2000 v skladu z drugim odstavkom 73. člena poslovnika DZ točko preložil na 52. izredno sejo.

Poslanci Poslanske skupine ZLSD so med leti 1996 in 2000 postavili 196 poslanskih vprašanj in pobud, na 53 vprašanj niso dobili odgovora. Poslanska vprašanja so zastavljali na rednih in

izrednih sejah: 19 rednih in 9 izrednih (torej 28). Na sejo so poslanci zastavili povprečno skoraj 9 poslanskih vprašanj in pobud.

Pri zastavljanju poslanskih vprašanj so se angažirali vsi poslanci poslanske skupine.

- Aurelio Juri:

Zastavil je 26 poslanskih vprašanj.

V svojih poslanskih vprašanjih se je zanimal predvsem za cestno in železniško povezavo Kopa z notranjostjo države (izgradnja avtocestnega odseka Klanec – Strmin; pričetek ugotavljanja odgovornosti za neizvajanje nalog iz nacionalnega programa izgradnje avocest v RS; načrtovana izgradnja drugega železniškega tira Divača- Koper), za usodo Luke Koper (Luka Koper v Evropski zvezi, pobuda vladi za podporo pri sodelovanju koprskega in tržaškega pristanišča, v zvezi s spojitvijo Luke Koper in Interevropo Koper), ustanavljanjem Univerze s sedežem v Kopru in njenih institucij (ustanovitev Centra za sredozemske kulture v kmetijstvu in oljkarstvu v Kopru, Znanstveno raziskovalno središče v Kopru, ustanovitev Univerze na Primorskem). Štirikrat je spraševal je o slovensko hrvaških odnosih (pobda za čimprejšni sprejem zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju), zanimalo ga je imenovanje novega predsednika dela mešane diplomatske misije za mejo s Hrvaško. Aurelio Juri je poleg vprašanj na teh področjih postavljaj še vprašanja v zvezi z Odločbo Ustavnega sodišča o občini Koper. Aurelio Juri je tudi postavil vprašanje v zvezi s stavko železničarjev in zahteval, da se v Državnem zboru opravi razprava o odgovoru Vlade RS.

- Miran Potrč

Postavil je 32 poslanskih vprašanj. Kot vodja poslanske skupine pa je spraševal o: t.i. PIDih (priprava zakona o zagotavljanju sredstev pooblaščenim investicijskim skladom, o določitvi dodatnega premoženja, ki se proda pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate- 5 vprašanje na to temo), ustanovitvi posebnega preživninskega sklada (2 krat), zagotovitvi brezplačne pravne pomoči staršem za uveljavljanje pravic za določitev in izterjavo preživnin, o obveznih merilih za določanje višine preživnine. Miran Potrč je spraševal o denacionalizaciji (v zvezi z vračanjem gozdov cerkvi, kako bo odločeno o nekaterih največjih denacionalizacijskih zahtevkih), o davkih uveljavljanje olajšave za vzdrževane družinske člane, priprava predloga zakona o progresivnem obdavčenju premoženja, povišanje cen zdravil zaradi uvedbe DDVja), o zdravstvu (brezplačno pripravništvo zdravstvenih delavcev, sestava Svetov zdravstvenih domov). Kot vodja poslanske skupine pa je postavljaj tudi aktualno politična vprašanja: v zvezi s potekom mandata generalnemu državnemu tožilcu, v zvezi z izjavo generalnega državnega tožilca g. Antona Drobniča o Prazniku Dneva upora

proti okupatorju (na 10. seji DZ so poslanci kot 2. točko imeli razpravo o odgovoru Vlade Republike Slovenije na poslansko vprašanje Poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov v zvezi z izjavami generalnega tožilca g. Antona Drobniča o prazniku dneva upora proti okupatorju.), v zvezi z delovanjem Vlade Republike Slovenije po 15. aprilu 2000 ob najavljenem izstopu poslancev Poslanske skupine SLS iz vlade, v zvezi z vsebino pogovorov med ministrom za kulturo mag. Šeligom in nadškofom dr. Rodetom, v zvezi z vlaganjem zakonov po hitrem postopku in v zvezi s sklepi Odbora za mednarodne odnose glede AVNOJ-skih sklepov.

- Franc /Feri/ Horvat

Postavil je 33 poslanskih vprašanj. Spraševal je predvsem o skladnem regionalnem razvoju države (čimprejšnje organiziranje pokrajin, zagotovitev skladnejšega regionalnega razvoja – 4 krat med drugim je Feri Horvat in skupina 10 poslancev na podlagi 29. člena Poslovnika DZ vložila zahtevo, da se opravi razprava o odgovoru Vlade republike Slovenije na poslansko vprašanje glede zagotovitve skladnejšega regionalnega razvoja). Spraševal je o rafineriji Nafta Lendava (reševanje posledic trajnega zadrževanja cen naftnih derivatov na relativno nizki ravni in v zvezi s tem poslovanje Nafta Lendava, projekt modernizacije in sanacije rafinerije Nafta Lendava) ter postavljaj vprašanja in pobude o zaprtju prostocarinskih prodajaln ob cestnih mejnih prehodih.

- Janko Veber

Postavil je 19 vprašanj. V spraševanju se je orientiral na teme, ki se dotikajo Kočevske (izvoljen v Kočevju) in kmetijstva: poslanska vprašanja v zvezi z Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov (prodaja stavbnih zemljišč, kadrovske rešitve), v zvezi z Kmetijsko-gozdarsko zbornico. Aktivno je spraševal vlado v zvezi z stečajem tekstilne tovarne Tekstilana Kočevje (stečajni postopek, delavci, certifikati delavcev).

- Samo Bevk

Postavil je 34 vprašanj. Spraševal je o jamskem potapljanju, dekompresijski terapiji v barkomori in hiperbaričnem kisiku. Ukvarjal se je z UNESCOm (vpis na poskusno listo svetovne kulturne dediščine pri UNESCO, neplačevanje članarine pri UNESCO), z kulturo (prenos financiranja kulturnih ustanov na občine, usoda dvorca Dornava na Ptujskem polju, dogovor med občino in pristojnim ministrstvom za zagotovitev sredstev za financiranje javnih zavodov na področju kulture, financiranje kulturnih zavodov do konca leta 2000). Dvakrat je postavil tudi poslansko vprašanje v zvezi z odlagališčem radioaktivnih odpadkov v Zavrattu. Večinoma pa se je osredotočil na postavljanje poslanskih vprašanj iz okolja, kjer je bil izvoljen: poslanska vprašanja v zvezi z lastnino nad zemljišči in nepremičninami, poslanska

vprašanja v zvezi z neuspešnimi kandidaturami mesta Idrije ob uveljavljanju pravic iz naslova demografsko ogroženega območja (dvakrat), sanacija in rekonstrukcija cestnega odseka od Idrije do Godoviča, lastninjenje nepremičnin ter zapiranje Rudnika živega srebra v Idriji, pobuda za brezplačni prenos rekreacijskega območja Mejca na občino Idrija, označba prehodov za pešce na cesti G-22 Idrija- Spodnja Idrija. V imenu skupine poslancev (Janez Podobnik, Anton Partljič, Janez Mežan, Helena Hren- Vencelj, Eda Okretič- Salmič in Peter Lešnik) pa je postavil poslansko pobudo za zaposlitev strokovnega sodelavca v okviru gibanja za branje med mladimi- bralna značka Slovenije

- Bojan Kontič

Postavil je 28 vprašanj.

Večinoma je spraševal o stvareh iz okolja v katerem je bil izvoljen (Velenje): delitvena bilanca med prejšnje občine Velenje med novonastalimi občinami, rekonstrukcija magistralne ceste Dravograd- Arja Vas, bolnišnica Topolšica, dodelitev Vinske gore Mestni občini Velenje, kadrovska zasedba policijske postaje Velenje (dvakrat), poslanska pobuda za odstranitev vzrokov za cestno oviro na relaciji Velenje- Arja Vas, pridobivanje zemljišč za premogovnik Velenje, pobuda v zvezi s pobudo Mestne občine Velenje in Gorenja d.d. za tradicionalno srečanje Prešernovih nagrajencev v vili Herberstein v Velenju, ustanovitev enote Zavoda za zdravstveno varstvo v Velenju, prenovitev Kidričeve ceste, vprašanje v zvezi s pomočjo Vlade Republike Slovenije Gorenju.

- Dr. Ciril Ribičič

Postavil je 10 vprašanj. Njegova vprašanja so bila iz različnih področij:

poslansko vprašanje glede financiranja šole v naravi, poslansko vprašanje v zvezi s strukturo in sestavo vlade ter zaposlovanjem v državni upravi, urgencia na poslansko vprašanje o odnosu med ustavo, zakonom in evropsko listino lokalne samouprave, ponovno vprašanje v zvezi z regionalizmom, vprašanje v zvezi z nepravilnostmi pri dodelitvi stanovanja ministru za obrambo mag. Alojziju Krapežu ter spornih zaposlitvah v tem ministrstvu, ponovno vprašanje v zvezi z regionalizmom, ponovno vprašanje v zvezi z regionalizmom, poslansko vprašanje v zvezi s predlogom skupine 33 poslancev za spremembo ustave, poslansko vprašanje v zvezi z odpiranjem novih delovnih mest in delovnih mest na domu oz. za delo na daljavo, poslansko vprašanje v zvezi s stališčem vlade do volilnega sistema

- Boris Sovič

Postavil je 9 vprašanj. Postavil je vprašanja v zvezi z Mariborom (izvoljen v Mariboru): vprašanje v zvezi z gospodarskim položajem v Mariboru in uresničevanjem sklepov, ki jih je Vlada Republike Slovenije sprejela na lanski seji v Mariboru (dvakrat), poslanska pobuda v

zvezi s praznovanjem 80. obletnice dogodkov v Mariboru, v katerih je bil udeležen general Rudolf Maister. Njegova tema je bila tudi stanovanjska politika Republike Slovenije (poslansko vprašanje v zvezi z razpisom Stanovanjskega sklada Republike Slovenije za dolgoročno stanovanjska posojila za neprofitne stanovanjske organizacije, poslansko vprašanje glede možnosti pridobivanja stanovanjskih posojil) in akademsko in raziskovalno omrežje ARNES.

- Jožef Jagodnik

Postavil je 8 poslanskih vprašanj. Ker je Jože Jagodnik na poslanskem mestu nasledila Borisa Soviča, se je orientiral na podobne teme kot njegov predhodnik:

poslansko vprašanje v zvezi s prodajo podjetja TAM Maribor, poslansko vprašanje v zvezi z analizo cen uporabnikov vključenih v omrežje Arnes. Med drugim je postavil še vprašanja: v zvezi z dogajanjem na bančnem trgu, v zvezi s povračilom škode povzročene z vojaško agresijo na Republiko Slovenijo v letu 1991, v zvezi z vpogledom občin v podatkovne baze, ki so temelj oblikovanja t.i. izračuna za primerno porabo, v zvezi s streliščem v Radvanju.

Postavil je poslansko vprašanje v zvezi s pripravo sporazumov o sodelovanju z Avstrijo in na podlagi prvega odstavka 26. člena poslovnika Državnega zbora predlagal, da se opravi razprava o odgovoru Vlade republike Slovenije na poslansko vprašanje v zvezi z avstrijsko manjšino v Sloveniji ter poslansko vprašaje v zvezi z zaprtjem prostocarinskih prodajaln kjer je prav tako v imenu PS ZLSD v skladu z drugim odstavkom 29. člena poslovnika DZ predlagal, da se o odgovoru Vlade Republike Slovenije opravi razprava na prvi prihodnji seji zbora. (za 43, proti 3)

- Borut Pahor

Postavil je 26 poslanskih vprašanj. Kot predsednik stranke je postavljajal vprašanja:

v zvezi s podpisom dogovora med Vlado Republike Slovenije in Rimskokatoliškim škofijstvom, poslansko vprašanje v zvezi z vsebino sporazuma med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem. Vprašanja je postavljajal tudi iz področja zunanjih zadev: poslansko vprašanje in pobuda v zvezi z uveljavljanjem slovenskega nasledstva avstrijske državne pogodbe, v zvezi s pobudo ob urejanju odnosov z Republiko Hrvaško, v zvezi z odstopom od pobude osmih držav o svetu brez jedrskega orožja, vprašanje v zvezi s prizadevanji za članstvo v OECD-ju, izvajanjem nadzora meje na levem bregu reke Mure, pobuda v zvezi s sprejemom zaščitne zakonodaje za Slovence v italijanskem parlamentu. Postavljajal je tudi aktualno politična vprašanja: vprašanje v zvezi s stavko g. Darka Zupana, v zvezi s stopnjo revščine v Sloveniji, pobuda glede danega predloga za zamenjavo generalne državne tožilke, o oceni delovanja Vlade Republike Slovenije, v zvezi s sprejemanjem evropske zakonodaje,

glede kadrovske spremembe, v zvezi z ravnanji nekaterih ministrov, v zvezi s proslavo ob dnevu Državnosti v Kočevskem rogu (poslanec je postavil dopolnilno vprašanje glede NOB-ja kot temelja slovenske državnosti), glede mnenja Vlade Republike Slovenije do predloga zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, v zvezi z oceno Vlade Republike Slovenije glede volilnega sistema in v zvezi s prizadevanji predsednika vlade za čimprejšnji sprejem evropske zakonodaje.

Borut Pahor pa je spraševal tudi o temah značilnih za stranko, ki jo vodi: v zvezi z brezposelnostjo invalidov, vprašanje v zvezi s priznavanjem pravic bivšim delavcem Salonita Anhovo, vprašanje v zvezi s spolno zlorabo otrok, poslanska pobuda za ustanovitev urada za otroke.

Nezaupnica, interpelacije

V mandatnem obdobju DZ so poslanci obravnavali en predlog Ustavne obtožbe zoper predsednika vlade in 4 interpelacije o delu in odgovornosti ministra. Poslanska skupina ZLSD se je kot opozicijska stranka različno odločala pri glasovanju o interpelacijah. Eno interpelacijo o delu in odgovornosti ministra pa so vložili poslanci poslanske skupine ZLSD.

Ker je interpelacija pomembno sredstvo nadzora vlade, so vse interpelacije v tem mandatu vložili opozicijski poslanci.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za šolstvo in šport dr. Slavka Gabra

Poslanci DZ so na 29. izredni seji (pričela se je 25. novembra 1998) obravnavali interpelacijo o delu in odgovornosti ministra za šolstvo in šport, dr. Slavka Gabra. Bil je minister iz vrst LDS. Interpelacijo sta DZ v obravnavo vložili poslanska skupina SDS in poslanska skupina SKD.

Poslanska skupina ZLSD interpelacije o delu in odgovornosti ministra ni podprla. V poslanski skupini so ocenili, da je njen namen »konceptualno politične narave«. So pa ob tej priložnosti poslanci ZLSD od ministra za šolstvo in šport zahtevali od njega zagotovilo, da bo vztrajal pri laični šoli in šolskem programu.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za šolstvo in šport dr. Slavka Gabra ni bila izglasovana.

Predlog obtožbe zoper predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška pred Ustavnim sodiščem zaradi kršitve ustave in zakonov

Poslanci DZ so na 29. izredni seji (začela se je 25.11. 1998) obravnavali Predlog obtožbe zoper predsednika Vlade Republike Slovenije pred Ustavnim sodiščem zaradi kršitve ustave in zakonov. Vlagatelji predloga so bili poslanci poslanske skupine Socialdemokratske stranke. Predlagatelji so predsedniku vlade očitali, da je pri opravljanju svoje funkcije kršil Ustavo Republike Slovenije, Zakon o vladi in Zakon o zunanjih zadevah zaradi tajnega varnostnega sporazuma med Republiko Slovenijo in državo Izrael.

Poslanska skupina ZLSD je opozorila na slabosti pri delovanju vlade, pa tudi na napake, ki so povezane z ustavno obtožbo. Poslanci Poslanske skupine ZLSD so se navkljub opozicijskemu statusu pri glasovanju vzdržali.

Predlog obtožbe zoper predsednika Vlade Republike Slovenije pred Ustavnim sodiščem zaradi kršitve ustave in zakonov ni bil sprejet.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve Mirka Bandlja

Poslanci so na 32. izredni seji (začela se je 28.1. 1999) obravnavali predlog interpelacije o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve Mirka Bandlja, ministra iz vrst LDS. Interpelacijo so predlagali poslanci poslanske skupine SDS in poslanske skupine SKD.

Poslanci poslanske skupine ZLSD so interpelacijo podprli. Ocenili so namreč, da je z zamenjavo ministra potrebno omogočiti, da se razmere in medsebojni odnosi nastali zaradi t.i. afere Vič-Holmec na ministrstvu za notranje zadeve, uredijo. Poslanci poslanske skupine ZLSD so podprli tudi ustanovitev preiskovalne komisije, ki naj bi raziskala vpletenost nosilcev javnih funkcij v poskuse diskreditiranja slovenskih policistov in vojakov, ki so leta 1991 sodelovali v vojaških spopadih z JLA na Koroškem, predvsem na mejnih prehodih Vič in Holmec.

Kasneje pa je poslanska skupina ZLSD sklenila, da sklepov preiskovalne komisije, zaradi politične motiviranosti le-teh, ne bo podprla.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Cirila Smrkolja

Na 38. izredni seji DZ (začela se je 22. julija 1999) so poslanci obravnavali interpelacijo o delu in odgovornosti ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Cirila Smrkolja iz SLS. Interpelacijo je vložilo enajst poslancev, od teh je bilo 8 poslancev poslanske skupine ZLSD: Janko Veber, Borut Pahor, Miran Potrč, Franc Horvat, Aurelio Juri, Samo Bevk, dr. Ciril Ribičič, Bojan Kontič. Od poslancev ZLSD ni bilo med podpisniki interpelacije le Jožeta

Jagodnika. Poleg poslancev ZLSD so bili med vlagatelji interpelacije zoper ministra Smrkolja še poslanca DeSUS mag. Franc Žnidaršič in Zoran Lešnik ter poslanka SNS Polonca Dobrajc. Poslanska skupina ZLSD je ves mandat opozarjala vlado na slabo, površno, neodgovorno in v nekaterih primerih celo neodgovorno ravnanje ministra Smrkolja. Predlog interpelacije o delu in odgovornosti ministra so podkrepili s 43 pisnimi viri, ki dokazujejo trditve predlagateljev interpelacije. Interpelacijo je obrazložil prvopodpisani Janko Veber. Po razpravi je sopedlagatelj interpelacije Miran Potrč predlagal, da zbor o interpelaciji o delu in odgovornosti ministra glasuje o predlogu sklepa, da je Ciril Smrkolj razrešen s funkcije ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Državni zbor predloga sklepa ni sprejel. Za nezaupnico na podlagi vložene interpelacije je glasovalo 12 poslank in poslancev, proti njej pa 32 poslank in poslancev (navzočih na seji je bilo 68 poslank in poslancev). Za interpelacijo so glasovali vsi poslanci ZLSD, ki so bili navzoči na seji, 2 poslanca DeSUS, 2 poslanca SDS, 1 poslanec SNS in 1 poslanec LDS.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za finance mag. Mitja Gasparija

Na 19. seji DZ (začela se je 22. februarja 2000) so poslanci obravnavali Interpelacijo o delu in odgovornosti ministra za finance mag. Mitja Gasparija. Tudi to interpelacijo sta na sejo predlagali poslanski skupini SDS in SKD.

Poslanci poslanske skupine ZLSD so se na podlagi argumentov pri glasovanju o obravnavani interpelaciji vzdržali. Nezaupnica na podlagi vložene interpelacije ni bila izglasovana.

ODNOS POSLANSKE SKUPINE ZLSD DO PRORAČUNA

SPREJEM PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1997

Poslanci DZ so na 15. izredni seji 30. septembra 1997 obravnavali Predlog proračuna Republike Slovenije. Poslanci Poslanske skupine ZLSD predloga proračuna niso podprli. Razloge je v imenu poslanske skupine obrazložil Franc Horvat.

Poslanci DZ so na naslednji izredni seji, 16. izredni seji, 25. novembra, obravnavali Dopolnjen predlog proračuna Republike Slovenije za leto 1997 in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije - hitri postopek (2. točka dnevnega reda).

Predlog proračuna je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko. Poročilo matičnega delovnega telesa je prebral njegov predsednik mag. Janez Kopač.

Odbor je nasprotoval vsem vloženim amandmajem iz strani poslancev in delovnih teles, podprl pa je amandmaje vlade.

Državni zbor je obravnaval in odločal o posameznih delih proračuna in sicer:

1. kot prvi del - proračun Republike Slovenije za leto 1997 določen v zneskih (z večino opredeljenih glasov navzočih poslancev je bil prvi del sprejet: 71 navzočih; za 40, proti 28);

2. kot drugi del - bilanca prihodov in odhodkov za računom financiranja (z večino opredeljenih glasov navzočih poslancev je bil drugi del sprejet: 71 navzočih; za 49, proti 9)

3. kot tretji del - odhodki proračuna po vseh proračunskih porabnikih (tukaj so bili vloženi amandmaji po proračunskih porabnikih)

Ob glasovanju o predlogu proračuna Republike Slovenije v celoti je obrazložil svoj glas Boris Sovič, ki je napovedal, da bo glasoval proti predlogu proračuna.

Poslanci poslanske skupine ZLSD so vložili mnogo amandmajev, vendar sta bila sprejeta le dva.

Vloženi amandmaji poslanske skupine ZLSD na proračun 1997

Amandma na	predlagatelj	Opredeleitev glasu	Sprejet/ni bil sprejet
na servis skupnih služb vlade	Boris Sovič		Ne
Center vlade za informatiko	Boris Sovič, dr. Ciril Ribičič		Ne
sprememba naslova proračunske postavke, da se glasi »Informatizacija državnih organov z razvojem elektronske pošte«	dr. Ciril Ribičič		Da
Ministrstvo za finance	Miran Potrč		Ne
Ministrstvo za finance	skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za finance	Aurelio Juri		Ne
Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu	Franc /Feri/ Horvat	Da	Ne
Uprava za zaščito in reševanje	Franc /Feri/ Horvat	Da	Ne
Uprava za zaščito in reševanje	Franc /Feri/ Horvat	Da	Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Franc /Feri/ Horvat	Da	Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Miran Potrč in Miran Jerič (LDS)		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Borisa Soviča		Umaknjeno
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Franc /Feri/ Horvat		Umaknjeno
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Bojan Kontič in Boris Sovič		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Boris Sovič in Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za oskrbo z energijo	Boris Sovič		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Janko Veber		Ne
Urad RS za varstvo potrošnikov	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Franc /Feri/ Horvat		ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za promet in zveze	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Samo Bevk		Ne
Direkcija RS za ceste	Aurelio Juri		Ne
Direkcija RS za ceste	skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem	Da (Boris Sovič)	Ne
Direkcija RS za ceste	Boris Sovič, Janko Veber in Štefan Klinc (SLS)		Ne
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Boris Sovič, Zoran Lešnik (DeSUS) in Štefan Klinc (SLS)		Ne
Direkcija RS za ceste	skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem	Da (Boris Sovič)	Ne
Direkcija RS za ceste	Miran Jerič (LDS) in Miran Potrč		Ne
Direkcija RS za ceste	skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem	Da (Boris Sovič)	Ne
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Aurelio Juri	Da	Ne
Ministrstvo za okolje in prostor	Poslanska skupina ZLSD		Ne
Uprava RS za varstvo	Janko Veber		Ne

narave			
Uprava RS za varstvo narave	Samo Bevk		Ne
Uprava RS za varstvo narave	Janko Veber		Ne
Ministrstvo za zdravstvo	Aurelio Juri		Ne
Ministrstvo za zdravstvo	Poslanska skupina ZLSD	Da (dr. Ciril Ribičič)	Ne
Ministrstvo za zdravstvo	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Urad RS za sodelovanje s svetovno zdravstveno organizacijo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Aurelio Juri	Da	Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Janko Veber	Da	Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Boris Sovič		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Boris Sovič in dr. Ciril Ribičič		Ne
Ministrstvo za kulturo	Aurelio Juri		Ne
Ministrstvo za kulturo	skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Uprava RS za kulturno dediščino (odprtje nove postavke »Odkupi muzealij«)	Skupina poslancev s prvopodpisanim Samom Bevkom		Da

Proračun je bil po končani obravnavi tretjega dela - odhodki proračuna po vseh proračunskih porabnikih in sprejetih amandmajih neuskklajen; sprejeta sta bila dva amandmaja, ki sta se med seboj izključevala. Odbor za finance in monetarno politiko je zato pripravil uskladitveni amandma. Tega je DZ sprejel. Poslanci poslanske skupine ZLSD, ki so svoje glasove obrazložili (Samo Bevk, Aurelio Juri, Boris Sovič in dr. Ciril Ribičič) so glasovali proti uskladitvenemu amandmaju.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije je v obravnavo DZ predložila Vlada Republike Slovenije. Matično delovno telo je bil Odbor za finance in monetarno politiko, ki je predlog zakona tudi obravnaval.

Poslanska skupina ZLSD in njeni poslanci so vložili naslednje amandmaje in predloge sklepov:

-amandma Franca /Ferija/ Horvata k 25. členu

-amandmaji Poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov k 3., 5., 6., 7., 8., 15. in 32. členu (DZ amandmaja PS ZLSD za nov 3.a člen ni sprejel; DZ amandmaja PS ZLSD za novi 3.b člen ni sprejel, DZ amandmaja PS ZLSD k 5. členu ni sprejel; DZ o amandmaju PS ZLSD k 6. in 7. členu ni glasoval, ker sta postala brezpredmetna; DZ o amandmaju PS ZLSD

za novi 8.a člen ni glasoval, ker je postal brezpredmeten; DZ o amandmaju PS ZLSD k 15. členu ni glasoval, ker je postal brezpredmeten; DZ o amandmaju PS ZLSD k 32. členu ni glasoval, ker je bil umaknjen)

-predlog dodatnih sklepov Franca /Ferijs/ Horvata (DZ je oba dodatna sklepa sprejel).

SPREJEM PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1998

Predstavitev predloga proračuna Republike Slovenije za leto 1998 so poslanci DZ obravnavali na 17. izredni seji 16. decembra 1997, na 21. izredni seji 7. aprila 1998 pa so obravnavali Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 1998 in dopolnjeni predlog proračuna (1. točka dnevnega reda) in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije - hitri postopek (2. točka dnevnega reda).

Na 19. izredni seji (začetek seje je bil 20. januarja 1998) je DZ opravil splošno razpravo o predlogu proračuna in sprejel sklep, da se nadaljuje postopek sprejemanja predloga proračuna Republike Slovenije za leto 1998. Predlog proračuna je kot matično delovno telo DZ obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko. Poročilo matičnega delovnega telesa je prebral njegov predsednik mag. Janez Kopač.

Državni zbor RS je predlog proračuna Republike Slovenije za leto 1998 in dopolnjen predlog proračuna Republike Slovenije ter Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije obravnaval na 21. izredni seji, ki se je pričela 7. aprila 1998

DZ je obravnaval in odločal o posameznih delih proračuna in sicer:

1. kot prvi del - proračun Republike Slovenije za leto 1998 določen v zneskih
2. kot drugi del - bilanca prihodov in odhodkov za računom financiranja
3. kot tretji del - odhodki proračuna po vseh proračunskih porabnikih (tukaj so bili vloženi amandmaji po proračunskih porabnikih)

Vloženi amandmaji poslanske skupine ZLSD na proračun 1998

Amandma na	predlagatelj	Opredelitev glasu	Sprejet/ni bil sprejet
Računsko sodišče	Franco /Ferijs/ Horvat		Umaknjen
Računsko sodišče	Aurelio Juri		Ne
Urad vlade za informiranje	Franco /Ferijs/ Horvat		Ne
Center vlade za informatiko	dr. Ciril Ribičič		Ne
Ministrstvo za finance	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Umaknjen
Urad RS za Slovence v zamejstvu in svetu	Samo Bevk		Umaknjen

Ministrstvo za obrambo	Franc /Feri/ Horvat		Umaknjen
Ministrstvo za obrambo	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Uprava RS za zaščito in reševanje	Janko Veber		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Samo Bevk	Da	Ne
Direkcija RS za oskrbo z energijo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Aurelio Juri		Ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Janko Veber		Ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Janko Veber		Ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Aurelio Juri		Ne
Direkcija RS za ceste	Samo Bevk		Ne
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Samo Bevk		Ne
Direkcija RS za ceste	Janko Veber		Ne
Direkcija RS za ceste	Samo Bevk		Ne
Direkcija RS za ceste	Janko Veber		Ne
Direkcija RS za ceste	Janko Veber		Ne
Direkcija RS za ceste	Samo Bevk		Ne
Direkcija RS za ceste	Janko Veber		Ne
Direkcija RS za ceste	Janko Veber		Ne
Direkcija RS za ceste	Aurelio Juri		Ne
Ministrstvo za okolje in prostor	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Ministrstvo za okolje in prostor	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Ministrstvo za okolje in prostor	Aurelio Juri		Ne
Geodetska uprava RS	Samo Bevk		Ne
Geodetska uprava RS	Samo Bevk		Ne
Geodetska uprava RS	Samo Bevk		Ne
Geodetska uprava RS	Samo Bevk		Ne
Geodetska uprava RS	Samo Bevk	Da	Ne
Geodetska uprava RS	Samo Bevk		Ne
Uprava RS za varstvo narave	Aurelio Juri		Ne
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Ministrstvo za zdravstvo	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Ministrstvo za zdravstvo	Poslanske skupine ZLSD		Ne

Ministrstvo za šolstvo in šport	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Poslanska skupina ZLSD	Da (Samo Bevk)	Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Aurelio Juri		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Aurelio Juri		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za kulturo	Rudolf Moge (LDS) in Boris Sovič		Umaknjen
Ministrstvo za kulturo	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Uprava RS za kulturno dediščino	Skupina poslancev s prvopodpisanim Samom Bevkom	Da (Samo Bevk)	Ne
Ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Umaknjen
Slovenska akademija znanosti in umetnosti	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Umaknjen

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona je v obravnavo DZ predložila Vlada Republike Slovenije. Matično delovno telo je bil Odbor za finance in monetarno politiko, ki je predlog zakona tudi obravnaval.

Poslanska skupina ZLSD in njeni poslanci so vložili naslednje amandmaje in predloge sklepov:

-amandma Sama Bevka in mag. Janeza Kopača k 27. členu (DZ je amandma sprejel)

-amandmaji Poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov k 3., 8., 12., 13., 14., 16., 17., 18., 23., 30. in 33. členu (amandmaja PS ZLSD k 3. členu DZ ni sprejel; amandma PS ZLSD k 8. členu je bil umaknjen; amandmaja PS ZLSD k 12. členu DZ ni sprejel; amandma PS ZLSD k 13. členu je DZ sprejel; amandma PS ZLSD k 14. členu je postal brezpredmeten in zato DZ o njem ni glasoval; amandma PS ZLSD k 17. členu je bil umaknjen; amandmaja PS ZLSD k 18. členu DZ ni sprejel; amandma PS ZLSD k 30. členu je DZ sprejel- po ponovitvi glasovanja pa amandma ni bil sprejet; amandma PS ZLSD k 33. členu ni bil sprejet)

- amandma Sama Bevka k 20. členu (DZ amandmaja ni sprejel).

SPREJEM PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1999

Za naslednje leto, 1999, je bil proračun v DZ predstavljen na 25. izredni seji 1. oktobra 1998. Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 1999 in 2000 je bil na dnevnem redu pod 5. točko. Kot opomba je navedeno tudi, da bo predstavitev opravljena, če bo Vlada predložila predlog proračuna. Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 1999 in dopolnjen predlog proračuna so poslanci obravnavali na 30. izredni seji 15. decembra 1998; obravnavali so še Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije - hitri postopek.

Predlog proračuna je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo, ki pa je obravnaval tudi poročila delovnih teles Državnega zbora. DZ je obravnaval in odločal o posameznih delih proračuna pri čemer so kot posamezni deli šteti:

1. kot prvi del - splošni del proračuna (I. Splošni del proračuna in Bilanca prihodkov in odhodkov)
2. kot drugi del - posebni del proračuna (II. Posebni del proračuna po uporabnikih- odhodki proračuna)

Vloženi amandmaji poslanske skupine ZLSD na proračun 1999

Amandma na	predlagatelj	Opredelevitev glasu	Sprejet/ni bil sprejet
Ministrstvo za notranje zadeve	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Uprava RS za telekomunikacije	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Direkcija RS za ceste	Skupina poslancev s		Ne

	prvopodpisanim Borisom Sovičem		
Direkcija RS za ceste	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem	Dr. Ciril Ribičič je zahteval ponovitev glasovanja	Ne
Direkcija RS za ceste	Samo Bevk		Ne
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Samo Bevk		Ne
Direkcija RS za ceste	Sam Bevk in Janko Veber		Ne
Direkcija RS za ceste	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za okolje in prostor	Poslanska skupina ZLSD		Ne
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Ministrstvo za zdravstvo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Boris Sovič in Štefan Klinc (SLS)		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Samo Bevk in Boris Sovič		Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Skupina poslancev s prvopodpisanim Aureliem Jurijem		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za znanost in tehnologijo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za kulturo	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za kulturo	Samo Bevk	Da (Samo Bevk) Dr. Ciril Ribičič je zahteval ponovitev glasovanja.	Ne
Ministrstvo za kulturo	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za kulturo	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za kulturo	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za kulturo	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za kulturo	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Uprava RS za kulturno dediščino	Samo Bevk		Ne
Uprava RS za kulturno dediščino	Samo Bevk	Da (Samo Bevk)	Ne

Uprava RS za kulturno dediščino	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem	Skupina poslancev s prvopodpisanim Borisom Sovičem		Ne
Ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem	Franc /Feri/ Horvat		Ne

Franc Horvat je vložil v obravnavo še dodatni predlog sklepa, ki pa ga DZ ni sprejel.

Državni zbor Republike Slovenije je sprejel predlog proračuna Republike Slovenije za leto 1999 z glasovi večine navzočih poslancev.

Na Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona, ki ga je v obravnavo DZ predložila Vlada Republike Slovenije, obravnaval pa ga je Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo, poslanci ZLSD niso vložili amandmajev in predlogov sklepov.

SPREJEM PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2000

Predstavitve predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2000 je bil na dnevnem redu 41. izredne seje DZ 26. oktobra 1999.

Na 17. seji 16. novembra 1999 so poslanci obravnavali Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2000 (2. točka dnevnega reda). Poslanci so pri tej točki opravili splošno razpravo in odločanje o nadaljevanju postopka sprejemanja predloga proračuna v skladu z 216.a členom poslovnika Državnega zbora).

Na 43. izredno sejo Državnega zbora 18. januarja 2000 je bil uvrščen Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2000 in dopolnjen predlog proračuna (2. točka dnevnega reda seje) ter Predlog zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2000- hitri postopek (3. točka dnevnega reda seje).

Predlog proračuna je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo, ki pa je obravnaval tudi poročila delovnih teles Državnega zbora. Državni zbor je obravnaval in odločal o posameznih delih proračuna pri čemer so kot posamezni deli šteti:

1. kot prvi del- splošni del proračuna (I. Splošni del proračuna in Bilanca prihodkov in odhodkov)
2. kot drugi del- posebni del proračuna (II. Posebni del proračuna po uporabnikih- odhodki proračuna)

Vloženi amandmaji poslanske skupine ZLSD na proračun 2000

Amandma na	predlagatelj	Opredelevitev glasu	Sprejet/ni bil sprejet
Splošni del proračuna	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Urad RS za denacionalizacijo	Miran Potrč		Ne
Ministrstvo za gospodarske dejavnosti	Samo Bevk		Ne
Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj	Franc /Feri/ Horvat		Ne
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat		Umaknjen
Direkcija RS za ceste	Franc /Feri/ Horvat	Da (Franc /Feri/ Horvat)	Ne
Direkcija RS za ceste	Sama Bevka		Ne
Direkcija RS za ceste	Sama Bevka		Ne
Ministrstvo za okolje in prostor	Poslanske skupine ZLSD		Ne
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	Bojan Kontič	Da (Bojan Kontič)	Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Jagodnikom	Amandma je bil l.sprejet, vendar pa ob ponovitvi glasovanja amandma ni bil sprejet.	Ne
Ministrstvo za šolstvo in šport	Samo Bevk		Ne

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona je v obravnavo DZ predložila Vlada Republike Slovenije. Poslanska skupina ZLSD in njeni poslanci so vložili naslednje amandmaje in predloge sklepov:

- Amandma skupine poslancev s prvopodpisanim Francem /Ferijem/ Horvatom k 5. členu (DZ amandmaja ni sprejel)
- Amandma Franca /Ferija/ Horvata k 26. členu (DZ amandmaja ni sprejel)
- Amandma Jožefa Jagodnika in Sama Bevka k 28. členu (DZ amandmaja ni sprejel)
- Amandma Jožefa Jagodnika na amandma Odbora za finance in monetarno politiko k 28. členu (DZ amandmaja na amandma ni sprejel)
- Amandma Janka Vebra k 28. členu (DZ o amandmaju ni glasoval, ker je bil umaknjen)

Predlog dodatnih sklepov Franca /Ferija/ Horvata (oba dodatna sklepa sta bila v Državnem zboru sprejeta).

VLOŽENI PREDLOGI ZAKONOV IN AKTOV, KI JIH JE PREDLAGALA ZLSD V MANDATU 1996-2000

DZ je sprejel zakone, ki so jih predlagali poslanci Poslanske skupine ZLSD:

<i>Zakon</i>	<i>Predlagatelj</i>	<i>Namen zakona</i>
1. Zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi.	Samo Bevk	zagotovil t.i. kulturni tolar za sanacijo najkvalitetnejših kulturnih objektov, za potrebe knjižničnega gradiva, za ljubiteljsko kulturo in ureditev prostorov nekaterih kulturnih institucij.
2. Zakon o dopolnitvah zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih.	Miran Potrč	je se izboljšal položaj najemnikov poslovnih prostorov v denacionaliziranih stavbah (zagotovilo se jim je povračilo vlaganj v poslovne prostore), obenem pa se je preprečilo, da bi najemodajalec odpovedal najemno pogodbo oziroma neupravičeno povečal najemnino, dokler ne povrne vlaganj v poslovne prostore.
3. Zakon o začasnem zadržanju izvajanje nekaterih odločb zakona o denacionalizaciji in zakona o izvrševanju kazenskih sankcij	Miran Potrč in skupina poslancev	do konca leta 1997 se je zadržalo vračanje premoženja denacionalizacijskim upravičencem, katerih premoženje je bilo fevdalnega izvora ali so na sporni način pridobili slovensko državljanstvo
4. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sodniški službi	Franc Horvat in skupina poslancev	Začasno se je omogočilo kandidiranje za funkcijo sodnika tudi mlajšim pravnikom, ki izpolnjujejo pogoje (s tem se je rešilo nekaj kadrovskih vrzeli na sodiščih)
5. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o slovenski razvojni družbi in programu prestrukturiranja podjetij	Miran Potrč in skupina poslancev	Doseglo se je uravnoteženje medsebojnih pravic in obveznosti delavcev iz podjetij, ki se bodo prijavila v program prestrukturiranja, ter pravic in obveznosti Slovenske razvojne družbe tako, da se bo povečal vpliv delavcev.
6. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o žrtvah vojnega nasilja	Miran Potrč	Zagotovilo se je, da se pravice žrtev vojnega nasilja lahko uveljavijo v razumnih rokih s tem, da je drugostopenjski organ dolžan o reviziji odločiti v šestih mesecih od prejema odločbe prve stopnje. Zakon je razširil tudi krog upravičencev in odpravil vrsto pomanjkljivosti iz prejšnjega zakona
7. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin	Aurelio Juri in Vili Trofenik (SLS)	povečati sredstva za delo lokalnih skupnosti z povečanjem deleža dohodnine iz 30% na 35% in uvesti načine izračuna finančne izravnave občinam iz državnega proračuna
8. Zakon o spremembi zakona o gospodarskih družbah	Bojan Kontič	Zakon je znižal odpravnino pri razrešitvi direktorjev in članov uprav iz 24 na 6-kratnik zadnje plače
9. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Jamstvenem skladu republike Slovenije	Miran Potrč in skupina poslancev	razširjen krog upravičencev za prejemke iz sklada (med upravičence se je uvrstilo vse, ki so delali vsaj 3 mesece pred izgubo dela in tudi če niso sprožili spora pred sodiščem), povečala se je višina teh prejemkov (revolarizira se na dan odločbe)
10. Zakon o dopolnitvi zakona o vodah	Samo Bevk	zaščito vodnih virov, ki ležijo v več občinah, če se le-te ne morejo dogovoriti o njihovi zaščiti z občinskimi odloki
11. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Gospodarski zbornici Slovenije	Franc Horvat	zagotovil normalno delovanje Gospodarske zbornice po odločitvi Ustavnega sodišča, ki je razveljavilo nekatere člene, ki so urejali obvezno združevanje v Gospodarsko zbornico Slovenije
12. Zakon o spremembi zakona o delavcih v	Miran Potrč in	Zakon je uredil možnost napredovanja med

državnih organih	skupina poslancev	višje upravne delavce tudi diplomantom visokih strokovnih šol
13. Zakon o razpisu rednih lokalnih volitev v Mestni občini Koper	Aurelio Juri in skupina poslancev	Z zakonom so imeli tudi prebivalci Mestne občine Koper možnost za izvedbo lokalnih volitev in s tem uveljavitev svoje ustavne pravice, da volijo svoje predstavnike. Ustavno sodišče je namreč odločilo, da je občina Koper neustavno organizirana in volitve niso bile izvedene leta 1998.
14. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vojnih invalidih	Miran Potrč	uredil lastnino invalidskih organizacij, revolvilizacijo invalidskih prejemkov in možnost ugovora zdravniške komisije glede njihovih ugotovitev

V parlamentarno proceduro je poslanska skupina ZLSD vložila še nekaj predlogov zakonov, vendar jih je kasneje po sporazumu z vlado umaknila. Vlada je namreč povzela rešitve. Nekaj predlogov različnih predlagateljev iz vrst poslancev ZLSD je imelo enak namen, namreč izboljšati pravice brezposelnih in preprečiti sprejem vladnega predloga bistvenega znižanja pravic po hitrem postopku in brez dogovora s sindikati.

<i>Zakon</i>	<i>Predlagatelj</i>
1. Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti	Miran Potrč
2. Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti	Bojan Kontič
3. Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti	Janko Veber

<i>Zakon</i>	<i>Predlagatelj</i>	<i>Namen zakona</i>
1. Zakon o spremembi zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije	Samo Bevk	urediti financiranje kulturnih ustanov iz državnega proračuna (kasneje je to povzela vlada v svojih predlogih sprememb zakona)
2. Zakon o dopolnitvi stanovanjskega zakona	Janko Veber in skupina poslancev	V zakonu je bilo predlagano povečanje sredstev iz državnega proračuna za stanovanjsko izgradnjo v občinah (predlagatelji so zakon umaknili na zagotovilo vlade, da bo sama poiskala ustrezne rešitve)
3. Zakon o spremembi zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici	Janko Veber	Zakon je predlagatelj umaknil iz procedure, ker ga je nadomestil z novim zakonom, ki ureja iste stvari na temeljitejši in strokovno bolj dodelan način
4. Zakon o vodnih zemljiščih in vodnogospodarski infrastrukturi	Janko Veber in skupina poslancev	Z zakonom so želeli predlagatelji urediti status vodnih zemljišč, ki še niso olastninjena z nobenim odlokom in se zato povzročajo velika škoda na slovenskih vodotokih (Zakon so umaknili iz procedure, ko je Državni zbor sprejel sklep, da se bo tematika uredila v Zakonu v vodah, ki ga predlaga vlada)

Vseh predlogov, ki jih je vložila poslanska skupina ZLSD Državni zbor ni sprejel. To so bili sledeči predlogi zakonov:

<i>Zakon</i>	<i>Predlagatelj</i>	<i>Namen zakona</i>	<i>Opombe</i>
1. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o referendumu in o ljudski iniciativi	Miran Potrč in skupina poslancev	Z zakonom so predlagatelji hoteli urediti vrsto spornih vprašanj, ki so se pokazali ob razpisu referenduma ZLSD za ohranitev gozdov pred denacionalizacijo in ob razpisu referenduma za spremembo volilnega sistema, ki ga je predlagala SDS	Izhodišča niso bila sprejeta
2. Zakon za zagotavljanje sredstev za sofinanciranje izgradnje in o poročju Republike Slovenije za najetje posojil za izgradnjo Termoelektrarne Trbovlje 3	Miran Potrč	poskusil zagotoviti potrebna sredstva za rešitev problema TET 3	kasneje je bilo to rešeno z zakonom o TET 2
3. Zakon o spremembah zakona o delavcih v državnih organih	Bojan Kontič	poizkusil urediti primerljivo pravico do dopusta tudi zaposlenim v državni upravi	
4. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije	Janko Veber in Miran Potrč	želela prenesti nezazidana stavbna zemljišča iz sklada na občine	podobna vsebina je bila kasneje na predlog Janka Vebra sprejeta pri zakonu o skladih

Poslanci poslanske skupine ZLSD so vložili tudi predloge zakonov, ki pa parlamentarne procedure niso končali. Ti predlogi so bili o:

<i>Zakon</i>	<i>Predlagatelj</i>	<i>Namen</i>
1. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vladi	dr. Ciril Ribičič in Borut Pahor	dr. Ciril Ribičič in Borut Pahor
2. Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije	dr. Ciril Ribičič	uredil osnovna razmerja med državo in glavnim mestom
3. Zakon o lokalnih neodvisnih proizvajalcih električne energije	Borut Pahor in skupina poslancev	ureditev položaja neodvisnih-malih proizvajalcev električne energije
4. Zakon o bolniškem zagovorništvu in varstvu pravic na področju duševnega zdravja	Borut Pahor	Predlog zakona ureja področje bolniškega zagovorništva
5. Zakon o nadomestnem reševanju sporov in brezplačni pravni pomoči	Borut Pahor	ureja področje brezplačne pravne pomoči, do katere naj bi imeli dostop, ki si je ne morejo privoščiti zaradi slabega materialnega položaja
6. Zakon o spremembah zakona o zagotavljanju sredstev za	Borut Pahor	predlagal, da bi program posodabljanja slovenske vojske

realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994-2003		podaljšali tako, da bi letno zanj namenili manj sredstev, ki bi jih uporabili za razvoj znanosti in izobraževanja
7. Zakon o začasni določitvi osnove za določanje plač poslancev	Borut Pahor	Določili naj bi nižjo osnovo poslanskih plač in s tem znižali razmerja med plačami v javnem sektorju
8. Zakon o spremembi zakona o kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije	Janko Veber	Iz Zakona o kmetijsko gozdarski zbornici naj bi se črtala določba, da zbornica opravlja kontrolo proizvodnje in selekcije za govedo in prašiče. S črtanjem de določbe, bi se ohranilo in nadaljevalo z dejavnostjo in strokovnim delom Oddelka za živinorejo pri Kmetijskem inštitutu Slovenije.
9. Zakon o dopolnitvi zakona o lokalnih volitvah	dr. Ciril Ribičič in Anton Partljič (LDS)	Z zakonom naj bi se utrdila volilna pravica za tujce, ki imajo delovna dovoljenja in dolgo časa bivajo na ozemlju Republike Slovenije.
10. Zakon o določitvi titularjev nenormiranega kapitala v zavarovalnicah in pozavarovalnicah	Franc (Feri) Horvat in Mirko Kaplja (SLS).	
11. Zakon o dopolnitvi zakona o financiranju občin	Samo Bevk in skupina poslancev	Z zakonom so želeli izločiti nekatere prihodke občin iz izračuna primerne porabe, kar bi povečalo sredstva države za lokalne skupnosti
12. Zakon o spremembi zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji	Bojan Kontič in skupina poslancev	predlagali uvedbo novega datuma za kulturni praznik in sicer 3. december (rojstni dan Franceta Prešerna) in jasnejše poimenovanje nekaterih praznikov
13. Zakon o spremembi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin	Bojan Kontič in skupina poslancev	želeli izločiti nekatere prihodke občin iz izračuna primerne porabe, kar bi povečalo sredstva države za lokalne skupnosti in urediti financiranje kulturnih institucij po odločbi ustavnega sodišča.
14. Zakon o preoblikovanju dejavnosti prostih carinskih prodajaln na cestnih mejnih prehodih z Avstrijo, Italijo in Madžarsko	Franc /Feri/ Horvat in Davorin Terčon (LDS)	želela urediti odgovornost države za nadomestitev škode podjetjem ob zapiranju prostocarinskih prodajaln in pri reševanju brezposelnosti zaradi tega ukrepa države.
15. Zakon o spremembi zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju	Borut Pahor	ureja pravica do brezplačnih zdravil za otroke in mladostnike
16. Zakon o spremembi zakona o javnih skladih	Miran Potrč in Bojan Kontič	Z zakonom bi se podaljšal rok za uskladitev delovanja občinskih skladov (predvsem stanovanjskih) z zakonom o javnih skladih.

Sprejeti predlogi drugih aktov:

1. Predlog ustavnega zakona o dopolnitvi 80. člena Ustave Republike Slovenije - predlagatelj ustavne spremembe je bil Miran Potrč in skupina 30 poslancev. S tem se je bil uzakonjen proporcionalni volilni sistem; sprejet je bil 26.7.2000;

2. Predlog sprememb Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije - predlagatelj spremembe poslovnika je bil dr. Ciril Ribičič in skupina poslancev; sprejet je bil 30.5.2000. Sprememba poslovnika je prinesla javno glasovanje o izvolitvi vlade.

V parlamentarno proceduro je bil vložen tudi predlog za začetek postopka za spremembo Ustave Republike Slovenije, s katerim naj bi bil črtan 143. člen Ustave RS, ki govori o širših samoupravnih lokalnih skupnostih in s tem olajšati ustanavljanje pokrajin. Predlagatelj je bil dr. Ciril Ribičič in skupina 32 poslancev.

Umaknjeni oz. nesprejeti predlogi aktov:

1. Predlog za sprejem obvezne razlage 18. člena Zakona o davku od dobička pravnih oseb – predlagatelj Samo Bevk;

2. Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega zbora - predlagatelj Miran Potrč;

3. Predlog za obvezno razlago 12. člena Zakona o gozdovih - predlagatelj Bojan Kontič;

4. Predlog za sprejem obvezne razlage 19., 20. in 29. člena Zakona o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti - predlagatelj Aurelio Juri;

5. Predlog za sprejem obvezne razlage 3. in 13. člena Zakona o funkcionarjih v državnih organih – predlagatelji Aurelio Juri in skupina poslancev;

6. Predlog za obvezno razlago 7. člena stanovanjskega zakona (Ur. list RS, št. 18/91-I, popravek 19/91-I, 9/94- odločba US, 21/94, 23/96, 24/96- odločba US in 44/96- odločba US) – predlagatelj Miran Potrč;

Kot posebno aktivno ZLSD v tem mandatu pa bi omenila še predlog za razpis predhodnega zakonodajnega referendumu. S tem referendumom je želela zaščititi gozdove pred denacionalizacijskim vračanjem. Z razpletom oz. neizvedbo referendumu pa je ZLSD opozorila predvsem na pomanjkljivosti oz. absurdnosti v načinu razpisa referendumov.

ZLSD je predlagala razpis predhodnega zakonodajnega referendumu »Ohranimo naše bogastvo«. V stranki so ocenili, da je zakon o denacionalizaciji slab in škodljiv. Najprej so

želeli doseči razpis referendumu z podpisi poslancev (zahtevo za razpis referendumu mora vložiti najmanj 30 poslancev) in so zato k sodelovanju povabili tudi poslanske skupine LDS, DeSus in SNS. Razen SNS so poslanske skupine sodelovanje zavrnilo. ZLSD tako ni dobila potrebnih 30 podpisov za zahtevo za razpis referendumu. Zato se je stranka odločila zbiranje podpisov državljanov oziroma volivk in volivcev (potrebnih je 40.000 podpisov). Podpisi so bili zbrani, vendar so poslanci na predlog SDS izglasovali, da gredo postavljena referendumska vprašanja v presojo na Ustavno sodišče Republike Slovenije. Ustavno sodišče je ugotovilo, da so postavljena referendumska vprašanja neustavna in je tako prepovedalo referendum; stranka je od zahteve za referendum odstopila, ker je ocenila, da spremenjena vprašanja ne izrazijo bistva, ki so jih želeli postaviti z referendumskim odločanjem.

Na 5. izredni seji DZ (6. junij 1997) so poslanci sprejeli naslednji ugotovitveni sklep: *»Ker je predstavnik predlagatelj zahteve zaradi bistvene spremembe referendumskega vprašanja po odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije (U-I-121/97) z dne 3. junija 1997, umaknil zahtevo za razpis predhodnega zakonodajnega referendumu glede predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji, Državni zbor ugotavlja, da ni pogojev za odločanje o zahtevi za razpis referendumu in je postopek glede te zadeve končan.«* (zapisnik seje DZ)

Razplet referendumske pobude pa kaže tudi na razdvojenost in nepovezanost opozicije v Državnem zboru, ko je referendum predlagala ena opozicijska stranka, vendar pa je izvedbo referendumu s pobudo za ustavnosodno presojo referendumskih vprašanj, blokirala druga opozicijska stranka.

Poslanska skupina ZLSD v obdobju 1996-2000 zaradi položaja v opoziciji ni bila vedno uspešna v svojih prizadevanjih. Je pa z vztrajnostjo prispevala k izboljšavi mnogih zakonskih predlogov, vložila pa je tudi veliko svojih. Ne glede na opozicijski status ZLSD in njene poslanske skupine, pa so bile njene usmeritve vedno jasne: sprejem volilne zakonodaje, aktivno sodelovanje pri obravnavi zakonov, ki zadevajo približevanje EU, odpravljanje škodljivih posledic denacionalizacijske zakonodaje, pošteno lastninjenje ter proti vsem oblikam zlorabljanja bivše družbene lastnine v osebne in strankarske koristi, ohranjanje in izboljšanje pravic iz dela in solidarnost za vse generacije, zavzemanje za stanovanjsko zakonodajo, ki bi omogočila dovolj cenovno primernih stanovanj, zagotavljanje posebnih pravic vojnim veteranom, vojnim invalidom in civilnim invalidom vojn, izgnancem in drugim žrtvam vojnega nasilja, uveljavljanje načel o ločitvi cerkve in države, pospešeno urejanje odnosov s sosedi (posebej s Hrvaško), doslednejše varovanje nacionalnih interesov pri

vključevanju v EU in skupno nastopanje strank glede vitalnih nacionalnih interesov, proti vsem poskusom razvrednotenja NOB in rehabilitacije kolaboracije v političnem in materialnem pogledu.

Poslanska skupina ZLSD je kljub opozicijskemu statusu in desnosredinski vladni usmeritvi delovala konstruktivno in podpirala (ali predlagala) rešitve, ki so nevtralizirale desno usmeritev vlade oz. jo usmerjale proti levici. PS ZLSD je ostro zavračala aferaštvo in izrabljanje interpelacij ter preiskovalnih komisij za politična obračunavanja s posamezniki.

Ne glede na to, da je bila Poslanska skupina ZLSD v opoziciji, pa vsi pregledani dokumenti kažejo, da je bila vedno konstruktivna. Podprla je predloge, ki so bili v skladu s politiko stranke in zavrnila predloge za katere je bila prepričana, da niso dobri za prebivalce Slovenije.

Kot se je zapisalo vodji poslanske skupine Miranu Potrču v knjigi Državni zbor Republike Slovenije 1992-2002, v poglavju Državni zbor skozi pogled vodij poslanskih skupin, so »poslanci in poslanke ZLSD vedno delovali konstruktivno, pomagali smo graditi, ne pa podirati.«

5. DELOVANJE POSLANSKE SKUPINE ZDRUŽENE LISTE SOCIALNIH DEMOKRATOV V MANDATU DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE 2000 – 2004

Tretje volitve v Državni zbor Republike Slovenije so bile 15. oktobra 2000. Združena lista socialnih demokratov je na volitvah osvojila 11 poslanskih mandatov. Izvoljeni so bili: Samo Bevk (I. volilna enota, 11. volilni okraj – Idrija), Aurelio Juri (II. volilna enota, 4. volilni okraj – Koper), Borut Pahor (II. volilna enota, 10. volilni okraj – Nova Gorica),⁴ Miran Potrč (III. volilna enota, 7. volilni okraj – Ljubljana Center) Silva Črnugelj (III. volilna enota, 9. volilni okraj – Ljubljana Šiška), Janko Veber (IV. Volilna enota, 1. volilni okraj – Kočevje), Danica Simšič (IV. volilna enota, 6. volilni okraj – Ljubljana Fužine),⁵ Bojan Kontič (V. Volilna enota, 7. volilni okraj – Velenje), Leopold Grošelj (VI. Volilna enota, 9. volilni okraj – Hrastnik), mag. Majda Potrata (VII. Volilna enota, 8. volilni okraj – Maribor) in Franc (Feri) Horvat (VIII. Volilna enota, 6. volilni okraj – Gornja Radgona).

Tabela ponovnih izvolitev:

II. mandatno obdobje (1996-2000)	III. mandatno obdobje (2000-2004)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevk Samo 2. Horvat Franc /Feri/ 3. Juri Aurelio 4. Kontič Bojan 5. Pahor Borut 6. Potrč Miran 7. Ribičič dr. Ciril 8. Sovič Boris * 9. Veber Janko 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevk Samo 2. Črnugelj Silva 3. Grošelj Leopold 4. Horvat Franc /Feri/ 5. Juri Aurelio 6. Kontič Bojan 7. Pahor Borut 8. Potrata mag. Majda 9. Potrč Miran 10. Simšič Danica * 11. Veber Janko
<p>*Borisa Soviča je zaradi izvolitve na mesto župana Mestne občine Maribor 22.1.1999 zamenjal Jožef Jagodnik.</p>	<p>*Danico Simšič je zaradi izvolitve na mesto županje Mestne občine Ljubljana 20.12.2002 zamenjala Jerica Mrzel</p>

S tem je ZLSD število poslancev v DZ glede na prejšnje volitve zvišala za dva poslanca (11). Postala je tretja najmočnejša stranka v DZ; LDS - 34 mandatov, SDS - 14 mandatov, SLS - 9 mandatov, NSi - 8 mandatov, DeSUS - 4 mandati, SNS - 4 mandati, SMS - 4 mandati; 2 mandata za poslanca narodnih manjšin.

S tem volilnim rezultatom se je ZLSD pokazala tudi možnost vstopa v vladno koalicijo. Ker je ZLSD že v volilni kampanji za volitve nakazovala možnost in pripravljenost za

⁴ 20. 7. 2004 mu je mandat poslanca prenehal zaradi potrditve mandata poslanca Republike Slovenije v Evropskem parlamentu; na mestu poslanca ga je nadomestila Breda Pečan, izvoljena v II. volilni enoti, 3. volilni okraj – Izola.

⁵ 20. 12. 2002 je zaradi izvolitve za županjo mestne občine Ljubljana podala odstopno izjavo, na mestu poslanke bi jo moral nadomestiti dr. Rado Bohinc (IV. volilna enota, 9. volilni okraj – Ljubljana Bežigrad), ki pa je opravljal funkcijo ministra. Zato je poslanka postala Jerica Mrzel, IV. volilna enota, 7. volilni okraj – Ljubljana Moste.

prevzemanje del odgovornosti v potencialni levo sredinski vladi, je bil tako vstop v vladno koalicijo pričakovan. Po petih letih opozicijske vloge (ZLSD je v času prvega sklica DZ (december 1992 – november 1996) - januarja 1996 (v volilnem letu) - izstopila iz vlade, zaradi nestrinjanja z vladnim odnosom do upokojencev in ukrepi na področju socialne politike) je ZLSD prevzela vlogo (in s tem odgovornost za delo) v vladni koaliciji.

Stranka je po volitvah vstopila v pogajanja za sestavo vladne koalicije in jih uspešno zaključila 15. novembra 2000 s podpisom koalicijskega sporazuma, podpisanega med predsedniki strank LDS, ZLSD, SLS (takrat še SLS+SKD Slovenska ljudska stranka) in DeSUS. Koalicijski sporazum je obsegal sodelovanje strank na 16 področjih:

- državna ureditev
- državna uprava in notranje zadeve
- javne finance,
- zunanja politika,
- področje vključevanja Slovenije v EU,
- obramba,
- pravosodje,
- gospodarstvo,
- delo, družina, socialne zadeve, zdravstvo,
- zdravstvo
- šolstvo, znanost
- kultura
- prostor
- stanovanjska politika
- okolje in vodarstvo
- promet in zveze
- kmetijstvo, gozdarstvo in prehrana.

Koalicijski sporazum pa je vseboval še 4 priloge:

- vprašanja, ki zadevajo priprave novega poslovnika Državnega zbora
- temeljni cilji in prednostne naloge ekonomske in javno finančne politike za obdobje 2000-2004
- naloge na področju reforme neposrednih davkov
- ravnanje koalicije ob obravnavi zakonov, ki so že v parlamentarnem postopku.

S tem je stranka prevzela pomemben del odgovornosti za delovanje vlade, za njene uspehe in tudi neuspehe. Ravnanje poslanske skupine ZLSD v DZ se je s tem tudi spremenilo, ker so

se v stranki zavedali, da bo predvsem delovanje poslanske skupine vplivalo na položaj stranke, njen ugled in njeno vrednotenje v javnosti. Tako je postalo delo poslanske skupine še zahtevnejše. Za poslansko skupino je bil koalicijski sporazum vedno dokument, na podlagi katerega so sprotno preverjali svoje aktivnosti in hkrati učinkovitost ter korektnost vladne koalicije.

POSLANSKA SKUPINA ZLSD

Poslanci izvoljeni na listi ZLSD so ustanovilo poslansko skupino 27. oktobra 2000. Vanjo je vstopilo vseh 11 poslancev ZLSD. Za voditelja poslanske skupine so izvolili Mirana Potrča. Med izvoljenimi poslanci ZLSD jih je bilo ponovno izvoljenih sedem (Miran Potrč, Samo Bevk, Aurelio Juri, Borut Pahor, Bojan Kontič, Franc /Feri/ Horvat, Janko Veber). Člani poslanske skupine so bili vsi izvoljeni na listih ZLSD, vsi razen Franca/Ferija/ Horvata so bili tudi člani stranke. Franc /Feri/ Horvat je bil izvoljen kot nestranskarski kandidat na listi ZLSD. Torej so bili med člani PS ZLSD tudi poslanci, ki formalno niso bili člani stranke.

Tabela: izobrazbena struktura PS ZLSD:

Začetek mandata (2000)

Magister (DZ)	Magister (ZLSD)	Univerzitetna izobrazba (DZ)	Univerzitetna izobrazba (ZLSD)	Višja izobrazba (DZ)	Višja izobrazba (ZLSD)	Srednješolska izobrazba (DZ)	Srednješolska izobrazba (ZLSD)
9	1 (11,1%)	55	6 (10,9%)	18	2 (11,1%)	18	2 (11,1%)

Konec mandata (2004)

Magister (DZ)	Magister (ZLSD)	Univerzitetna izobrazba (DZ)	Univerzitetna izobrazba (ZLSD)	Višja izobrazba (DZ)	Višja izobrazba (ZLSD)	Srednješolska izobrazba (DZ)	Srednješolska izobrazba (ZLSD)
9	1 (11,1%)	64	7 (10,9%)	18	2 (11,1%)	9	1 (11,1%)

Državni zbor se je konstituiral na 1. seji (konstitutivni), ki se je začela 27. 10. 2000. V nadaljevanju se je poslanska skupina ZLSD, kot je bilo zapisano tudi v koalicijski pogodbi predlagala kandidata za predsednika Državnega zbora, Boruta Pahorja. Predlog poslanske skupine je na Komisiji za volitve, imenovanja in administrativne zadeve dobil podporo večine poslanskih skupin. Za predsednika DZ je bil izvoljen Borut Pahor, predsednik Združene liste socialnih demokratov.

Na 1. izredni seji 16. novembra 2000 je DZ sprejel predloge odlokov o ustanovitvi odborov in komisij Državnega zbora Republike Slovenija. Poslanci ZLSD so bili izvoljeni in so delovali v 19. delovnih telesih DZ (odborih in komisijah), v 4. stalnih delegacijah v različnih mednarodnih integracijah, skupščinah in konferencah, Komisiji za EU (od spomladi 2004). Posamezni poslanec ZLSD je bil v povprečju član štirih delovnih teles ali stalnih delegacij.

Članstvo poslancev ZLSD v delovnih telesih DZ je bilo sledeče: (tudi v %)

*podatki so za začetek mandata (število članov v delovnih telesih se je spreminjalo)

- Mandatno-volilna komisija (število članov: 23): člani (13,04%)
- Mandatno-imunitetna komisija (število članov: 8): član Bojan Kontič (12,5%)
- Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve (število članov: 23): člani Silva Črnugelj, Aurelio Juri, Miran Potrč (13,04%)
- Komisija za poslovnik (število članov: 13): predsednik Bojan Kontič, član Silva Črnugelj (15,3%)
- Komisija za narodni skupnosti (število članov: 7): članica mag. Majda Potrata (14,2%)
- Komisija za nadzor proračuna in drugih javnih financ (število članov: 9): član Leopold Grošelj (11,1%)
- Komisija za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih službo (število članov: 9): član Bojan Kontič (11,11%) (ustanovljena na 3. izredni seji, 19. december 2000)
- Komisija za peticije (število članov: 7): član Samo Bevk (14,2%)
- Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu (število članov: 10): član Samo Bevk (10%)
- Komisija za evropske zadeve (število članov: 11): članica mag. Majda Potrata (9,09%)
- Odbor za zunanjo politiko (število članov: 24): člana Samo Bevk, Aurelio Juri (8,33%)
- Odbor za finance in monetarno politiko (število članov: 19): član Franc /Feri/ Horvat in Leopold Grošelj (10,52%)
- Odbor za gospodarstvo (število članov: 17): predsednik Franc /Feri/ Horvat, član Janko Veber (11,76%)
- Odbor za infrastrukturo in okolje (število članov: 26): podpredsednik Janko Veber; član Aurelio Juri, Leopold Grošelj (11,53%)
- Odbor za obrambo (število članov: 14): članica Danica Simšič (7,14%)

- Odbor za kulturo, šolstvo, mladino, znanost in šport (število članov: 24): člani Samo Bevk, Silva Črnugelj, mag. Majda Potrata (12,5%)
- Odbor za zdravstvo, delo, družino, socialno politiko in invalide (število članov: 20): podpredsednica Danica Simšič (od 29.1. 2003 opravlja funkcijo podpredsednice odbora Silva Črnugelj); članica Silva Črnugelj, član (10%)
- Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (število članov: 17): član Janko Veber (5,88%)
- Odbor za notranjo politiko (število članov: 21): podpredsednica mag. Majda Potrata, član Miran Potrč (9,52%)
- Odbor za zadeve Evropske unije (število članov: 23): člani Aurelio Juri, Feri Horvat, mag. Majda Potrata (13,04%)
- Ustavna komisija (število članov: 24): predsednik Borut Pahor (predsednik DZ od 25.10. 2001 do 20.7. 2004), predsednik Miran Potrč (od 1.9. 2004), člani (12,5%)
- Preiskovalne komisije:
 1. *Preiskovalna komisija Državnega zbora Republike Slovenije za ugotovitev odgovornosti odgovornih oseb in nosilcev javnih pooblastil glede nakupa in prodaje električne energije, zaradi česar je bila domnevno povzročena gospodarska škoda v sistemu slovenskega elektrogospodarstva* (preiskovalna komisija je bila ustanovljena na zahtevo ene tretjine poslancev): ZLSD je imela v komisiji namestnika predsednika
 2. *Preiskovalna komisija državnega zbora za ugotovitev ozadja in vzrokov napada na Mira Petka ter morebitno vpletenost in politično odgovornost nosilcev javnih funkcij* (preiskovalna komisija je bila ustanovljena na zahtevo ene tretjine poslancev): ZLSD je imela v komisiji enega člana

Skupine prijateljstva: Španija - vodja Aurelio Juri, Švedska - Miran Potrč, Zvezna republika Nemčija - Franc /Feri/ Horvat

POSLANSKA VPRAŠANJA IN POBUDE

Poslanci poslanske skupine ZLSD so v mandatnem obdobju DZ 2000-2004 postavili 158 poslanskih vprašanj in pobud; 10 jih je ostalo neodgovorjenih.

Primerjava števila poslanskih vprašanj in pobud z drugimi Poslanskimi skupinami:

	<i>POSTAVLJENA</i>	<i>% POSTAVLJENIH PO PS</i>	<i>NEODGOVORJENA</i>	<i>% NEODGOVORJENIH PO PS</i>
LDS	116	5%	6	5,17%
SDS	548	22%	28	5,11%
ZLSD	158	6%	10	6,33%
SLS	153	6%	6	3,92%
NSi	346	14%	12	3,47%
DeSUS	36	1%	-	0,00%
SNS	658	28%	76	11,55%
SMS	325	13%	13	4,00%
NARODNE SKUPNOSTI	74	3%	4	5,41%
SAMOSTOJNI POSLANEC	45	2%	2	4,44%
	2459		157	6,38%

POSLANSKA VPRAŠANJA IN POBUDE:

- 158 postavljenih vprašanj in pobud (ustnih in pisnih)
- 10 neodgovorjenih (6,33%)

Poslanci Združene liste socialnih demokratov so postavili sledeča poslanska vprašanja in pobude:

<i>SEJA</i>	<i>POSLANCI</i>
2. seja, 1. točka	Franc /Feri/ Horvat, Bojan Kontič, Majda Potrata, Miran Potrč, Silva Črnugelj
3. seja, 1. točka	Aurelio Juri, Silva Črnugelj
4. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk, Aurelio Juri, Janko Veber, Danica Simšič
5. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk, Danica Simšič, Aurelio Juri
6. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Silva Črnugelj, Samo Bevk, Janko Veber
7. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Danica Simšič, Miran Potrč, Janko Veber, Aurelio Juri, Samo Bevk
8. seja, 1. točka	Silva Črnugelj, Bojan Kontič, Samo Bevk, mag. Majda Potrata, Franc /Feri/ Horvat, Danica Simšič
9. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk
10. seja, 1. točka	Miran Potrč, Bojan Kontič, Samo Bevk, Silva Črnugelj
11. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk, Janko Veber
12. seja, 1. točka	Mag. Majda Potrata, Samo Bevk
13. seja, 1. točka	Samo Bevk, mag. Majda Potrata, Aurelio Juri
14. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk, Aurelio Juri, Janko Veber
15. seja, 1. točka	Silva Črnugelj
16. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Aurelio Juri
17. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk, Silva Črnugelj
18. seja, 2. točka	Samo Bevk
19. seja, 1. točka	Samo Bevk, mag. Majda Potrata
20. seja, 1. točka	Bojan Kontič
21. seja, 1. točka	Točka je bila umaknjena iz dnevnega reda DZ zaradi

	menjave vlade (Drnovšek-Rop).
22. seja, 2. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk
23. seja, 1. točka	Samo Bevk
24. seja, 1. točka	Silva Črnugelj, Janko Veber
25. seja, 1. točka	Silva Črnugelj, Samo Bevk, mag. Majda Potrata
26. seja, 1. točka	Mag. Majda Potrata, Bojan Kontič, Samo Bevk, Silva Črnugelj
27. seja, 1. točka	Silva Črnugelj
28. seja, 1. točka	Samo Bevk, Leopold Grošelj
29. seja, 2. točka	Bojan Kontič, Miran Potrč
30. seja, 1. točka	Mag. Majda Potrata, Bojan Kontič, Samo Bevk
31. seja, 1. točka	Miran Potrč
32. seja, 1. točka	Mag. Majda Potrata, Samo Bevk
33. seja, 1. točka	Samo Bevk, Silva Črnugelj
34. seja, 1. točka	Samo Bevk, mag. Majda Potrata
35. seja, 1. točka	Samo Bevk
43. izredna seja, 1. točka	Poslanci PS ZLSD na tej seji niso postavili poslanskih vprašanj.
36. seja, 1. točka	Mag. Majda Potrata, Samo Bevk
37. seja, 1. točka	Bojan Kontič, Samo Bevk
38. seja, 1. točka	Miran Potrč, Samo Bevk, Silva Črnugelj

Poslanci Poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov so med leti 2000 in 2004 postavili 158 poslanskih vprašanj in pobud (pisnih in ustnih), na 10 vprašanj niso dobili odgovora. Poslanci so na sejah Državnega zbora postavili 117 ustnih poslanskih vprašanj in pobud. Poslanska vprašanja so zastavljali večinoma na rednih sejah: 37 rednih in 1 izredna seja, na kateri pa poslanci poslanske skupine ZLSD niso zastavljali vprašanj vladi. Na sejo so poslanci zastavili povprečno 3 poslanska vprašanja in pobude.

Pri postavljanju poslanskih vprašanj so bili dejavni določeni poslanci, nekateri pa v celem mandatu niso zastavili niti enega poslanskega vprašanja (Borut Pahor, predsednik Državnega zbora, Jerica Mrzel, ki je nasledila Danico Simšič).

- Franc /Feri/ Horvat

Postavil je 3 poslanska vprašanja. V poslanskih vprašanjih se je opredelil na migrante (poslansko vprašanje v zvezi s problematiko migrantov- odgovarjal je minister za notranje zadeve, dr. Rado Bohinc) ter na zunanje zadeve (poslansko vprašanje glede posledic na naše gospodarstvo zaradi terorističnih napadov v ZDA; poslansko vprašanje v zvezi s krepitvijo diplomatsko- konzularne mreže in misije Slovenije pri Evropski uniji).

- Bojan Kontič

Postavil je 28 poslanskih vprašanj. Največ vprašanj je postavil v zvezi s problematika na območju, kjer živi in je bil izvoljen (poslansko vprašanje v zvezi z ustanovitvijo Enote ZZV v Velenju, za čimprejšnjo preureditev izvoza z avtoceste v Arji vasi, v zvezi z ustanovitvijo

Enote ZZV v Velenju, poslansko vprašanje glede dogodkov v Termoelektrarni Šoštanj, vprašanje glede ukinitve železniškega potniškega prometa ob koncih tedna na progi Velenje-Celje, v zvezi z avtocestnim priključkom v Arji vasi, poslanska pobuda za odpravo zastojev na cestni povezavi Velenje-Arja vas, glede predelave oz. obdelave odpadkov iz Premogovnika Velenje, glede sanacije ceste Arja vas – Velenje). Postavljal je tudi vprašanja iz zdravstvenega področja (poslansko vprašanje v zvezi z ustanovitvijo Svetov javne zdravstvene službe (dvakrat), v zvezi s standardizacijo za diagnostične postopke, v zvezi s podeljevanjem koncesij v primarnem zdravstvu, v zvezi z dodeljevanjem dodatnih sredstev za materialne stroške v bolnišnicah, poslansko vprašanje v zvezi z izvrševanje nacionalnega programa zdravstvenega varstva »Zdravje za vse do leta 2004«, poslansko vprašanje v zvezi z krvodajalskimi akcijami) ter iz področja okolja in energije (poslansko vprašanje v zvezi z nacionalnim energetskim programom in poslansko vprašanje v zvezi s skladiščenjem ter termično obdelavo ali predelavo mesno kostne in pernate moke).

Spraševal je še v zvezi z davkom na dodano vrednost, v zvezi z čimprejšnjo odpravo nelogičnosti v pravdni zakonodaji, glede predpisov o materialnem in finančnem poslovanju Rimske katoliške cerkve, glede plačil frekvenčnine združenju lokalnih televizij, pobuda v zvezi z reformo državne uprave, poslansko vprašanje o delovanju Sklada Republike Slovenije za sukcesijo, poslansko vprašanje v zvezi z lastništvom certifikatov s strani Slovencev, ki živijo v tujini. Dvakrat pa je postavil tudi poslansko vprašanje glede registra živali za potrebe lokalne skupnosti.

- Mag. Majda Potrata

Postavila je 12 poslanskih vprašanj. Največ je spraševala o področju znanosti in izobraževanja (poslansko vprašanje v zvezi z reševanje kadrovskega in prostorskega položaja oddelka za prevajanje na Filozofski fakulteti v Ljubljani, vprašanje v zvezi z uvajanjem dvojezičnih razredov na nekaterih srednjih šolah, v zvezi z delovanjem znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (inštitut za slovenski jezik), vprašanje glede integracije mladih iz vzgojnih zavodov v redno življenje, vprašanje glede učenja o človekovih pravicah v šolah oz. sodelovanje z nevladnimi organizacijami za učenje tega področja na šolah). Postavila je tudi vprašanje s področja lokalne samouprave (poslansko vprašanje v zvezi z obveznostmi, ki jih država nalaga lokalnim skupnostim, ne da bi zagotovila finančne vire; vprašanje je zastavila dvakrat, ker je bil minister enkrat odsoten) in v zvezi z denacionalizacijo (poslansko vprašanje glede denacionalizacijskega zahtevka za šolsko poslopje Srednje kmetijske šole v Mariboru- vprašanje je postavila dvakrat). Zastavila je še sledeča vprašanja iz različnih področij: poslansko vprašanje v zvezi z uveljavljanjem pravic

slovenske manjšine v Italiji, poslansko vprašanje glede odzivanja na Ministrstvu za notranje zadeve RS v zvezi s problemi nasilja v družini in trgovino z ljudmi (poslanka je postavila dopolnilno vprašanje) in poslansko vprašanje v zvezi z določanjem delovnega časa dežurne zobozdravstvene službe.

- Miran Potrč

Postavil je 6 poslanskih vprašanj. Kot vodja poslanske skupine je spraševal tudi o aktualnem političnem dogajanju (poslansko vprašanje glede postopkov ministrstva s t.i. problemom Zbiljski Gaj, poslansko vprašanje predsedniku vlade glede povišanih premij za zavarovance starejše od 60 let, poslansko vprašanje o borčevskih pokojninah -na vprašanje je odgovarjal minister za delo, družino in socialne zadeve, dr. Vlado Dimovski) in o izvajanju nekaterih zakonov (poslansko vprašanje v zvezi z izvajanjem zakona o varstvu potrošnikov – neodgovorjeno, o uresničevanju zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti in glede izvajanja dopolnitev zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih)

- Silva Črnugelj

Postavila je 14 poslanskih vprašanj. Posebej jo je zanimala problematika izgradnje nove Univerzitetne knjižnice v Ljubljani (poslansko vprašanje glede priprav sprememb zakona o izgradnji Univerzitetne knjižnice Ljubljana, poslansko vprašanje v zvezi s pripravo zakona o gradnji NUK), dostop do interneta (poslanska pobuda v zvezi z dostopom do ISDN priključkov, poslansko vprašanje glede akcijskega načrta za večjo dostopnost do interneta na javnih mestih) in okoljsko-kmetijska problematika (poslansko vprašanje glede davčnih reform ekoloških zelenih davkov , glede uporabe pesticida gouča in čebelah, gensko spremenjene hrane). Spraševala je tudi o davčnih oprostitvah za donacije, sponzorstvo in mecenstvo v kulturi, o delovnih pogojih astronomsko-geofizikalnega observatorija na Golovcu, o pripravi cenikov ob uvedbi evra, o podelitvi koncesije za Postojnsko jamo, v zvezi z zdravstvom (nov dializni center v Kranju, poslansko vprašanje glede uresničevanja novele zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstveni dejavnosti) in postavila je poslansko vprašanje glede politike urada vlade Republike Slovenije za varstvo potrošnikov do nevladnih potrošniških organizacij.

- Aurelio Juri

Postavil je 11 poslanskih vprašanj. Ukvarjal se je predvsem s slovensko-hrvaškimi odnosi (poslanska pobuda v zvezi s pobudo za oceno ustavnosti zakona o ratifikaciji sporazuma o obmejnem prometu in sodelovanju z Republiko Hrvaško, poslansko vprašanje v zvezi s prioritetenim reševanjem pobude za oceno ustavnosti zakona o ratifikaciji sporazuma o obmejnem prometu in sodelovanju z Republiko Hrvaško), z pomorstvom (poslansko

vprašanje glede predvidene spremembe pomorskega zakonika glede obiskov plovil na jedrski pogon ali z jedrskim orožjem (vprašanje je kasneje umaknil), poslansko vprašanje v zvezi s pripravo zakona o zaščiti ladij in pristanišč). Spraševal je tudi o povezavi Kopra z notranjostjo Slovenije (poslansko vprašanje o usodi drugega železniškega tira Koper – Divača (trikrat)). Postavil pa je tudi poslansko pobudo v zvezi s prebežniki in azilanti, ki je ostala brez odgovora, poslansko vprašanje v zvezi z izvajanjem zaščitnega zakona slovenske narodne skupnosti v Italiji in poslansko vprašanje v zvezi z izgradnjo 5. in 10. avtocestnega koridorja.

- Janko Veber

Postavil je 6 poslanskih vprašanj. Spraševal je o različnih temah: poslansko vprašanje glede poročila o koriščenju pridobljenih sredstev na podlagi mednarodnih ter razvojnih programov, v zvezi z lokacijskimi opredelitvami avtocestnega odseka Vrba- Peračica, o projektu izkoriščanja veterne energije v občini Vipava, glede gospodarskega položaja v Kočevju, v zvezi s problematiko izvoza topovskih cevi železarne Ravne, glede priprave nacionalnega programa razvoja civilnega letalstva.

- Danica Simšič

Postavila je 6 poslanskih vprašanj. Ni se opredelila samo na določene teme temveč so njena vprašanja iz različnih tem: poslanska pobuda v zvezi s spremembo pravilnika o obratovalnem času trgovin, poslansko vprašanje v zvezi z reformo državne uprave, poslansko vprašanje o odzivu naših organov oblasti na vmešavanje tuje države v izrazito notranje zadeve, poslansko vprašanje glede nošenja uniform ob slavnostnih prireditvah (na vprašanje je odgovoril minister za notranje zadeve, dr. Rado Bohinc), poslansko vprašanje v zvezi s poenotenjem višine odpravnin v primeru insolventnosti podjetij, poslansko vprašanje o izvrševanju pravnomočnih odločb v zvezi s črnogradnjami.

- Leopold Grošelj

Postavil je 1 poslansko vprašanje in sicer glede finančnega problema zaradi izgradnje HE Vrhovo v občini Radeče.

- Samo Bevk

Postavil je 30 poslanskih vprašanj. Postavljal je vprašanja z različnih področij: zdravstva (poslansko vprašanje v zvezi z ukrepi za preprečevanje okužb v zdravstvenih ustanovah, glede bolnišničnih okužb, v zvezi s čakalnimi dobami pri zobozdravnikih, v zvezi z bolnišničnimi okužbami v zdravstvenih ustanovah v Republiki Sloveniji); šolstva (poslansko vprašanje v zvezi z nadaljnim sprejemanjem Nacionalnega programa visokega šolstva, pobuda o pripravi zakona za ustanovitev Inženirske akademije, vprašanje o možnostih za ustanovitev srednje

šole v Ilirski Bistrici) in lokalne samouprave (poslansko vprašanje glede priprave novega zakona o financiranju občin, poslanska pobuda za spremembo zakona o financiranju občin Slovenije in t.i. zakona o šolskem tolarju, v zvezi s pripravo sprememb in dopolnitev zakona o financiranju občin (dvakrat), poslansko vprašanje glede celovitosti regionalne razvojne politike, v zvezi z dolgotrajnimi postopki sprejemanja dolgoročnih in srednjeročnih planov občin, glede zakona oz. spremembe zakona o financiranju občin, poslansko vprašanje v zvezi z navodili občinam glede izvajanja ustavne odločbe v delu, ki se nanaša na najem stanovanj po predpisih o socialnem varstvu). Samo Bevk pa je postavljala tudi poslanska vprašanja, ki se nanašajo na problematiko okolja, v katerem je bil izvoljen – Idrija: poslansko vprašanje glede revidiranega programa zapiranja rudnika živega srebra Idrija, v zvezi s prenovo poslopja Gimnazije Jurija Vege in novogradnje pripadajoče šolske telovadnice, glede prenosa nepremičnin rudnika živega srebra Idrija iz države na lokalno skupnost.

Postavljala pa je poslanska vprašanja z različnih področij: poslansko vprašanje glede prevodov ob prevzemanju pravnega reda EU, o aktivnostih naše države pri odzivu na teroristične napade na ZDA, o gospodarski izkoriščenosti proda v naših rekah ter povračilom s tem povzročenih škod, glede izvajanja zakona o zagotavljanju vidnosti in slišnosti programov RTV Slovenija in o lokalnih nekomercialnih programih na območjih v zamejstvu, v zvezi s skladiščenjem izrabljenega jedrskega goriva, vprašanje glede ukinjanja davčnih in geodetskih izpostav in zmanjševanja njihovih pristojnosti in zaposlenih, glede priprave zakona o sladkovodnem ribištvu, poslanska pobuda za proučevanje rezultatov repopulacije soške postrvi, v zvezi z reševanjem problema azbestnih bolnikov, v zvezi z sprejetjem nacionalnega programa izgradnje in vzdrževanja državnih cest, glede usode Bloudkove velikanke in Planice, v zvezi z nadaljevanjem projekta izgradnje namakalnega sistema Vogršček v Vipavski dolini.

RAVNANJA IN STALIŠČA POSLANSKE SKUPINE ZLSD PO POSAMEZNIH PODROČJIH

ZUNANJA POLITIKA

1. VSTOP REPUBLIKE SLOVENIJE V EVROPSKO UNIJO (EU)

1.1 Vstop v EU

- 1.2 Potrebno je bilo prilagoditi slovenski pravni red evropskemu pravnemu redu.
Spremembe ustave (prenos dela suverenosti naše države na demokratične mednarodne

integracije – novi 3.a člen; možnost izročanja slovenskih državljanov- sprememba 47. člena; možnost nakupa nepremičnin za tujce- sprememba 68. člena)

Referendum o vstopu v EU in NATO

1.3 Volitve v Evropski parlament

DZ je sprejel Zakon o volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (sprejet na 19. redni seji, 21. oktober 2002) . Novela zakona (sprejeta na 34. redni seji, 23. februar 2004): zagotovljena najmanj 40% zastopanost obeh spolov (ZLSD se je zelo angažirala za sprejetje takšne rešitve).

Razprava o nadomestnih poslancih: ker so bile volitve v Evropski parlament 13. junija 2004 in se je Evropski parlament konstituiral šele v sredini julija istega leta, se je pojavilo problem združljivosti funkcij poslanca DZ Republike Slovenije in poslanca Evropskega parlamenta. Vlada je v noveli zakona predlagala, da se dopusti združljivost obeh funkcij do naslednjih volitev v DZ, ki so bile že načrtovane za jesen (izvedene 3. oktobra 2004).

PS ZLSD je bila mnenja, da je ta rešitev racionalna in smiselna. Vendar pa ta predlog na matičnem delovnem telesu ni dobil dovolj podpore. Na sejo DZ je PS ZLSD še enkrat vložila amandma, vendar tudi ni bil sprejet. Kasneje se je DZ znašel v zagati pri imenovanju nadomestnih poslancev. Zagata je bila še toliko večja, ker sta bila med izvoljenimi poslanci v Evropski parlament tudi predsednik DZ Borut Pahor in podpredsednik DZ dr. Miha Brejc.

1.4 Sodelovanje med Vlado RS in DZ v zadevah EU

Zakon o sodelovanju med DZ in Vlado v zadevah EU, v skladu s katerim daje DZ vladi usmeritve za njeno odločanje v organih EU je PS ZLSD podprla, ker je menila, da mora DZ ohraniti odločilen vpliv na stališča vlade v zadevah EU.

1.5 Dopolnitve Poslovnika Državnega zbora

Na predlog skupine poslancev (tudi iz poslanske skupine ZLSD) je DZ sprejel dopolnitve poslovnika, kjer je določil postopek za obravnavo in sprejem stališč Republike Slovenije v okviru DZ pri predlogih zakonodajnih aktov EU in stališč RS pri spremembi ustanovitvenih pogodb, na katerih temelji EU.

1.6 Deklaracija o stališčih za začetek delovanja Republike Slovenije v institucijah EU v letu 2004

PS ZLSD je deklaracijo podprla, poudarila pa, da je potrebno posebno pozornost posvetiti opazilom povezanim z izvajanjem »Lizbonske strategije«.

- VKLJUČEVANJE V NATO

PS ZLSD je glede tega vztrajala na stališču, da morajo o vstopu Republike Slovenije v zvezo NATO odločiti državljani na referendumu. O vstopu v NATO pa so bila v poslanski skupini ZLSD različna mnenja. Kljub temu pa je večina poslanske skupine podprla ratifikacijo Severnoatlantske pogodbe (24. februar 2004).

- VATIKANSKI SPORAZUM

PS ZLSD je sporazumu s Svetim sedežem kot opozicijska PS nasprotovala že v prejšnjem mandatu DZ. V mandatu 2000-2004 pa je vztrajala, da se sporazum pred ratifikacijo v DZ preveri še na Ustavnem sodišču. Sporazum je bil nato poslan v presojo Ustavnemu sodišču, ni pa vlada dovolila priložitve ločenega mnenja ministrov iz ZLSD. Le-ti so ga kasneje na Ustavno sodišče poslali sami, vendar pa ga Ustavno sodišče ni obravnavalo.

Ustavno sodišče je izdalo interpretativno odločbo, vendar pa je kljub temu PS ZLSD glasovala proti ratifikaciji sporazuma.

- ODNOSI S SOSEDI

1. Kulturni sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo je PS ZLSD podprla.
2. Sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju s Hrvaško (Državni zbor je odločal o njegovi ratifikaciji julija 2001), medtem ko je Sabor Republike Hrvaške ratificiral ta sporazum leta 1997. Celotna PS ZLSD je sporazum podprla.
3. Pogodba med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo. PS ZLSD je sicer opozorila na številna vprašanja, ki jih pogodba pušča odprta, vendar pa je ocenila, da bi nesprejetje te pogodbe Republiko Slovenijo postavilo v slabši pogajalski položaj in je zato pogodbo podprla.

- SODELOVANJE S SLOVENCMI PO SVETU

1. Resolucija o odnosih s Slovenci po svetu
PS ZLSD je resolucijo podprla.
2. Predlog zakona o odnosih RS s Slovenci, ki živijo zunaj njenih meja
PS ZLSD predloga zakona, ki ga je vložila skupina opozicijskih poslancev, vsebinsko pa je njihov predlog posegal v ustavo in številne zakone, ni podprla. Je pa pozdravila vladno obljubo, da bo vlada pripravila

zakon, ki bo uredil to področje.

- ZAKON O SODELOVANJU MED RS IN MEDNARODNIM KAZENSKIM SODIŠČEM

PS ZLSD je poudarila nujnost in koristnost tega sodišča.

- ZAKON O ZUNANJIH ZADEVAH

Namen tega zakona je bil uskladitev slovenske zakonodaje z evropsko.

PS ZLSD je v času koalicijskega usklajevanja večino svojih predlogov uspela vnesti v besedilo zakona poslanega v parlamentarno obravnavo. Vlada je večino predlogov ZLSD upoštevala, zato je poslanska skupina ZLSD zakon tudi podprla. DZ je sprejel tudi novelo zakona o zunanjih zadevah - zakoni o ratifikacijah.

FINANCE IN GOSPODARSTVO

- FINANCE

Davčna reforma

ZLSD je pri tem zasledovala naslednje cilje:

- redistribuiranje davčnih bremen na bogatejše
- razbremenitev dohodkovno šibkejših slojev prebivalstva
- povečanje konkurenčne sposobnosti gospodarstva
- povečanje oz. vsaj ohranjanje fiskalne moči lokalnih skupnosti
- transparentnost davčne politike
- celovitost pristopa k davčni politiki

1. Zakon o dohodku pravnih oseb

PS ZLSD je ta zakon, katerega osnovni namen je davčna razbremenitev dela in prerazporejanje davčnih obremenitev na kapitalske dobičke, podprla.

2. Zakon o dohodnini

PS ZLSD je zakon podprla, in dosegla tudi, da bo izpadle dohodke iz dohodnine lokalnim skupnostim nadomeščala država. Na ta zakon je Državni svet izglasoval veto, študentske organizacije pa so dale pobudo za naknadni zakonodajni referendum.

3. Zakon o davčnem postopku

Državni proračuni

1. Proračun za leto 2001

Sanacijski proračun z le malo sredstev, ki bi jih lahko imenovali razvojna sredstva. Ob ohranjanju proračunskega primanjkljaja na nivoju 1% BDP (v tistem letu je državi grozil primanjkljaj 7,2% BDP), so si v ZLSD prizadevali za zagotovitev sredstev za stabilno delovanje socialnih blagajn, za vzdrževanje regionalnih programov, za nekatere prioritete v izobraževanju, znanosti in za aktivne politike na področju zaposlovanja ter za nujna sredstva za začetek reforme javnega sektorja.

2. Proračun 2002, proračun 2003

Na zahtevo ZLSD je koalicija takoj po sprejetju proračuna za leto 2001 začela z pripravo dvoletnega proračuna. Konec novembra 2001 je DZ prvič sprejel proračuna za dve leti. S tem je bila povečana predvidljivost javnofinančnih izdatkov pa tudi stabilnost in transparentnost sprejemanja novih javnofinančnih obveznosti.

PS ZLSD je proračun podprla, ker so bile v njem upoštewane temeljne usmeritve ekonomske politike. Vendar pa je PS ZLSD v predstavitvi svojih stališč povedala, da proračun ni idealen, je pa najboljši doslej.

3. Rebalans proračuna za 2002

Julija 2002 je DZ sprejel rebalans proračuna za 2002. Vlada je s tem želela na osnovi pravočasnega ukrepanja in transparentnega upravljanja proračuna, izvršiti temeljne naloge, ki si jih je zastavila ob sprejemanju proračuna.

4. Rebalans proračuna za 2003

Rebalans proračuna 2003 je bil sprejet 19. decembra 2002. PS ZLSD je rebalans podprla. Rebalans je predvsem predvidel manj odhodkov iz proračuna (hkrati tudi manj prihodkov). Na predlog parlamentarnega odbora za finance in monetarno politiko pa je Državni zbor sprejel tudi prerazporeditev sredstev in s tem reševanje in prestrukturiranje nekaterih gospodarskih družb.

5. Proračun 2004

Državni zbor je razpravljal in sprejel proračun za leto 2004 20. decembra 2002.

PS ZLSD je podprla dopolnili za sanacijo naftnih vrtin Nafta Lendava in za pomoč podjetjem, ki zaposlujejo invalide. PS ZLSD je v predstavitvi stališč poslanske skupine v DZ poudarila razvojno naravnost proračuna, saj se v njem povečujejo sredstva za izobraževanje, tehnološki razvoj, regionalni razvoj, dvig konkurenčnosti, kulturo in tudi za investicije v ceste in stanovanjsko izgradnjo.

6. Rebalans proračuna za leto 2004

Državni zbor RS je decembra 2003 sprejel rebalans proračuna za leto 2004. PS ZLSD je predlagani rebalans podprla.

7. Proračun za leto 2005

Decembra 2003 je DZ sprejel proračun za leto 2005. To je prvi »evropski« proračun. PS ZLSD ga je podprla.

- GOSPODARSTVO

1. Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizacije podjetij

PS ZLSD si je prizadevala za poenostavitve administrativnih postopkov in odpravo ovir pri ustanavljanju podjetij ter za poenostavitev in časovno skrajšanje postopkov pri tujih investicijah.

2. Zakon o prodaji državnega premoženja

V koalicijski pogodbi je bilo zapisano, da mora biti osnova za prodajo državnega premoženja ustrezen zakon. Potrebno bi ga bilo sprejeti do marca 2001, vendar pa je Ministrstvo za finance ocenilo, da zakon tako kot je bil vložen v parlamentarno proceduro, ni potreben. PS ZLSD se je temu stališču uprla. Na koalicijskih pogajanjih so prišli do rešitve, da se v letu 2001 stvari uredijo z zakonom o izvrševanju proračuna, vsebina zakona o postopkih prodaje finančnega premoženja pa se celovito uredi s spremembo zakona o javnih financah (sprejeto konec leta 2001).

3. Zapolnitev privatizacijskega primanjkljaja v Pooblaščenih investicijskih družbah

PS ZLSD je ponovno opozorila na nujnost zapolnitve privatizacijskega primanjkljaja, ki se kljub petletnim prizadevanjem ZLSD (v opoziciji) ni zapolnil z ustreznim državnim premoženjem. Vlada je popustila pritiskom ZLSD in pripravila program zapolnitve privatizacijske vrzeli in zakon, ki ureja to področje.

4. Zakon o prenehanju delovanja prostocarinskih prodajaln

PS ZLSD je opozarjala državo naj izpolni dane obljube, da bomo prostocarinske prodajalne na meji z EU zaprli, vendar pa naj uveljavi zaprtje prostocarinskih prodajaln na način, ki bi najmanj škodoval slovenskemu gospodarstvu. Vztrajanje ZLSD v koaliciji po kasnejšem časovnem zaprtju prostocarinskih prodajaln je omogočilo sprejetje zakona, ki je vlado obvezal, da se prostocarinske prodajalne zaprejo šele s 1.6. 2001 in ne z začetkom leta.

5. Spremembe zakona o gospodarskih družbah

PS ZLSD je ob obravnavi preprečila, da bi v tem zakonu omejili pravice do udeležbe predstavnikov zaposlenih v nadzornih svetih družb. Vztrajala je, da se celotno področje

sodelovanja zaposlenih pri upravljanju podjetij uredi s spremembami systemskega zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

- O nedeljskem delu trgovk/cev

ZLSD si je prizadevala, da do referendumu o obratovanju trgovin ob nedeljah ne bi prišlo in da bi socialni partnerji našli soglasje. Ko je referendum postal neizbežen, je podprla delavske pravice in omejitve nedeljskega obratovanja trgovin. PS ZLSD je prepričana, da bi bila najboljša rešitev koncept dežurnih prodajaln, ki bi omogočil zadovoljitev interesov potrošnikov in zaposlenih.

- O spodbujanju razvoja turizma

Zakon, ki bo na sistemski ravni uredil načrtovanje in izvajanje politike spodbujanja razvoja turistične dejavnosti.

- Privatizacija bank

ZLSD se je zavedala nujnosti privatizacije bank, vendar pa je hkrati opozarjala, da sočasna privatizacija vseh slovenskih bank ne more biti dobra, ker si morata slovensko gospodarstvo in država zagotoviti potreben vpliv tudi na vodenje finančne politike.

- Lastninjenje zavarovalnic

Maja 2002 je bil sprejet zakon o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic. PS ZLSD je ves čas sprejemanja zakona terjala pošteno lastninjenje. Dolgo se je zavzemala za sporazum, na koncu pa podprla sprejem zakona.

- Zaključek lastninjenja družbenega premoženja

Državni zbor je na seji junija 2004 odločal o ukinitvi Agencije RS za revidiranje lastninskega preoblikovanja podjetij. S tem je bil na formalni ravni zaključen proces lastninjenja družbene lastnine. ZLSD je ob tem poudarila, da se je pomemben del družbene lastnine olastnili z zakonom o denacionalizaciji (projekt, ki je povzročal in še povzroča mnogo sporov, na koncu pa bo ogromno stal davkoplačevalce, kajti kar nekaj obveznosti bo moral pokriti državni proračun), pomemben del družbene lastnine se je olastnil preko stanovanjskega zakona (lastniki stanovanj so postali nosilci stanovanjske pravice in s tem ima Slovenija največ privatnega stanovanjskega fonda; kupnina za stanovanja ni bila namensko uporabljena in zaradi tega se srečujemo s problemom zagotovitve primerne števila neprofitnih, najemnih stanovanj), lastninjenje podjetij s certifikati.

- Privatizacijska vrzel

ZLSD je zahtevala zapis tega problema v koalicijsko pogodbo. Ker problem ni bil rešen v petih mesecih od podpisa pogodbe, je ZLSD zahtevala koalicijsko usklajevanje. Zakon, ki ureja to področje je bil sprejet, končno je prišlo tudi do zapolnitve privatizacijske vrzeli.

DELO, DRUŽINA, SOCIALNE ZADEVE

Ministrstvo za delo, družina, socialne zadeve je od leta 2000 do leta 2004 vodil član ZLSD dr. Vlado Dimovski.

PS ZLSD je v postopku koalicijskega usklajevanja in sprejemanja zakonov aktivno sodelovala. Koordinacija med PS in ministrstvo je bila tudi dobra in mnoge sprejete rešitve so bile plod tega sodelovanja.

- Varstvo socialno ogroženih skupin

1. Zakon o invalidskih organizacijah

Zakon uzakonja invalidske organizacije kot organizirano obliko soudeležbe invalidnih državljanov pri državnih politikah na vseh ravneh in zahteva obvezno posvetovanje z invalidskimi organizacijami, ki jih prepoznava kot nosilke posebnih socialnih programov za invalide. PS ZLSD je posvetila temu zakonu veliko energije, saj je prepričana, da je potrebno šibkejše in ogrožene še dodatno varovati in zavarovati.

2. Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov

Zakon je bil sprejet brez glasu proti (za zakon so glasovali tudi vsi prisotni poslanci in poslanke opozicije). To je dokaz, da je bil zakon dobro pripravljen in argumentiran.

Na predlog PS ZLSD je DZ iz zakona črtal člen, ki je dopuščal možnost, da bi posameznik, ki ima priznan status invalida po zakonu o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb, lahko pridobil pravico so zaposlitvene rehabilitacije, če bi našel delodajalca, ki bi ga bil pripravljen zaposliti, ker bi taka oseba, če bi se zaposlila, na podlagi takšne določbe lahko za vedno izgubila dotedanje socialno varstvo, ki ga uživa. PS ZLSD je to predlagala na podlagi argumentacije vlade oz. ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

3. Novela zakona o zaščiti živali

S to novelo je olajšan vsakdanjik invalidnih oseb, ki svojih opravil ne morejo opravljati brez pomoči izurjenih psov. PS ZLSD je podprla novelo. PS ZLSD se je kljub dvomu, ki se je pojavil ob sprejemanju te novele (ali je zakon o zaščiti živali primeren akt za določilo o pravicah slepih in njihovih psov vodičev), postavila na stališče, da je rešitev, ki ni najboljša, sprejemljiva, ker lajša življenje slepim.

4. Noveli zakona o socialnem varstvu

Prva novela: prenizka višina socialno varstvenih dajatev oziroma pomoči v primerjavi z življenjskimi stroški; potrebna uskladitev zakona z zakonodajo EU.

Druga novela: možnost izbire družinskega pomočnika za težko duševno ali telesno prizadete otroke; ureditev koncesijskega izvajanja nekaterih javnih služb na področju socialnega varstva; določitev nekaterih ukrepov za vzpodbujanje zaposlovanja upravičencev do denarne socialne pomoči.

PS ZLSD je posvetila veliko skrbi k sprejetju omenjenih novel zakona. Veliko so sodelovali predstavniki ministrstva in seveda podprli obe noveli.

5. Zakon o subvencioniranju študentske prehrane

V obravnavo je zakon vložila skupina poslancev, PS ZLSD pa je bila mnenja, da je to uzakonitev dobre prakse na tem področju, saj se je PS ZLSD za urejeno študentsko prehrano zavzemala že v prejšnjih mandatih.

6. Predlog novele zakona o izvrševanju proračuna

Novelo je pripravilo ministrstvo za finance, novela pa je predvidevala spremenjen sistem usklajevanja socialnih prejemkov (deindeksacija) na način, ki bi zmanjšal njihovo realno vrednost. Predlog ni bil usklajen s koalicijskimi partnerji in ekonomsko socialnim svetom, kar je bilo v nasprotju z koalicijsko pogodbo in socialnim sporazumom. Zaradi vztrajanja ZLSD je bil sporni člen (ki bi za približno 2 % realno zmanjšal socialne transferje) črtan iz novele.

• DELO IN AKTIVNA POLITIKA ZAPOSLOVANJA

1. SOCIALNO PARTNERSTVO

Na predlog PS ZLSD je bil že leta 1998 sprejet načelni sklep, v katerem se priporoča vladi, da pri vseh zakonih, katerih vsebina je povezana z vprašanji, ki se urejajo s kolektivnimi pogodbami ali drugimi oblikami sporazumevanja med socialnimi partnerji, v obrazložitvi zakona izrecno navede, ali je glede teh vprašanj dosežen sporazum s socialnimi partnerji.

1.1 Socialni sporazum za obdobje od leta 2003 do 2005

Podpisan aprila 2003 med socialnimi partnerji.

1.2 Zakon o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004-2005

DZ ga je sprejel na podlagi dogovora med vlado, delodajalskimi organizacijami in sindikati aprila 2004. PS ZLSD je izražala zadovoljstvo, ker so ga podpisali predstavniki več kot dvetretjini delojemalcev, ker so k dogovoru pristopile vse štiri delodajalske asociacije. PS ZLSD je zakon podprla.

1.3 Nov zakon o delovnih razmerjih

DZ ga je sprejel aprila 2002, ob soglasju socialnih partnerjev. Zakon je bil v parlamentarno proceduro vložen že leta 1997. PS ZLSD je med poslanskimi skupinami vložila največ predlogov, kako izboljšati zakon. PS ZLSD je zakon podprla, ves čas pa si je prizadevala, da

bi bil napisan tako, da bi delavcem nudil maksimalno podporo pri uveljavljanju njihovih pravic.

1.4 Novele zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

PS ZLSD je vse spremembe podprla, opozorila pa je tudi, da so na nekatere dele zakona, ki jih sedaj spreminjajo, opozarjali že ob njihovem sprejetju.

1.5 Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu

DZ jo je sprejel decembra 2003; nastala je na podlagi zakona o varstvu in zdravju pri delu. PS ZLSD je sprejem resolucije pozdravila.

1.6 Nacionalni program trga dela in zaposlovanja do leta 2006-03-14

PS ZLSD je podprla sprejem programa; ocenila je, da je evropsko naravnano.

1.7 Novela zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju

Sprejeta je bila, da zakon uskladi z odločbo Ustavnega sodišča, ki je presodilo, da je člen, ki zahteva najmanj polovico predstavnikov delavcev v nadzornih svetih večjih podjetij, v neskladju z ustavo, ker prekomerno posega v pravico do lastnine. Hkrati je novela uskladila zakon tudi z evropsko zakonodajo.

1.8 Zakon o evropskih svetih delavcev

Ureja pravico delavcev do obveščanja in posvetovanja v podjetjih, ki delujejo na nadnacionalni ravni na območju EU. PS ZLSD je zakon podprla.

1.9 Zakon o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic EU za opravljanje reguliranih poklicev oz. reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji

PS ZLSD je zakon podprla, ker je del pravne podlage za uspešno uresničevanje enega temeljnih načel EU.

1.10 Novela zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti

Usklajevanje zakonodaje z evropsko zakonodajo.

1.11 Problem pokojnin slovenskih državljanov, ki so delali v drugih republikah nekdanje SFRJ

Problem na katerega so v PS ZLSD že dolgo opozarjali.

2. DRUŽINSKA POLITIKA

2.1 Noveli zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih

PS ZLSD je ob sprejemanju teh novel poudarila predvsem zagotovitev socialne varnosti, dostopa do socialnih služb, zaščito pred izkoriščanjem, zanemarjanjem in zlorabo otrok.

Posebej pa je pozdravila, da zakon jasno določa, da je otrokova korist najvišja in da je otrok imetnik pravice do stikov s starši.

2.2 Zakon o višini otroškega dodatka

PS ZLSD podprla. Zakon je zagotovil višjo pomoč otrokom v družinah z večjim številom otrok.

2.3 Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih

PS ZLSD je zakon skrbno spremljala od njegove vložitve v državni zbor in si prizadevala za določene izboljšave (povečane in podrobneje določene pravice za starše, za odpravo diskriminacije na podlagi državljanstva). PS ZLSD je zakon podprla.

2.4 Novela zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih

DZ je sprejel novelo, s katero so se zapolnile vrzeli in motnje, ki so se izkazale pri izvajanju zakona.

2.5 Novela zakona o jamstvenem in preživninskem skladu RS

PS ZLSD je sprejemanje novele skrbno spremljala, na koncu pa podprla novelo v celoti.

2.6 Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti

PS ZLSD je zakon z nekaterimi amandmaji na matičnem delovnem telesu celo dopolnjevala/spreminjala. Zakon je PS ZLSD v celoti podprla.

- POPRAVA KRIVIC

1. Zakon o vojnih grobiščih

PS ZLSD si je prizadevala za čimprejši sprejem zakona. Junija 2003 ga je DZ po skoraj petih letih razpravljanja sprejel. Opozicija je sejo obstruirala.

2. Zakon o skladu za poplačilo odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja

DRŽAVNA UPRAVA, JAVNE ZADEVE, SODSTVO

Minister za notranje zadeve je bil od leta 2000 do leta 2004 dr. Rado Bohinc, ZLSD. Njegov resor je pokrival vsa zgoraj naštetá področja (razen pravosodja; minister tega resorja je bil tri leta in pol iz SLS (Ivo Bizjak)).

- PODROČJE DRŽAVNE UPRAVE IN JAVNIH ZADEV

1. Zakon o vladi

Sprejet je bil takoj po izvolitvi mandatarja, še pred imenovanjem vlade. Z njim se je racionaliziralo delo vlade in zmanjšala njena sestava. LDS je v zakon želela vnesti večjo vlogo in pooblastila predsednika vlade v odnosu do DZ, vendar pa je PS ZLSD z

nasprotovanjem dosegla, da so se opravile spremembe, ki so bile dogovorjene s koalicijsko pogodbo.

2. Zakon o organizaciji in delovnem področju ministrstev

Vsebino tega zakona je bilo potrebno prilagoditi sprejetemu zakonu o vladi. PS ZLSD je ob sprejemanju tega zakona opozorila, da je potrebno sprejeti zakon o upravi, ki bo uredil notranjo členitev različnih vladnih organov, ker zmanjšanje ministrstev še ne pomeni racionalizacije stroškov državne uprave.

3. Zakon o državni upravi

PS je v okviru vladne koalicije opozarjala na zahtevnost vsebine zakona in na različne poglede političnih strank. Po mnenju PS ZLSD bi vlada tudi potrebovala več pooblastil v zvezi z organiziranostjo uprave.

PS ZLSD se je z vložitvijo amandmaja, ki je črtal 83. člen, odzvala na vladni amandma, ki je upravnim enotam nalagal, da v treh letih od sprejema zakona prevzamejo od dislociranih enot ministrstev oz. organov v sestavi, na področju geodetske službe naloge sprejemanja vlog, informiranja, izdajanja podatkov strankam, opravljanja dejanj v upravnih postopkih. Z amandmajem so uspeli člen črtati, ker so utemeljili, da bi tovrstna rešitev povzročila odliv visoko izobraženih kadrov na sedeže območnih geodetskih uprav oz. na sedeže t.i. statističnih regij ali v glavno mesto in s tem povezano izgubo delovnih mest v ukinjenih izpostavah. Poslanci ZLSD so zakon podprli.

Novela zakona (maj 2003): poslanci ZLSD so jo podprli.

4. Zakon o javnih uslužbencih

Eden od najpomembnejših sklopov reforme javne uprave. Zakonsko urejanje sloni na načelih izvrševanja javnih nalog, ki so namenjena vzpostavitvi standardov kakovosti; PS ZLSD je tak pristop podprla.

5. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju

S tem zakonom se vzpostavlja skupni plačni sistem za javne uslužbence in funkcionarje, urejuje se razmerje med plačami javnih uslužbencev in funkcionarjev, vzpostavlja fleksibilnost plačnega sistema; vzpostavlja se transparenten in obvladljiv plačni sistem.

PS ZLSD je zakon podprla, ker sprejem zakona pomeni podlago za postopno urejanje problematike plač v javnem sektorju. Zakon je bil od sprejema še trikrat noveliran; spremembe odpravljajo nekatere pomanjkljivosti prvotno sprejetega zakona in na novo postavljajo roke za njegovo dokončno uveljavitev. PS ZLSD je tudi spremembe in dopolnitve zakona podprla.

6. Zakon o inšpekcijske nadzoru

Z zakonom naj bi se odpravile pomanjkljivosti in povečala naj bi se učinkovitost delovanja inšpekcij, usklajenost njihovega delovanja, transparentnost in usklajenost inšpekcijskega delovanja s splošnimi načeli delovanja uprave. Poslanci in poslanke ZLSD so kot člani Odbora za notranjo politiko opozarjali, da inšpektorji niso samo represivni organ, ampak je njihova naloga tudi opozarjanje in osveščanje svojih zavezancev k boljšemu spoštovanju predpisov. Poslanci in poslanke ZLSD so tako prispevali k oblikovanju amandmajev, ki so odpravili določene pomanjkljivosti in PS ZLSD je tako zakon podprla.

7. Zakon o policiji

V PS ZLSD so bili mnenja, da je novela zakona potrebna (vse več pripomb na delo policije s strani Varuha človekovih pravic, poročila, ki jih objavljajo tuje institucije), saj na novo ureja nadzor nad delom policije (za to je bistvena utrditev pravne podlage za razvidno in učinkovito razmerje med ministrstvom in ministrom ter policijo in njenim generalnim direktorjem), pritožbeni postopek (prenos iz policije na ministrstvo; v PS ZLSD so imeli pomisleke glede sestave senata za pritožbe, ki ga imenuje minister, motil jih je predstavnik policijskega sindikata) in prepoved približevanja (nova uvedba instituta prepovedi približevanja žrtvi - poseben cilj zaščite žrtev družinskega nasilja).

Poslanci in poslanke ZLSD so se aktivno vključili v razpravo o zakonu o policiji, na koncu pa so z amandmaji zakon podprli.

8. Nacionalni program varnosti cestnega prometa v Republiki Sloveniji

Kompleksen, interdisciplinaren in z vidika prometnovarnostne stroke zahteven dokument z jasno opredeljenimi cilji ter aktivnostmi za štiriletno obdobje. V PS ZLSD so ocenili, da je nacionalni program dober, zato so ga podprli.

9. Zakon o varnosti v cestnem prometu

Upoštevanje smernic EU in sledenje evropskemu pravnem redu. V PS ZLSD so ocenili, da gre za tehnično, strokovno in vsebinsko zahteven zakon, ki ureja vrsto zadev. Vsi ukrepi za udeležence v prometu na videz niso dobrodošli, dejansko pa bodo prispevali k večji prometni varnosti. PS ZLSD je zakon podprla. Na zakon je dal Državni svet veto, zato je o njem DZ ponovno odločal in zakon ponovno potrdil.

10. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških zoper javni red in mir

ZLSD je bila sopodpisnica zakona.

Predlog o dekriminalizaciji oseb, ki se vdajajo prostituciji, dejanja, ki se ukvarjajo s podpornim dejanji pa so vključena med kazniva dejanja. PS ZLSD je zakon podprla.

11. Spremembe in dopolnitve zakona o splošnem upravnem postopku

Noveliran je bil leta 2002. Cilj je bil povečanje učinkovitosti postopkov, odprava nekaterih v praksi ugotovljenih nejasnosti oz. problemov ter uveljavljanje novih rešitev na področju približevanja uporabnikom in elektronskega poslovanja.

Temeljni zakon slovenskega pravnega reda, ki skupaj s področnimi zakoni ureja izvajanje upravnih postopkov v organih državne uprave, v organih samoupravnih lokalnih skupnosti in pri izvajalcih javnih pooblastil.

PS ZLSD je v odboru za notranjo politiko skupaj s koalicijskimi partnericami sledila mnenju zakonodajno-pravne službe in sprejetimi amandmaji, zakon podprla.

12. Spremembe in dopolnitve zakona o azilu

2001: V PS ZLSD so se ob sprejemanju sprememb in dopolnitev zakona o azilu še posebej angažirali in z amandmaji dosegli, da so bile spremembe in dopolnitve zakona o azilu sprejete v skladu z odločbo ustavnega sodišča in implementacijo evropskega prava na posameznih segmentih.

2003: odpravlja pravno vrzel pri varstvu osebnih podatkov prosilcev za azil, beguncev in oseb, ki jim je priznana posebna oblika zaščite. Poslanci in poslanke ZLSD so novelo zakona podprli.

13. Zakon o nadzoru državne meje

PS ZLSD je zakon podprla, saj je menila, da se tako zagotavlja uveljavljanje interesov RS za varno mejo in urejen nadzor državne meje s schengenskim pravnim redom. PS ZLSD je podprla tudi novelo zakona.

• POPIS PREBIVALSTVA

1. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o popisu prebivalstva

Zakon je določal, da se ljudi na popisu prebivalstva vpraša tudi o veroizpovedi. V PS ZLSD so takoj reagirali, ker so menili, da je spraševanje ljudi o njihovi veroizpovedi ustavno sporno in da ni razloga, da bi bilo izjavljanje o verskem prepričanju sestavni del popisa prebivalstva.

PS ZLSD je že na parlamentarnem odboru za notranjo politiko predlagala črtanje tega vprašanja, kar je bilo sprejeto. Tak predlog je bil poslan vladi, da bi le-ta s črtanjem tega vprašanja preprečila nepotrebno in politično motivirano razpravo. Vlada tega ni naredila in na seji DZ je prišlo do dolge razprave na to temo. Amandma odbora o črtanju vprašanja o veroizpovedi ni bil sprejet, zato ga je PS ZLSD ponovno vložila v tretji obravnavi. Amandma sicer ni bil sprejet, je pa vzpodbudil LDS k oblikovanju kompromisnega predloga amandmaja, ki ga je PS ZLSD sprejela.

- LOKALNA SAMOUPRAVA

1. *Zakon o samoprispevku*

PS ZLSD je ta zakon podprla, ker omogoča lokalnim skupnostim razpis samoprispevka za urejanje določenih lokalnih problemov. PS ZLSD pa je pripravila še amandma, v katerem je opredelila lestvico, po kateri bi zavezanci plačali sorazmerno večji samoprispevek glede na večji bruto dohodek. K temu predlogu so po dolgi razpravi pristopile tudi ostale koalicijske stranke.

2. *Zakon o lokalni samoupravi*

Z novim zakonom o lokalni samoupravi so želeli utrditi položaj lokalne samouprave v sistemu javne uprave ter pravico do obveščeniosti, posvetovanja in sodelovanja prebivalcev pri opravljanju javnih zadev na lokalni ravni. Nov zakon pa je bil potreben tudi za harmonizacijo z načeli Evropske listine o lokalni samoupravi. Največ razprave je bilo pri sprejemanju zakona na temo nezdružljivosti funkcije poslanca in župana. PS ZLSD se je načelno opredelila za nezdružljivost obeh funkcij (neglede na župane/poslance v poslanski skupini). Zakon je ob koncu mandata ostal v zakonodajnem postopku v drugi fazi obravnave na odboru za notranjo politiko.

3. *Teze za zakon o pokrajinah*

Pripravila jih je ZLSD, vendar pa gradivo ni nikoli prešlo koalicijske razprave, tako da DZ o tem ni razpravljal.

4. *Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije*

Predlog je vložila skupina poslancev in poslank ZLSD s prvopodpisanim Miranom Potrčem. Urejal naj bi odnos med vlogo mesta kot mestne lokalne skupnosti in funkcije mesta kot prestolnice države. S tem zakonom bi se enakopravno dogovarjalo usklajeno reševanje teh vprašanj med vlado in oblastmi v mestu. Ta zakon ne določa nobene nove vloge glavnega mesta, ampak samo ureja tiste naloge, ki jih državni organi in organi občine že izvajajo. Zakon je bil speljan skozi vsa tri branja in na koncu sprejet.

- REFERENDUM

Veljavni zakon o referendumu je predvsem evropsko neprimerljiv. Potreben je sprememb, ker je prevečkrat izrabljen in največkrat služi le za začasno zaustavitev zakonodajnega postopka. PS ZLSD je dosegla, da se je povišalo število podpisnikov za začetek postopka zbiranja podpisov za izvedbo referenduma iz 200 na 1000. Dosegla je tudi nekoliko jasnejše pogoje zbiranja podpisov in vsebino podpisanih listov.

V mandatu 2000-2004 so državljanke in državljani RS odločali na sedmih referendumih. V PS ZLSD so prepričani, da se institut referenduma preveč izrablja za opozicijsko nastopaštvo. Predhodni zakonodajni referendum ima možnost zaustavitve zakonodajnega postopka. Stališče PS ZLSD je, da se zakonodajni referendum opredeli kot naknadni, ki ga razpiše državni zbor na zahtevo tretjine poslancev, 40.000 volivcev ali državnega sveta.

- PRAVOSODJE

1. *Obligacijski zakonik*

Najobsežnejši zakon na področju civilnega prava, ki ureja medčloveška razmerja po načelu enakosti subjektov. PS ZLSD je vlagala amandmaje, ki so bili sprejeti.

2. *Stvarnopravni zakonik*

Ureja lastnino kot eno temeljnih ustavnih pravic, temelječih na zasebno lastninskem konceptu. PS ZLSD je ocenila, da je nujno, da se pravno uredijo nova lastniška razmerja in se uskladijo s pravnim redom EU.

3. *Novela zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o notariatu*

Cilj je večja pravna varnost strank in udeležencev pravnih poslov v smislu zmanjšanja poslovnih in drugačnih tveganj. V PS ZLSD so se zavzemali, da morajo dopolnitve zagotoviti večjo pravno varnost strank, ne pa samo nalagati novih obremenitev. Poslanke in poslanci PS ZLSD so zakon podprli.

4. *Spremembe in dopolnitve kazenskega zakonika*

Novela se nanaša na uskladitev zakonov z mednarodnimi dokumenti. PS ZLSD je v sodelovanju s koalicijskimi partnericami z amandmaji dopolnila zakon in tako prispevala k njegovi izboljšavi. PS ZLSD je zakon podprla.

5. *Spremembe in dopolnitve zakona o kazenskem postopku*

PS ZLSD je predlog zakona podprla, ker razen tega, da rešuje nekatera vprašanja iz odločb Ustavnega sodišča, zagotavlja tudi možnost učinkovitega reševanja zadev na sodiščih.

6. *Zakon o zemljiški knjigi*

Uskladitev pravil zemljiškoknjžnega prava z novimi pravili stvarnopravnega zakonika in zakona o izvršbi in zavarovanju; zagotavljanje sistemsko zaokrožene ureditve vseh pravil zemljiškoknjžnega prava novim značilnostim - informatizirani glavni knjigi zemljiške knjige. Na matičnem delovnem telesu so poslanke in poslanci ZLSD pripravili (skupaj z koalicijskimi partnericami in zakonodajno-pravno službo državnega zbora) ustrezne amandmaje, ki bodo pripomogli k transparentnemu delovanju zemljiške knjige.

7. *Spremembe in dopolnitve zakona o sodniški službi*

8. Spremembe in dopolnitve zakona o sodiščih

Spremembi zakonov sta bili sprejeti zaradi sodnih zaostankov. Omogočata začasno prerazporejanje sodnikov, omogočeno je stimulatивно napredovanje v nazivu, nadzor nad učinkovitostjo sodnega dela.

PS ZLSD je oba zakona podprla.

9. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških

Uveljvlja nov institut skrajšanega postopka kot posebno vrsto rednega postopka o prekršku.

PS ZLSD je zakon podprla.

- **BOJ PROTI KORUPCIJI**

1. Zakon o preprečevanju nasprotja interesov in omejevanju korupcije

PS ZLSD se je zavedala, da korupcija v Sloveniji obstaja, da pa stanje po mednarodnih ocenah ni kritično, vendar pa do te problematike ne smemo ostati brezbržni.

2. Resolucija o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji

Po mnenju PS ZLSD je pripravljena skrbno, pregledno in konkretno.

- **ČLOVEKOVE PRAVICE**

Izbrisani

V ZLSD so bili prepričani, da je potrebno storjene krivice glede priznavanja državljanstva popraviti. V stranki so ocenili, da je referendum, do katerega je prišlo, nesmiseln in človeško žaljiv.

Problematika najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih

Amnestija

PS ZLSD je amnestijo podprla.

Begunci/ke

Novela zakona o začasnem zatočišču, ki je omogočila pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje. Državni zbor jo je sprejel pred parlamentarnimi počitnicami leta 2002.

Pravice istospolno usmerjenih

PS ZLSD odkrito podpira pravice istospolno usmerjenih. Zakon o istospolni partnerski zvezi je bil vložen v proceduro in PS ZLSD je podpirala njegov čimprejšnji sprejem (v mandatu 2000-2004 zakon ni bil sprejet).

Brezplačna pravna pomoč

V parlamentarno proceduro je zakon o brezplačni pravni pomoči vložila PS ZLSD. Sprejet je bil leta 2001

Zaščita pred diskriminacijo

Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja.

Enake možnosti moških in žensk

PS ZLSD se zavzema za enake možnosti obeh spolov. Zato je bila med drugim sopolisnica predloga za spremembo 43. člena ustave, ki ga je Državni zbor tudi potrdil.

Poročilo varuha človekovih pravic

KULTURA, ŠOLSTVO, MEDIJI

• KULTURA

Ministrstvo za kulturo je vodila Andreja Rihter, ZLSD. PS ZLSD je zakonodajo, ki jo je predlagalo ministrstvo za kulturo podpiralo in jo tudi sooblikovalo.

1. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo

Zakon je bil temelj za delovanje na področju kulture v prihodnje. Sprejet je bil oktobra 2002 in je bil osnova za nacionalni program za kulturo, ki ga je državni zbor sprejel kasneje.

2. Nacionalni program za kulturo

Najpomembnejši strateški dokument na področju kulture za obdobje 2004-2007. Sprejet je bil v DZ februarja 2004. V nacionalnem programu za kulturo je bila skrb za ohranjanje in razvoj kulture poverjena celotni vladi in ne samo ministrstvu za kulturo.

PS ZLSD je resolucijo o nacionalnem programu za kulturo podprla.

3. Novela Zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi za obdobje 2004-2008

To je bil t. i. zakon o kulturnem tolarju. Med predlagatelji je bil iz vrst PS ZLSD Samo Bevk. Zakon je bil sprejet novembra 2002. Šlo je za podaljšanje veljavnosti zakona, z namenom povečanja financiranja v programe spomeniškega varstva in investicije v javne kulturne zavode, povečati sredstva za knjižničarstvo in ljubiteljsko kulturo, ter spodbujati kulturniške mreže pri posredovanju založništva, v kinematografiji in sodobni informacijski umetnosti.

4. Zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine

5. Novela zakona o filmskem skladu

PS ZLSD je novelo zakona podprla, predlagala pa je še naj vlada pripravi zakon o slovenski kinematografiji.

6. Novela zakona o avtorskih in sorodnih pravicah

PS ZLSD je novelo zakona podprla, ob tem pa dosegla boljšo uskladitev med kolektivnimi organizacijami, ki zastopajo avtorske pravice in med uporabniki, ki jih zastopajo reprezentativna združenja.

7. Zakon o knjižničarstvu

PS ZLSD je dosegla, da se ta zakon ni obravnaval po hitrem postopku, kar je omogočilo zainteresirani javnosti, da v javni razpravi prispeva svoj delež.

ŠOLSTVO

1. Verouk v javnih šolah

PS ZLSD je nasprotovala vsakemu poskusu uvajanja verouka v javno šolo. To so argumentirali z ustavo zagotovljeno ločenostjo države in cerkve in s tem, da naj bi bile v Sloveniji vse veroizpovedi enakopravne.

PS ZLSD je z odobravanjem sprejela odločitev ustavnega sodišča, da prepoved verskega pouka v javnih šolah ni v nasprotju z ustavo. V šolah s koncesijo je verouk mogoč, vendar pa časovno in prostorsko ne sme ovirati nemotenega programa javne šole. PS ZLSD je tovrstne spremembe zakonodaje podprla.

2. Novela zakona o visokem šolstvu

Novela, s katero bo slovenski visokošolski študij usklajen s t. i. bolonjskim procesom, je bila sprejeta junija 2004.

PS ZLSD je ob sprejemanju novele izrazila pričakovanje, da bodo pravice študentov zagotovljene v večjem obsegu.

3. Nacionalni program visokega šolstva

PS ZLSD je v nacionalnem programu dosegla določilo o brezplačnem dodiplomskem študiju.

4. Medicinska fakulteta v okviru mariborske univerze

Dodatni sklep ob sprejemu nacionalnega programa visokega šolstva, s katerim je DZ predlagal vladi in njenim strokovnim organom pripravo podlage potrebne za upravičenost medicinske fakultete na Univerzi v Mariboru. PS ZLSD je sklep podprla zaradi argumentov o odpravljanju kadrovskega primanjkljaja v zdravstvu in ugodnega vpliva na razvoj Univerze v Mariboru.

5. Zakon o temeljnih razvojnih programih na področju izobraževanja in znanosti 2003-2008

PS ZLSD je ta zakon podprla.

6. Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti

PS ZLSD je ta zakon podprla.

MEDIJI

1. Zakon o medijih

Nadomestil je star zakon o javnih glasilih, pomenil pa je uskladitev s pravnim redom Evropske Unije. PS ZLSD je že v prejšnjem mandatu DZ predlagala, da se v okviru matičnega parlamentarnega odbora organizira javna predstavitev mnenj.

Skupina poslancev ZLSD je ob tretji obravnavi v DZ predlagala, da se namesto 3% prispevka za RTV, za te namene določi del sredstev Sklada za avdiovizualne medije v višini najmanj 400 milijonov SIT letno iz državnega proračuna. DZ je določbo sicer sprejel, vendar pa se ta zaradi odločbe Ustavnega sodišča ne izvaja.

Poslanci in poslanke ZLSD so zakon v celoti podprli.

2. Novela zakona o RTV Slovenija

September 2001; ZLSD je novelo zakona podprla.

3. Zakon o javni rabi slovenščine

Predlog zakona je vložila skupina poslancev iz vseh poslanskih skupin, prvopodpisana pod predlog je Majda Potrata, poslanka ZLSD.

PS ZLSD sprejem zakona podpira; slovenščina je postala eden od uradnih in enakopravnih jezikov Evropske unije.

ZDRAVSTVO

1. Novela zakona o zdravstvene varstvu in zdravstvenem zavarovanju

V parlamentarno proceduro jo je vložila PS ZLSD.

Novela zagotavlja neplačevanje zdravil in zdravstvenih storitev za otroke (v to kategorijo spadajo tudi študenti do končanega rednega študija), v noveli je tudi zdravstveno zavarovanje za vojaške obveznike ter pravica do povračila potnih stroškov, pogrebnine in posmrtnine.

ZLSD je podprla tudi drugo novelo zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki predvideva krajše postopke odločanja o pravicah iz zdravstvenega zavarovanja

2. Zakon o humanitarnih organizacijah

PS ZLSD je zakon v času obravnave skrbno spremljala, saj ureja strokovno zahtevno vsebino, povezano z uresničevanjem temeljnega načela solidarnosti, odprtosti in dobrodelnosti. Posebej je pozdravila ureditev finančnega poslovanja humanitarnih organizacij.

3. Resolucija o nacionalnem programu na področju drog za obdobje 2004-2009.

PS ZLSD je resolucijo podprla; med cilje resolucije so zajeti praktični ukrepi pomoči uporabnikom nelegalnih drog, sodelovanje različnih ministrstev (ministrstvo za zdravje,

ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ministrstvo za šolstvo in šport, ministrstvo za pravosodje, notranje zadeve, finance in obrambo) in civilne družbe; ukrepi, ki bodo spodbujali nove pristope in načine pri zdravljenju in pri preprečevanju razpečevanja prepovedanih drog.

4. *Novela zakona o zdravstveni inšpekciji*

5. *Novela zakona o lekarniški dejavnosti*

6. *Spremenjen zakon o zdravniški službi*

7. *Novela zakona o zdravstveni dejavnosti*

Ureja delovni čas in dežurstvo za zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce. PS ZLSD je napovedala podporo spremembam in dopolnitvam zakona, hkrati pa izrazila pričakovanje, da bodo spremembe ob velikem soglasju socialnih partnerjev zaživele tudi v praksi.

8. *Novela zakona o omejevanju porabe tobčnih izdelkov*

PS ZLSD vidi zakon kot zaščitni zakon, ki ščiti javni interes (interes varovanja zdravja prebivalcev Slovenije, zdravje je temeljna vrednota in dobrina nacionalnega pomena).

9. *Zakon o omejevanju porabe alkohola*

PS ZLSD je ob sprejemu tega zakona menila, da je sprejetje tega zakona dolžnost vsake države, ki skrbi za telesno, duševno in socialno zdravje svojih državljanov.

10. *Novela zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo*

Sprejemu zakona je sledila zahteva opozicijskih poslancev za razpis naknadnega zakonodajnega referendumu. PS ZLSD je novelo zakona podprla in bila proti referendumu. Referendum je bil kljub temu izveden junija 2001. Ob volilni udeležbi 35,7% je »za« glasovalo 26,4%, »proti« pa 72,4% volivcev. Večina volivcev je torej glasovala proti uveljavitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo. Zakon se ne izvaja.

11. *Predlog reforme zdravstvenega sistema v Sloveniji*

Predlog je zapisan v t. i. Beli knjigi Ministrstva za zdravje. ZLSD se je v obravnavo zdravstvene reforme vključila že na začetku, ko je na podlagi programskih izhodišč oblikovala izhodišča za pogovore poslanske skupine z ministrom za zdravje in koalicijska usklajevanja.

Napovedanega celovitega zakona o zdravju vlada ni nikoli vložila v parlamentarno proceduro, je pa DZ sprejel nekatere spremembe napovedane v Beli knjigi.

12. *Dopolnilno zdravstveno zavarovanje*

ZLSD je opozarjala, da mora upoštevati načela vzajemnosti in solidarnosti. Zato je podprla predlog za večjo solidarnost v okviru zdravstvene reforme, da se večina pravic iz

dopolnilnega zavarovanja vključi v obvezno zavarovanje s premijo v višini enega odstotka bruto plače.

OKOLJE IN INFRASTRUKTURA

1. Poročilo o stanju okolja za leto 2002

PS ZLSD se je aktivno vključila v razprave v vseh fazah sprejemanja tega poročila. Vladi so predlagali, da razmisli o pripravi posebnega nacionalnega programa za to področje.

2. Zakon o graditvi objektov

PS ZLSD ga je podprla. PS ZLSD se je v zakonu zavzemala (in dosegla) za uveljavljanje dosledne ureditve področja varnosti in zdravja pri delu na gradbišču kot tudi pri vzdrževanju in uporabi objektov. V mandatu 2000-2004 je Državni zbor sprejel še tri novele Zakona o graditvi objektov (1. odločba ustavnega sodišča, po kateri je potrebno določiti kriterije za porabo članarine v Inženirski zbornici Slovenije; 2. uskladitev pogojev za izdelovanje projektne dokumentacije z evropskimi predpisi; 3. nadgradnja določb, ki urejajo odmero za nadomestilo stavbnega zemljišča).

3. Zakon o urejanju prostora

Sistemeski zakon, s katerim so se razmejile pristojnosti urejanja prostora med občino in državo. PS ZLSD je podprla sprejem zakona, vendar pa je ob tem opozorila na dodatne obremenitve občinskih proračunov.

4. Spremembe in dopolnitve Zakona o ohranjanju narave

Dvoje sprememb in dopolnitev: 1. Pristojnost izdajanja naravovarstvenih soglasij se prenese iz zavoda za varstvo narave na ministrstvu za okolje, prostor in energijo. PS ZLSD si je prizadevala (in uspela), da je bila v zakon vpeljana možnost, da lokalna skupnost in država skupaj ustanovita morebitno zavarovano območje.

2. Harmonizacija našega pravnega reda na področju varstva rastlinskih in živalskih vrst ter habitanih tipov. PS ZLSD je v tretji obravnavi vložila amandma, s katerim je omogočeno, da v postopku določanja posebnih varstvenih območij s strani evropske komisije sodelujejo tudi lokalne skupnosti. Amandma je bil sprejet.

5. Zakon o varstvu okolja

PS ZLSD je v postopku sprejemanja zakona aktivno sodelovala. V razpravi o zakonu so večkrat opozorili na problem svetlobnega onesnaževanja.

6. Spremembe in dopolnitve Zakona o gozdovih

PS ZLSD se je ob sprejemanju zakona zavzemala za doslednejšo ureditev gozdnih cest, z amandmajem, ki bi pristojbino, ki jo pobirajo občine v ta namen preimenoval v odškodnino, ki se ne upošteva pri izračunih prihodkov občine. Amandmaja DZ ni sprejel.

7. Zakon o varstvu podzemnih jam

PS ZLSD je zakon podprla.

8. Zakon o vodah

9. Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč

Sistemska ureditev odprave posledic naravnih nesreč (potres, poplave, plazovi, suše,...). PS ZLSD so se zavzemali za dosledno razmejitev obveznosti občin in države. Opozorili so tudi na dejstvo, da v zakonu manjka elementov, ki bi pripomogli k večji solidarnosti vseh prebivalcev Slovenije v primeru naravnih nesreč.

10. Novela zakona o rudarstvu

11. Novela zakona o preprečevanju posledic rudarjenja v Rudniku živega srebra Idrija

Zagotavlja delovanje in financiranje rudnika po letu 2006. Vlagatelj tega zakona je bil poslanec ZLSD Samo Bevk, izvoljen v Idriji.

12. Predlog zakona o triglavskem narodnem parku

PS ZLSD je kljub pomislekom v prvi obravnavi predlog zakona kot primerne za nadaljnjo obravnavo podprla. V drugi obravnavi pa je vložila amandma, s katerim bi se postopoma v 15 letih v podobmočjih parka uveljavil režim sosednjega območja, ki prepoveduje opravljanje in izvajanje različnih dejavnosti in aktivnosti. Zakon v mandatnem obdobju DZ 2000-2004 ni bil sprejet.

13. Spremembe in dopolnitve zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save

Poslanci in poslanke so v tem mandatu DZ to tematiko obravnavali dvakrat. V obravnavi druge novele sprememb se je PS ZLSD posebej zavzela za razrešitev problema Občine Radeče.

13. Resolucija o nacionalnem energetskega programu

PS ZLSD se je v razpravi zavzela za spoštovanje obveznosti in omejitev, ki jih je Slovenija prevzela s podpisom Kiotskega protokola; podprli so rešitev, da se podaljša proizvodnja premoga v rudniku Trbovlje-Hrastnik do leta 2009.

14. Spremembe in dopolnitve energetskega zakona

Uskladitev domačega pravnega reda z dvema direktivama Evropske unije.

15. Odlok o sprejemu strategije prostorskega razvoja Slovenije

16. Stanovanjski zakon

Sprejeti zakon je po zaslugi PS ZLSD bolj socialno naravnan.

17. Zakon o nepremičninskem posredovanju

PS ZLSD se je zavzemala za čim večjo zaščito tistih, ki kupujejo ali prodajajo nepremičnino preko nepremičninskih posrednikov.

18. Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb

Zaradi afere Zbiljski gaj je PS ZLSD reagirala in zahtevala reševanje tega problema. DZ je sprejel zakon, ki ščiti kupce, ki s predujmom plačujejo bodoče stanovanje.

19. Zakon o telekomunikacijah

20. Zakon o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje

21. Zakon o prevozih v cestnem prometu

PS ZLSD je ob sprejemanju zakona opozorila predvsem na problem premajhnega števila dovolilnic in posledično konkurenčnost slovenskih prevoznikov do tujih.

22. Zakon o letalstvu

23. Zakon o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa

24. Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb

PS ZLSD je opozorila, da je treba urediti razmerja med neposredno zainteresiranimi strankami (investitorji oz. upravljavci žičniških naprav kot koncesionarji in občino oz. državo kot koncedenti ter lastniki zemljišč).

25. Zakon o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji

PS ZLSD je podprla rešitev preoblikovanja javnega podjetja DARS v delniško družbo, kar je omogočilo financiranje izgradnje cest tudi z zasebnim kapitalom. PS ZLSD je zagovarjala stališče, naj se t. i. avtocestni križ v Sloveniji konča v doglednem času, vendar pa naj bo ravnanje s finančnimi viri gospodarno in zadolževanje naj bo v razumnih rokih.

26. Pomorski zakonik (in 2 noveli pomorskega zakonika)

PS ZLSD je aktivno sodelovala pri pripravi pomorskega zakonika. Vložila je nekaj amandmajev, ki so bili sprejeti na matičnem odboru DZ. 1. novelo je vložil Janez Janša, njen namen pa je bila sprememba 8. člena, tako da bo omogočeno vplutje ladjam na jedrski pogon ali z jedrskim orožjem v koprsko пристanišče, vendar samo ob predhodno pridobljenem soglasju vlade. Mnenja v PS ZLSD so bila deljena, zato so poslanci glasovali različno (po svoji vesti). 2. novelo je predlagala vlada, je pa osnova za razglasitev morskih pasov.

27. Spremembe in dopolnitve Zakona o železniškem prometu

28. Zakon o preoblikovanju in privatizaciji javnega podjetja Slovenske železnice d.d.

PS ZLSD je menila, da je vladni predlog najboljša pot reševanja likvidnostnih težav javnega podjetja Slovenske železnice d.d., saj se bo po vstopu Republike Slovenije v EU moralo soočati s konkurenco in v večji meri delovati po tržnih principih.

29. Zakon o poslovni sanaciji Holdinga Slovenske železnice

30. Spremembe in dopolnitve zakona o varnosti v železniškem prometu

Poenotenje normativov vseevropskega železniškega sistema, nad njim se je hkrati vzpostavil enoten nadzor. PS ZLSD je ob obravnavi opozorila na pomembnost vzdrževanja javne železniške infrastrukture kot na predpogoj za varnost v železniškem prometu.

KMETIJSTVO, VETERINARTSVO, GOZDARSTVO, PREHRANA

1. Zakon o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov

Pristojno ministrstvo si je nekaj let prizadevalo spremeniti ta zakon. Sprememba bi bistveno skrajšala obdobje, do katerega bi imela gozdnogospodarska podjetja pravico do koncesije z državnimi gozdovi. ZLSD je temu ves čas nasprotovala, kajti tak zakon bi spravil v negotovost obstoj gozdnogospodarskih podjetij, v katerih je zaposleno okoli 2000 delavcev. Odločitev pa bi bila tudi v nasprotju z ustavo. Ustavno sodišče je dosodilo posebno pravico do koncesije tem podjetjem. ZLSD je s svojim nasprotovanjem dosegla in zakon ni bil spremenjen.

2. Zakon o divjadi in lovstvu

Iz vrst PS ZLSD sta bila soprodlagatelja Miran Potrč in Samo Bevk.

Divjad ostaja državna lastnina, lovska pravica pripada Republiki Sloveniji, ki jo podeljuje. V opoziciji se je pojavilo stališče, da naj bo divjad lastnina lastnikov gozdov in da smejo imeti pravico do lova le lastniki gozdov. PS ZLSD je k predlogu zakona vložila amandma za prepoved lova s ptico ujedo, ki je bil sprejet.

3. Novela zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS)

PS ZLSD je novelo zakona podprla.

4. Zakon o kmetijskih zemljiščih (v tem mandatu DZ spremenjen dvakrat)

1. novela: uskladitev z evropskim ravnim redom v tistem delu, ki državljanom EU zagotavlja nakup kmetijskih zemljišč pod enakimi pogoji kot slovenskim državljanom.

2. novela: PS ZLSD je nasprotovala nekaterim konceptualnim rešitvam novele (vložili so je trije poslanci (takrat še) koalicijske SLS), zato je uspela z amandmaji (v sodelovanju z LDS in DeSUS) vsaj deloma zaščititi male in srednje kmetije ter kmetijska podjetja.

INTERPELACIJE

Državni zbor Republike Slovenije je v mandatnem obdobju 2000-2004 obravnaval 4 interpelacije:

- interpelacija o delu in odgovornosti ministra za okolje, prostor in energijo, mag. Janeza Kopača;
- interpelacija o delu in odgovornosti ministra za zdravje, dr. Dušana Kerbra;
- interpelacija o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve, dr. Rada Bohinca
- interpelacijo o delu in odgovornosti Vlade Republike Slovenije.

Vsem interpelacijam je skupno, da predlagatelji niso uspeli zbrati potrebnih 46 glasov poslank in poslancev, potrebnih za razrešitev ministrov.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za okolje, prostor in energijo mag. Janeza Kopača

Državni zbor je interpelacijo obravnaval na svoji 10. seji, ki se je začela 20. novembra 2001. Interpelacija je bila obravnavana pod 27. točko dnevnega reda.

Glavni očitki predlagateljev so bili, da je minister predlagal vladi ustanovitev Holdinga slovenskih elektrarn z sedežem v Ljubljani in ne v Mariboru; da se ne izvajajo interventni zakoni o odpravi posledic naravnih nesreč; da je vlada na predlog ministra sklenila škodljivo pogodbo z družbo KOTO za predelavo klavničnih odpadkov.

PS ZLSD je pred odločanjem o interpelaciji opravila obširen pogovor z ministrom in dobila zadovoljive odgovore na očitke iz interpelacije. PS ZLSD je kljub temu na seji DZ v razpravi opozorila na nekatere pomanjkljivosti, predvsem glede možnosti za toplotno obdelavo klavničnih odpadkov.

PS ZLSD interpelacije o delu in odgovornosti ministra mag. Janeza Kopača ni podprla.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za zdravje dr. Dušana Kebra

Državni zbor je interpelacijo obravnaval na svoji 35. seji, ki se je začela 22. marca 2004. Interpelacija je bila uvrščena na 24. točko dnevnega reda seje. Razprava o interpelaciji je prišla na vrsto za obravnavo 29. marca 2004.

PS ZLSD je pred obravnavo interpelacije v DZ opravila z ministrom posvet o vsebini interpelacije. Minister je tako na pogovoru v PS kot kasneje na seji DZ argumentirano ovrgel očitke.

PS ZLSD je ocenila delo ministra kot dobro in zato vložene interpelacije poslanci in poslanke ZLSD niso podprli.

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve dr. Rada Bohinca

Državni zbor je interpelacijo obravnaval na svoji 35. seji, ki se je začela 22. marca 2004. Interpelacija je bila uvrščena na 25. točko dnevnega reda seje. Razprava o interpelaciji je prišla na vrsto za obravnavo 30. marca 2004.

Vložena je bila, ker se je minister za notranje zadeve odločil dosledno spoštovati odločbe Ustavnega sodišča; opozicijski poslanci so vložili interpelacijo v kateri o skušali diskreditirati delo ministra.

Poslanke in poslanci ZLSD so na seji Državnega zbora zavrnili vse očitke predlagateljev interpelacije. Neglede na brezpredmetno razpravo se je PS odločila za branjenje ministrovega dela.

PS ZLSD interpelacije o delu in odgovornosti ministra za notranje zadeve ni podprla.

Interpelacija o delu in odgovornosti vlade

Opozicijski poslanci so konec julija 2004 (torej dobra dva meseca pred volitvami) v DZ vložili interpelacijo o delu in odgovornosti vlade. Državni zbor jo je obravnaval 31. avgusta 2004.

Namen interpelacije je bil čisto predvolilen, pokazati na vse napake vlade. Poslanke in poslanci ZLSD so v razpravi (skupini čas razprave PS ZLSD je bil 90 minut) zavrnili očitke predlagateljev in interpelacije niso podprli.

Poslanska skupina je tudi v tem mandatu (2000-2004) v DZ veljala za dobro organizirano in dobro vodeno ekipo. Poslanska skupina je delovala na temelju internega poslovnika (interni dokument poslanske skupine, ki na podlagi zakonov, Poslovnika Državnega zbora in Statuta stranke določa način delovanja Poslanske skupine), ki določa način in organizacijo dela poslanske skupine.

Poslanska skupina se je sestajala najmanj enkrat tedensko in tudi neposredno pred sejami. Poslanke in poslanci so delovali po načelu enakopravnega sodelovanja in odločitve so sprejemali s konsenzom. V poslanski skupini je bilo mnogo pogovarjanja in dogovarjanja, vendar pa so za poslansko skupino ZLSD dogovorjene stvari držale. Poslanke in poslanci ZLSD so bili kot vsi poslanci Državnega zbora neodvisni v svojem mandatu in odgovorni

samo svojim volivcem, zato tudi pride do nekaterih različnih glasovanj. Vendar pa to ni znak nedisciplone, kajti o vseh temah so se v poslanski skupini pogovorili in iskali konsenz.

Namesto zaključka predstavlam samo nekaj statističnih podatkov o delovanju poslanske skupine:

SKUPNO ŠTEVILO NASTOPOV POSLANSKE SKUPINE ZLSD NA REDNIH SEJAH DZ (2000-2004):

779 razprav, 117 replik, 384 razprav v imenu PS, 14 proceduralnih razprav.

SKUPNO ŠTEVILO NASTOPOV POSLANSKE SKUPINE ZLSD NA IZREDNIH SEJAH DZ (2000-2004):

268 razprav, 32 replik, 154 razprav v imenu PS, 6 proceduralnih razprav.

PREKINITVE SEJ NA ZAHTEVO POSLANSKE SKUPINE ZLSD (2000-2004):

1 na redni seja, 2 na izredni seja

OBSTRUKCIJE: 0

PREDLAGANI IN SPREJETI ZAKONI:

predlagani zakoni: 5, sprejeti zakoni: 6, konec postopka (nesprejeti zakoni): 0, umaknjeni zakoni: 11

PREDLAGANI AMANDMAJI:

- število predlaganih amandmajev k aktom in zakonom skupaj po predlagateljih: 199,
- število predlaganih amandmajev k zakonom in aktom skupaj po predlagateljih-poslanskih skupinah in različnih kategorijah:
sama PS 616, prvopodpisana: 0, neprvopodpisana: 1769

5. ZAKLJUČEK (SOOČENJE REZULTATOV S HIPOTEZAMI)

Ko sem začela pisati diplomsko nalogo, sem si le zdravorazumsko in iz izkušenj predstavljala, kako se poslanska skupina obnaša kot opozicijska in »pozicijska« poslanska skupina. Zato sem postavila hipotezi:

Poslanska skupina ima drugačno organizacijo dela in način obnašanja, če je del vladne koalicije ali če je del opozicije.

Opozicijska poslanska skupina je na sejah Državnega zbora bolj aktivna in se poslužuje vseh parlamentarnih instrumentov za nadzorovanje vlade in spreminjanje vladne politike (zakonov) v skladu s svojim programom (vlaganje amandmajev).

Po pregledu dokumentacije sej državnega zbora v obeh preučevanih mandatih se je izkristalizirala slika, da je opozicijska poslanska skupina nedvomno bolj aktivna v parlamentarnem postopku.

Predlagani in sprejeti zakoni

	1996-2000 (opozicija)	2000-2004 (koalicija)
Predlagani zakoni (še v postopku)	16	5
Sprejeti zakoni	14	6
Konec postopka (nesprejeti)	4	0
Umaknjeni zakoni	7	11

Ob tem bi rada še enkrat poudarila, da je bila analiza narejena na primeru Poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov in da bi težko posploševali ugotovitve. Poslanske skupine se med seboj spreminjajo. Že primerjava obeh mandatov je v tem primeru zahtevna, kajti zaradi volitev se je sestava poslanske skupine spremenila, povečalo se je tudi njeno število. Primerjava obeh mandatov pa je zahtevna tudi zaradi sprejema in uveljavitve novega poslovnika, ki je v celoti spremenil zakonodajni postopek in način parlamentarnega dela.

Potrditev prve hipoteze:

Poslanska skupina Združene liste socialnih demokratov je z vstopom v vladno koalicijo po volitvah v DZ leta 2000, morala prilagoditi metode delovanja. Poslanska skupina v svojem delovanju ni bila več avtonomna in samostojna, v delovanju je bila vezana na svoj poslovnik in koalicijsko pogodbo. Poslanski skupini je postal glavni cilj priprava za oblikovanje stališč pred odločanjem na vladi, da bi že vladni predlogi, ki pridejo v Državni zbor odražali politiko in program stranke. Poslanska skupina vladne stranke mora tudi spoštovati dogovore v vladi

in vsaj v načelu podpirati vladne predloge, ki jih sprejemajo tudi ministri te stranke. S tem se preprečuje javni vtis, da koalicija deluje neuskklajeno.

PS ZLSD se je načeloma redno tedensko sestajala z ministri, ki so jo obveščali o delu vlade in o vprašanjih, glede katerih so želeli podporo za svoje delo na sejah državnega zbora.

Delo poslanske skupine stranke, ki je v koaliciji, je drugače organizirano kot delo opozicijske poslanske skupine. Poslanska skupina in poslanci imajo predvsem možnost sodelovanja z ministri v predparlamentarni fazi; zakon, ko pride v parlament je že usklajen z programom in načeli stranke. Razlike v obnašanju poslanske skupine, glede na status, ki ga ima, pa se kažejo v tem, da poslanci branijo vladne predloge (v primeru, da jih ne branijo, pa jih vsaj ne napadajo) in se v večini primerov strinjajo z vladnimi predlogi. Poslanska skupina je manj dejavna v sami parlamentarni proceduri (in toliko bolj v predparlamentarni fazi).

Delež PS ZLSD v delovnih telesih Državnega zbora (v %) 1996-2000 in 2000-2004:

	1996-2000 (opozicija)	2000-2004 (koalicija)
Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve	10%	13,04%
Mandatno-imunitetna komisija	10%	12,5%
Mandatno- volilna komisija	Ni obstajala	13,04%
Komisija po zakonu o nezdržljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo	0%	0%
Komisija za peticije	16,6%	14,2%
Komisija za poslovnik	6,6% (predsednik)	15,3% (predsednik)
Komisija za narodni skupnosti	7,7%	14,2%
Komisija za lokalno samoupravo	12,5% (podpredsenik)	Ni obstajala
Komisija za nadzor lastninskega preoblikovanja in privatizacije	6,6%	Ni obstajala
Komisija za vprašanje invalidov	11,1%	Ni obstajala
Komisija za evropske zadeve	13,3%	10%
Komisija za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb	14,2%	11,1%
Komisija za politiko enakih možnosti	12,5%	Ni obstajala
Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in svetu	12,5%	10,0%
Ustavna komisija	10%	12,5% (predsednik)
Komisija za volilni sistem in ustavne spremembe	10%	Ni obstajala
Odbor za gospodarstvo	12,5% (podpredsednik)	11,76% (predsednik)
Odbor za infrastrukturo in okolje	13%	11,53%
Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	6,25%	5,88%
Odbor za finance in monetarno politiko	12,5%	10,52%
Odbor za mednarodne odnose	15,8%	Ni obstajal
Odbor za zunanjo politiko	Ni obstajal	8,33%

Odbor za notranjo politiko in pravosodje	6,25%	9,52% (podpredsednica)
Odbor za obrambo	7,14%	7,14%
Odbor za znanost in tehnologijo	7,14% (predsednik)	Ni obstajal
Odbor za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko	11,76%	Ni obstajal
Odbor za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko in invalide	Ni obstajal	10%
Odbor za kulturo, šolstvo in šport	11,1%	Ni obstajal
Odbor za kulturo šolstvo, mladino, znanost in šport	Ni obstajal	12,5%
Odbor za spremljanje in uresničevanje Resolucije o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti Republike Slovenije	10%	
Odbor za nadzor proračuna in drugih javnih financ	15,38% (predsednik)	
Komisija za nadzor proračuna in drugih javnih financ	Ni obstajala	11,1%
Odbor za zadeve Evropske unije	Ni obstajala	13,04%

Potrditev druge hipoteze:

Opozicijske poslanske skupine so brez dvoma bolj aktivne od poslanskih skupin vladnih strank. To se vidi že iz obnašnja poslanske skupine ZLSD, ki je v mandatu 1996-2000 postavila 196 poslanskih vprašanj in pobud, kar je 16% vseh postavljenih vprašanj in pobud. V naslednjem mandatu, ko je bila ZLSD vladna stranka, so poslanci postavili 117 ustnih poslanskih vprašanj in pobud (skupaj s pisnimi 158). Čeprav na prvi pogled razlika ni velika, se je tukaj potrebno seznaniti s številom vseh postavljenih poslanskih vprašanj v DZ. V mandatu 1996-2000 je bilo zastavljenih 1586 poslanskih pobud in vprašanj, v mandatu 2000-2004 pa 2459 vprašanj in pobud. Torej so poslanci in poslanke PS ZLSD v zadnjem mandatu zastavili le 6,4% vseh poslanskih vprašanj in pobud.

Podoben je bil tudi odnos poslanske skupine do interpelacij. V mandatu 1996-2000 je bilo vložena 1 ustavna obtožba in 4 interpelacije. Ustavne obtožbe proti predsedniku vlade in dveh interpelacij poslanska skupina ni podprla. Podprla je 2 interpelaciji, eno od njih je celo vložila. V naslednjem mandatu so bile vložene 4 interpelacije: 3 o delu posameznih ministrov in ena o delu vlade. Poslanska skupina nobene od interpelacij ni podprla.

Aktivnost poslanske skupine v parlamentarni fazi postopka sprejemanja državnega proračuna pa se v obeh mandatih razlikuje. V mandatu 1996-2000 je bila PS ZLSD zelo kritična do predlaganih proračunov. K proračunu za leto 1997 je PS vložila 57 dopolnil, k proračunu za leto 1998 64 dopolnil, k proračunu 1999 44 dopolnil in k proračunu 2000 12 dopolnil od

katerih je bilo eno obsežno in je predlagalo znižanje 65 postavk v proračunu. Poslanska skupina ni podprla niti enega predloga proračuna. V mandatu 2000-2004 so poslanke in poslanci PS ZLSD podprli predlagane proračune brez dopolnil.

Tudi to hipotezo lahko na podlagi danih podatkov potrdim. Opozicijske poslanske skupine se namreč poslužujejo vseh načinov nadzora vlade. Zato so v parlamentu bolj dejavne. Poslanske skupine vladne koalicije pa v parlamentu delujejo bolj pasivno, predvsem zaradi podpiranja vladnih predlogov in zaradi že usklajenih predlogov, ki jih uskladijo z vlado v predparlamentarni fazi.

Poslanska skupina 1996-2000 in 2000-2004

	1996-2000 (opozicija)	2000-2004 (koalicija)
Število poslancev (delež v DZ)	9 (10%)	11 (12,2%)
Spolna struktura	9 poslancev	8 poslancev, 3 poslanke

Predlagani in sprejeti zakoni ZLSD

	1996-2000 (opozicija)	2000-2004 (koalicija)
Predlagani zakoni (še v postopku)	16	5
Sprejeti zakoni	14	6
Konec postopka (nesprejeti)	4	0
Umaknjeni zakoni	7	11

Poslanska vprašanja

	1996-2000 (opozicija)	2000-2004 (koalicija)
Skupno število vseh vprašanja (vsi poslanci)	1586	2459
Postavljena vprašanja	249 (16%)	158 (6%)
Odgovorjena vprašanja	196	148
Neodgovorjena vprašanja	53	10

Interpelacije

	1996-2000 (opozicija)	2000-2004 (koalicija)
Obravnavane	5	3
Predlagala PS	1	0
Podprla PS	2	0

Potrditev tretje hipoteze:

Koalicijska pogodba oz. koalicijski sporazum vpliva na način delovanja poslanske skupine.

Podpis koalicijske pogodbe brezdvoma vpliva na način delovanja poslanske skupine in tudi na njeno obnašanje v Državnem zboru. Podpis koalicijske pogodbe stranko oz. njeno poslansko

skupino zaveže k sodelovanju koalicijskih strank in podpiranju vlade. Če je stranka oz. njena poslanska skupina z opozicijskim statusom, zavezana le sebi, strankinemu programu in statutu ter volilcem, pa ima koalicijska stranka oz. njena poslanska skupina določena pravila obnašanja, ki so zapisana v koalicijski pogodbi. Tako je bilo denimo v koalicijski pogodbi, ki so jo leta 2000 podpisale LDS, ZLSD, SLS+SKD in DeSUS zapisano, da se vodje poslanskih skupin koalicijskih strank dogovore, kako bodo zagotovili sprejem predlaganih aktov. Koalicijska stranka oz. poslanska skupina ima veliko več medstrankarskega usklajevanja, poslanci so v svojem delu zavezani tudi k spoštovanju dogovorov z drugimi strankami. Koalicijski sporazum pa tudi jasno, da bodo vodje poslanske skupine sprotno obveščeni o aktih, ki jih bo vlada predlagala v odločanje Državnemu zboru.

Poslanska skupina je z podpisom koalicijske pogodbe zavezana k spoštovanju pravil med koalicijskimi partnerji. Opozicijska poslanska skupina pa je v svojem delovanju popolnoma avtonomna, zavezana le lastni vesti, volivcem, stranki in njenemu programu.

7. VIRI, LITERATURA

- ZAJC, Drago: Parlamentarno odločanje, Knjižna zbirka Profesija, FDV, Ljubljana 2000
- ZAJC, Drago: Spremembe poslovnika Državnega zbora RS, Parlamentarec, Leto 6, številka 5 (maj 2001), str.: 1-8
- ZAJC, Drago, urednik: Zbornik referatov k mednarodni konferenci Parlamentarno vodenje; Državni zbor Republike Slovenije, zbirka Poslanske pisarne, Ljubljana 1998
- ZAJC, Drago: Oblikovanje parlamenta in vprašanje eno ali večdomnosti; Teorija in praksa, let. 27, št. 12, str. 1487-1492
- FINK – HAFNER, Danica: Politične stranke, Knjižna zbirka Politični procesi in institucije, FDV, Ljubljana 2001
- FINK – HAFNER, Danica: Development of party system. V: Making a new nation (uredila Danica Fink – Hafner in John R. Robbins), Aldershot, Dartmouth 1997
- KRAŠOVEC, Alenka: Moč v političnih strankah: odnosi med parlamentarnimi in centralnimi deli političnih strank, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana 2000
- RIBIČIČ, dr. Ciril: Podoba parlamentarnega desetletja, Samozaložba, Ljubljana 2000
- RIBIČIČ, Ciril: Slovenski parlament včeraj, danes in jutri. V: Politološki dnevi, Portorož, 31. maja in 1. junija 1996, Ljubljana: Slovensko politološko društvo
- RIBIČIČ, Ciril: Oblikovanje vlade v parlamentarnem sistemu Slovenije. V: Demokracija – vladanje in uprava v Sloveniji; Politološki dnevi, Portorož, 6. in 7. junij 1997, Ljubljana: Slovensko politološko društvo
- RIBIČIČ, Ciril: Rad sem jih imel, Devetdeset dni volilnega dnevnika 1992, Založba Mihelač, Ljubljana 1993
- GABER, Slavko, urednik: Volilni sistemi, zbornik, Krtina, Ljubljana 1996
- KRAJNC, Stane: Politične stranke in parlament: parlamentarne frakcije (skupine, klubi), v Slovenski parlament v procesu politične modernizacije (uredil Drago Zajc), str. 77-106, Državni zbor republike Slovenije, Ljubljana 1993
- KRANJC, Stane: Parlamentarizem – dileme in perspektive (Uvodna beseda). V: Parlamentarizem; Politološki dnevi Ankaran '90, Ankaran, 31.5 in 1.6. 1991, Ljubljana: Slovensko politološko društvo
- KRANJC, Stane: Stranke in parlament. V: Parlamentarizem; Politološki dnevi Ankaran '90, Ankaran, 31.5 in 1.6. 1991, Ljubljana: Slovensko politološko društvo
- BIBIČ, Adolf: Racionalnost opozicije, v Slovenski parlament v procesu politične modernizacije (uredil Drago Zajc), str. 61-76, Državni zbor republike Slovenije, Ljubljana 1993
- GRAD, Franc: Volitve in volilni sistem, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 2004

GRAD, Franc: Parlament in vlada, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 2000

CERAR Miro, NOVAK Aleš, VRIŠER Boris, GORKIČ Primož, JAGODIČ Gregor, uredniki: Ustavne razprave: izbor gradiv Državnega zbora Republike Slovenije, Državni zbor Republike Slovenije, Ljubljana 2004

JAMBREK, Peter: Oblast in opozicija v Sloveniji, Obzorja, Maribor 1989

BEYME, Klaus von: Parteien in westlichen Demokratien, Piper, München 1982

IGLIČAR, Albin: Slovenski parlament kot zakonodajalec, Teorija in praksa, Letn. 28, št. 3/4, str. 328-332

KRISTAN Ivan, RIBIČIČ Ciril, GRAD Franc, KAUČIČ Igor, avtorji: Državna ureditev Slovenije, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 1994

Čepič, Zdenko: Opozicija »opozicije«. V: Časopis za zgodovino in narodopisje, letn. 72, št. 3/4, str. 617-640, Ljubljana 2001

Poročilo o delu Združene liste socialnih demokratov 1997-2001, kongresno gradivo, Ljubljana 2001

Poročilo o delu Združene liste socialnih demokratov 2001-2005, kongresno gradivo, Ljubljana 2005

Poročilo o delu Državnega zbora v mandatnem obdobju 1996 – 2000, Zbirka poslanske pisarne, Državni zbor Republike Slovenije, Ljubljana 2000

Državni zbor Republike Slovenije 1992-2002 (gradivo zbrale in uredile Jožica Velišček, Tatjana Kraševc, Karmen Uglešič), Knjižna zbirka Državnega zbora Republike Slovenije, Državni zbor Republike Slovenije, 2002

Poročilo o delu Državnega zbora v mandatnem obdobju 2000 – 2004, Zbirka poslanske pisarne, Državni zbor Republike Slovenije, Ljubljana 2004

Ustava Republike Slovenije, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 1999

Poslovnik Državnega zbora, Uradni list Republike Slovenije 40/93

Poslovnik Državnega zbora, Uradni list 35/2002; http://www.dz-rs.si/aktualno/spremljanje_zakonodaje/poslovnik/poslovnik_2002.html (4.2.2004)

Zakon o političnih strankah (Uradno prečiščeno besedilo ZpoIS-UPB1), Uradni list Republike Slovenije 60/04

Zakon o poslancih, Uradni list Republike Slovenije 48/92

Zakon o volitvah v Državni zbor, Uradni list Republike Slovenije 44/92

Spletna stran Državnega zbora, poslanska vprašanja in pobude: <http://www.dz-rs.si/index.php?id=94>

Spletna stran Državnega zbora, seje Državnega zbora: <http://www.dz-rs.si/index.php?id97&cs=1>

Koalicijski sporazum o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije:
<http://www.lds.si/koalicija2000.txt> (2.4.2001)

Aneks k sporazumu med Združeno listo in dr. Janezom Drnovškom

Koalicijska pogodba o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandat 2004-2008:
<http://www.nsi.si/images/stories/pdf/kp.pdf>